

SVT VI : 48

041	kieli	finfre
245	nimeke	Väestön ryhmitys ammatin ja elinkeinon mukaan Helsingissä, Turussa, Viipurissa, Tampereella, Nikolainkaupungissa, Porissa ja Oulussa joulukuun 7 p. 1910
246	rinnakkaisn. fre	Répartition de la population d'après la profession dans Helsinki (Helsingfors), Turku (Åbo), Viipuri (Viborg), Tampere (Tammerfors), Nikolainkaupunki (Nikolaistad), Pori (Björneborg) et Oulu (Uleåborg) au 7 Décembre 1910
260	julkaisija	Helsinki : [Tilastollinen päätoimisto], 1916
440	sarja fin	Suomen virallinen tilasto 6 : 48
500	ylänimeke	Väestötilastoa
500	huom.	Väestölaskenta
598	huom.	svt
650	svt aihealue	Väestö - Befolkning - Population
650	tietovuosi	1910
651	alue	Suomi - Finland

VI

VÄESTÖTILASTOA

48

**VÄESTÖN RYHMITYS AMMATIN JA ELINKEINON MUKAAN HELSINGISSÄ,
TURUSSA, VIIPURISSA, TAMPEREELLA, NIKOLAINKAUPUNGISSA,
PORISSA JA OULUSSA**

JOULUKUUN 7 P. 1910

*RÉPARTITION DE LA POPULATION D'APRÈS LA PROFESSION DANS HELSINKI (HEL-
SINGFORS), TURKU (ÅBO), VIIPURI (VIBORG), TAMPEPE (TAMMERFORS),
NIKOLAINKAUPUNKI (NIKOLAISTAD), PORI (BJÖRNEBORG) ET
OULU (ULEÅBORG)*

AU 7 DÉCEMBRE 1910

15480

IV A : 1

HELSINGISSÄ, 1916
KEISARILLISEN SENAATIN KIRJAPAINOSSA

111

Esipuhe.

Tilastollinen Päätoimisto lähettää täten julkisuuten selontekonsa väestön ryhmittymisestä ammatin ja elinkeinon mukaan vuonna 1910 maan seitsemässä suurimmassa kaupungissa: Helsingissä, Turussa, Viipurissa, Tampereella, Nikolainkaupungissa, Porissa ja Oulussa. Julkaisu perustuu niihin tietoihin, jotka koottiin näitä kaupunkeja käsittävässä, mainitun vuoden joulukuun 7 päivänä toimeenpannussa todellisessa väenlaskussa.

Aikaisemmin on samanlaisiin väenlaskuihin perustuvat tiedot kaupunkien väestön ryhmittymisestä ammatin ja elinkeinon mukaan julkaistu yhdessä muiden, näissä väenlaskuissa koottujen väestötietojen kanssa ja on niiden käsittely, varsinkin tekstiosastossa, ollut verrattain suppeaa. Vuoden 1910 ammattitietoihin nähden on menetelty toisin. Aineisto julkaistaan tällä kertaa taululiitteissä ryhmitettynä melkoista seikkaperäisemmin kuin ennen. Samalla on myöskin tekstiosastossa pyritty suurempaan monipuolisuuteen ja perusteellisuuteen sekä, ainakin pääseikkoihin nähden, luovuttu entisestä yleispiirteisestä esitystavasta. Koska selonteko tämän johdosta on kasvanut monta vertaa entistään laajemmaksi, on näyttäytynyt tarpeelliseksi erottaa se eri julkaisuksi.

Vaikka tekstiosastoa täten onkin laajennettu, ei kuitenkaan, ensiaineiston osittaisen puutteellisuuden takia, ole katsottu olevan syytä tekstissä syventyä yksityiskohtaiseen selontekoon väestön jakaantumisesta ammattiluokkiin, yksityisiin ammatteihin tai näiden alaosastoihin. Esitys on suurimmalta osaltaan rajoitettu selvittelyyn väestön jakaantumisesta elinkeinoryhmiin sekä sen, samoin kuin kuhunkin elinkeinoryhmään kuuluvien henkilöiden, ryhmittymiseen talouskunta-aseman mukaan. Ainoastaan teollisuusväestöön nähden on sikäli poikettu tästä periaatteesta, että yksityiskohtaisemmin on tutkittu sen jakaantumista teollisuushaaroittain. Tämän lisäksi on väestön talouskunta-aseman selvittelyssä kiinnitetty huomiota myöskin erinäisiin pienempiin, eri yhteiskuntaluokkia edustaviin väestöryhmiin.

Esillä oleva julkaisu on, viraston päällikön valvonnan alla, valmistettu siten, että taululiitteiden laatiminen lähinnä on ollut uskottu fil. kand. V. Lindgrenille ja tekstiosaston kirjoittaminen allekirjoittaneelle Tudeerille.

Helsingissä, Tilastollisessa Päätoimistossa, maaliskuussa 1916.

Aug. Hjelt.

A. E. Tudeer.

Sisällysluettelo.

Teksti (siv. 1—48).		Siv.
Johdanto. Aineiston laatu ja käyttely		1
I. Väestö ryhmitettynä elinkeinon ja ammatin mukaan		5
A. Elinkeinopääryhmät		5
B. Teollisuusväestö ryhmitettynä teollisuushaaroittain		17
II. Väestön talouskunta-asema		27
A. Koko väestö		27
B. Elinkeinoryhmät		37
C. Erinäiset yhteiskunnalliset ryhmät		44

Tauluja (siv. 1—68).

Väestö ryhmitettynä ammatin, talouskunta-aseman ja sukupuolen mukaan:	
Helsinki	1
Turku	12
Viipuri	23
Tampere	33
Nikolainkaupunki	43
Pori	52
Oulu	60

Table des matières.

Texte (pages 1—48).		Page.
Introduction. La qualité et l'élaboration des matériaux		1
I. Répartition de la population d'après la profession		5
A. Les groupes principales de professions		5
B. Population industrielle par différentes branches de l'industrie		17
II. Répartition des personnes selon leur rapport au ménage		27
A. Population totale		27
B. Les groupes principales de professions		37
C. Certaines groupes sociales		44

Tableaux (pages 1—68).

Répartition de la population d'après la profession, selon le rapport au ménage et d'après le sexe:	
Helsinki (Helsingfors)	1
Turku (Åbo)	12
Viipuri (Viborg)	23
Tampere (Tammerfors)	33
Nikolainkaupunki (Nikolaistad)	43
Pori (Björneborg)	52
Oulu (Uleåborg)	60

Oikaistavaa. — Corrections.

Teksti. — Texte.

Siv. 12 röv. 11 alhaalta on: laitoksissa elävien; pitää olla: varattomien henkilöiden.

» 29 » 9 ylhäältä on: Porissa; pitää olla: Oulussa.

Johdanto. Aineiston laatu ja käyttö.

Siinä maan suurimmat kaupungit käsittävässä todellisessa väenlaskussa, joka toimeenpantiin joulukuun 7 päivänä 1910, koottiin muiden tietojen ohella myöskin aineksia väestön ammattitilastoa varten.

Siinä tarkoituksessa oli henkilökorttiin otettu kunkin henkilön »virkaa, ammattia tai elinkeinoa» koskeva kysymys. Tämä kysymys tehtiin samassa muodossa kuin lähinnä edellisessä eli vuoden 1900 väenlaskussa, joten siis ei pyydetty erikoista tietoa asianomaisen »asemasta ammatissa», kuten sitä edellisessä väenlaskussa oli tehty. Kutakin laskukirjettä seuranneissa »ohjeissa» oli tosin määrätty, että vastauksesta 7. kysymykseen tuli käydä ilmi, oliko asianomainen henkilö työnantaja vaiko työnottaja. Mutta ikävä kyllä täytyy todeta, että korttien täyttäjät kovin useassa tapauksessa eivät olleet kiinnittäneet huomiota tähän määräykseen. Vaikka tietoja sittemmin onkin koetettu täydentää, on seurauksena kuitenkin ollut, että yleensä ei ole voitu täydellisesti erottaa työnantajia ja työnottajia toisistaan. Ennen kaikkea koskee tämä puutteellisuus käsityöammatteja.

Väestö on esillä olevassa julkaisussa, samaten kuin aikaisemminkin, ryhmitetty noudattamalla sitä periaatetta, että toiselta puolen on erotettu ne henkilöt, jotka, olkootpa työnantajina tai työnottajina, toimivat jossakin ammatissa tai elinkeinossa, ja toiselta puolen kaikki ne, joilla näiden luona on mieskohtaisen tai kotipalvelijan paikka. Kummassakin pääluokassa on sitä paitsi pidetty erillään ne, jotka itse ottavat osaa ammattityöhön, ja ne, jotka eivät sitä tee, mutta jotka perheenjäseninä tai muuten talouskuntaan kuuluvina saavat toimeentulonsa ensin mainittujen elinkeinosta. Nämä, kaikkea itsenäistä ammatti-toimintaa vaille olevat talouskunnan jäsenet ovat etupäässä alaikäisiä tai nuoria henkilöitä, jotka eivät vielä ole päässeet tuottavien luokkien riveihin, sekä ylikäisiä, jotka ovat eläneet tuottavan iän ohi.

Ryhmitettäessä väestöä ammatin mukaan on etupäässä noudatettu sitä ammattikaavaa, joka oli vahvistettu käytettäväksi papiston kymmenvuotistauluissa vuodelta 1910, joten sen kautta saataisiin yhdenmukaiset tiedot koko maasta. Tämän rinnalla on soveltuvissa kohdin noudatettu niitä periaatteita, joita maan virallisen tilaston uudestaan järjestämistä varten asetettu komitea.

oli hyväksynyt teollisuustilastoa koskevassa mietinnössään. ¹⁾ Niin yksityiskohtaista teollisuusväestön jaoitusta eri teollisuuksien osalle, kuin mainittu mietintö edellyttää, samoin kuin muidenkaan ammattien seikkaperäistä jaoitusta aliosastoihin ei kuitenkaan ole ollut mahdollista aikaansaada. Tähän on etupäässä ollut syynä se, että henkilökorttien täyttäjät useasti ovat ilmoittaneet ammattinsa yleisin sanoin, joista ei selviä heidän toimintansa todellinen laatu. Sentapainen ammattinimitys ei ole riittävä, kun on pyritty aikaansaamaan objektiivista ammattitilastoa, joka mahdollisimman yksityiskohtaisesti valaisisi eri ammattihaaroissa toimivien lukua ja asemaa. Niinpä sellaiset ammattinimitykset kuin esim. konttoristi, työnjohtaja, sorvari, puuseppä y. m., joista toiset asianomaisen henkilön omalta kannalta saattavat sangenkin tarkasti ilmaista hänen toimintansa laadun, eivät anna riittävää johtoa, kun väestö on jaettava sen mukaan, mistä elinkeinosta ja ammattihaarasta kukin saa toimeentulonsa. Seurauksena aineiden laadusta on niinmuodoin ollut ensiksikin se, että objektiivisessa ammattijaoituksessa on ollut pakko tyytyä tärkeimpien ammattiryhmien erottamiseen ja että alijaoitus näiden sisässä pääasiallisesti on subjektiivinen, sekä toiseksi se, etteivät eri ammattiryhmien henkilöluvut ole täysin varmoja. Toiselta puolen ne nimittäin yleensä ovat jonkunlaisia minimilukuja, joihin vielä olisi lisättävä jokin määrä päällystöä, konttoristeja, työläisiä, koneenkäyttäjiä y. m. epämääräisten työläisten ryhmistä, joista edempänä tulee lähemmin puhetta. Toiselta puolen on todennäköistä, että eräissä tapauksissa jokunen määrä toisessa ammattihaarassa työskenteleviä on viety toiseen ammattihaaraan kuuluvaksi, koska suurin osa kysymyksessä olevan ammatin harjoittajia yleensä kuuluu jälkimäiseen. Siten on esim. kaikki kirvesmiehet ja puusepät luettu puuteollisuuteen kuuluviksi, vaikka onkin kieltämätöntä, että niitä vakinaisesti käytetään muidenkin ammattihaarain palveluksessa, joiden piiriin heidänkin toimensa liittyy.

Toinen virheellisyys, joka on yhteinen melkoiselle osalle ammattitietoja, on se, että vastauksissa on ilmoitettu henkilön arvonimi eikä hänen varsinaista ammattiaan.

Tämäntapaisten puutteellisuuksien syynä on jossain määrin aineiden keräilytapa, sillä kun asianomaisten henkilökorttien täyttäjillä ei ollut johtonaan mitään täydellistä ammattikaavaa, oli aivan luonnollista, että ammattia ja elinkeinoa koskevat vastaukset saivat subjektiivisen luonteen. »Ohjeissa» oli tosin annettu erinäisiä määräyksiä, jotka, jos niitä olisi tarkoin noudatettu, olisivat poistaneet suurimmat puutteellisuudet, vaikka ei sittenkään olisi ollut mahdollista aikaansaada aivan yksityiskohtiin menevää ammattijakoa. Mutta, kuten jo on huomautettu, eivät henkilökorttien täyttäjät olleet

¹⁾ Tilastokomitean mietintö VI. Teollisuustilasto. Helsingissä 1907.

kiinnittäneet tarpeellista huomiota näihin määräyksiin, ja se vastausten tarkastaminen, jonka asianomaisten laskijain ja laskukansliain väenlaskun suunnitelman mukaan piti suorittaa, ei ollut riittävän tarkka, mitä ammattitietoihin tulee. Siksi tämä osa väenlaskuainehistoa Päätoimistossa toimeenpannussa yksityiskohtaisessa tarkastuksessa eräissä kohdin näyttäytyikin tuntuvassa määrin puutteelliseksi. Koska aika valitettavasti silloin oli pitkälle kulunut ja ainesten täydentäminen Päätoimistosta käsin muutenkin tuotti melkoisia vaikeuksia, ei ammattitietoihin enää voitu saada täydellistä lisäselvitystä, vaan oli pakko suureksi osaksi tyytyä alkuperäisten, osittain vaillinaisten ammatti-ilmoitusten käyttämiseen.

Ryhmitettäessä väestöä ammatin mukaan on Päätoimistossa menetelty siten, että aluksi on yhdistetty kaikki samanlaiset vastaukset. Täten on ensin muodostettu erilaiset aliryhmitykset. Vasta sen jälkeen nämä ovat yhdistetyt eri ammattihaarojen ja -luokkien mukaan. Tietojen puutteellisuudet ovat silloin aikaansaaneet sen, että on näyttäytynyt välttämättömäksi jättää tuntuva määrä henkilöitä, jotka todellisuudessa olisivat luettavat varsinaisiin ammattiryhmiin, s. o. esillä olevan tilaston ryhmiin I—VIII, näiden ulkopuolelle. Täten ovat syntyneet ryhmät IX: Muut, luettelematta jääneet ammatit, X: Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia, XIV: Toimi tuntematon sekä II, 17: Luokittelemattomia (teollisuusväestöön kuuluvia). Tämän-suuntaisia ryhmiä täytyy tietenkin sisältyä jokaiseen ammattijaoitukseen, mutta valitettavaa on, että näihin ryhmiin kuuluvien luku esillä olevan tilaston mukaan on suhteettoman suuri juuri siitä syystä, että annetut tiedot kovin useissa tapauksissa ovat olleet liian ylimalkaisia ja, kuten useasti on huomautettu, enemmän tai vähemmän subjektiivista laatua. Eihän siitä voi olla epäilystä, että esim. insinöörit, teknikot, työnjohtajat, konttoristit, piirustajat, vaakamestarit, juoksupojat, koneenkäyttäjät, lämmittäjät ja muut sellaiset ainakin suurimmaksi osaksi saavat toimeentulonsa jonkun määrätyn elinkeinoryhmiin I—VIII luettavan ammatin palveluksessa, vaikka lähempien tietojen puutteessa on ollut mahdotonta jakaa niitä näiden kesken.

Esillä olevassa tutkimuksessa käytetty ammattiryhmitys eroaa erinäisissä kohdin vuoden 1900 väenlaskujulkaisussa käytetystä liittyen sen sijaan lähemmin vuotta 1890 koskevaan vastaavaan julkaisuun. Huomattavin eroavaisuus on siinä, että ammattikaava nyt on paljon yksityiskohtaisempi käsittäen yli 200 alaryhmää, — jonka kautta myöskin väestön yhteiskunnallinen jako on saatu jossain määrin valaistuksi, — kun vuoden 1900 kaava sitä vastoin käsitti vain 42 ryhmää, jakamatta kuhunkin kuuluvaa väestöä minkäänlaisiin alaryhmiin. Itse ammattiryhmityksessäkin on huomattavissa erinäisiä eroavaisuuksia, jotka tuottavat hankaluuksia eri vuosiin kohdistuvien tietojen vertailuille. Näitä tehtäessä on sen tähden tiedot tarpeen mukaan ryhmitetty uudestaan

vuoden 1910 ammattikaavan perustalla. Valitettavasti ei kuitenkaan 1900 vuoden suurista ammattiryhmistä kaikissa kohdin ole voitu saada erilleen tarvittavia uusia ryhmiä, minkä vuoksi tämän vuoden tietoja eräissä kohdin on täytynyt laskea arvioimalla taikka jättää kokonaan vertailujen ulkopuolelle, kuten elinkeino- ja ammattiryhmien kehitystä edempänä esitettäessä on huomautettu.

Mutta vaikka maan suurimpien kaupunkien väestön ammattia ja elinkeinoa koskeissa tiedoissa mainituista syistä erinäisissä kohdin onkin toivomisen varaa, antavat ne kuitenkin, ottamalla huomioon ne rajoitukset, jotka edellisessä on esitetty, sangen mielenkiintoisen ja valaisevan kuvan kysymyksessä olevista seikoista. Koska sitä paitsi luotettavampia tietoja ei ole saatavissa, on täysi syy lähemmin tutustua näihin.

I. Väestö ryhmitettynä elinkeinon ja ammatin mukaan.

A. Elinkeinopääryhmät.

Yksityiskohtainen kuva vuonna 1910 toimeenpantuun todelliseen väenlaskuun osaaottaneiden seitsemän kaupungin väestön jakaantumisesta elinkeinon ja ammatin mukaan saadaan taululiitteistä, jotka samalla valaisevat väestön jakaantumista talouskunta-aseman mukaan.

Parempi kuva eri kaupunkien väestön jakaantumisesta elinkeinon mukaan saadaan kuitenkin, kun tarkastetaan vain pääryhmiä sekä, jättämällä syrjään ne henkilöt, joiden ammatti oli tuntematon, muihin elinkeinoryhmiin kuuluvien luvut esitetään suhdelukuina täten vähennetystä väestöstä. Kaupunkien koko väestöön nähden, erottamalla miespuoliset ja naispuoliset, seuraavat kolme taulukkoa täten promillelukuvin valaisevat elinkeinojakoa.

Elinkeinoryhmien suhteellinen suuruus, ‰.

Répartition de la population totale d'après la profession, en ‰.

A. Miespuoliset. — Hommes.

Elinkeino. <i>Profession. 1)</i>	Helinki.	Turku.	Vihuri.	Tampere.	Nikolainkaupunki.	Pori.	Oulu.	Kaikki kaupungit.
I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen	7.5	12.4	6.0	8.2	13.6	19.0	20.3	9.7
II. Teollisuus	327.4	400.8	289.3	479.3	394.3	402.2	419.5	364.8
III. Kulkulaitokset	104.7	105.4	152.4	87.2	135.5	118.0	117.6	112.7
IV. Kauppa	83.1	65.7	104.7	74.4	89.3	68.0	67.8	81.3
V. Julkinen toiminta	55.0	51.0	73.2	28.8	63.3	29.4	48.3	52.5
VI. Opetuslaitos	14.0	9.7	9.9	10.8	11.7	10.9	17.3	12.2
VII. Terveyslaitos	12.2	6.3	7.5	6.5	8.5	7.6	11.4	9.4
VIII. Vapaat elinkeinot	15.1	9.5	10.2	5.3	9.9	7.0	9.3	11.3
IX. Muut, luettelematta jääneet ammatit	87.8	67.4	60.2	62.2	61.4	44.1	54.2	71.8

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

C. Molemmat sukupuolet. — *Les deux sexes.*

Elinkeino. <i>Profession.</i>	Helsinki.	Turku.	Viipuri.	Tampere.	Nikolainkaupunki.	Por.	Oulu.	Kaikki kaupungit.
I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen	6.7	11.4	5.8	6.2	12.4	17.6	13.4	8.6
II. Teollisuus	308.4	405.7	275.5	498.8	384.9	401.0	385.8	357.4
III. Kulkulaitokset	83.1	89.6	137.4	71.6	117.4	93.1	99.2	93.8
IV. Kauppa	110.1	85.4	121.0	86.6	108.6	84.5	88.7	102.2
V. Julkinen toiminta	50.1	46.5	69.4	25.7	57.3	28.1	48.7	48.3
VI. Opetuslaitos	22.2	16.7	16.1	15.9	19.0	17.4	25.9	19.3
VII. Terveyslaitos	20.9	10.8	13.4	9.8	12.3	11.0	21.8	15.7
VIII. Vapaat elinkeinot	14.3	7.9	8.4	4.8	7.7	6.2	8.2	10.1
IX. Muut, luettelematta jääneet ammatit	95.0	73.8	60.0	58.4	67.9	48.5	67.3	76.3
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia	220.5	178.1	231.2	173.3	145.5	246.8	170.2	203.7
XI. Ilman ammattia olevat (laitoksissa)	32.0	41.2	20.9	12.9	28.0	15.5	36.3	28.4
XII. Pääomasta, koroista tai eläkkeestä elävät	34.0	31.0	34.7	31.7	37.2	27.5	32.2	33.1
XIII. Muut (varattomia henkilöitä, ei perheenjäseniä)	2.7	1.9	6.2	4.3	1.8	2.9	2.3	3.2
Yhteensä	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0

Kuten yllä esitetyistä taulukoista ilmenee, oli teollisuudesta elävä väestö kaikissa kysymyksessä olevissa kaupungeissa suurempi kuin mikään toinen elinkeinoryhmä. Tähän elinkeinoryhmään on nimittäin luettu enemmän kuin kolmasosa koko väestöstä. Mitä eri kaupunkeihin tulee, oli teollisuusväestön merkitys huomattavan erilainen, vaihdellen 498.8 ‰:sta, Tampereella, 275.5 ‰:cen, Viipurissa. Lähinnä Viipuria oli Helsingin teollisuusväestö suhteellisin luvuin lausuttuna huomattavan pieni.

Varsinaisista ammattiryhmistä oli »kauppa» toiseksi suurin; siihen kuului nimittäin runsas kymmenesosa väestöä. Suurin, 121 ‰, tämä ryhmä oli Viipurissa, pienin eli 84.5 ‰ Porissa.

Kulkulaitosten palveluksessa oleva väestö seurasi kolmantena, ollen edellistä elinkeinoryhmää vain vähäsen harvalukuisempi. Myöskin tästä elinkeinosta elävien lukuun nähden oli Viipuri ensimmäisellä sijalla, tämä ryhmä kun

käsitti 137.4 ‰ väestöstä. Lähes puolta pienempi, 71.6 ‰, tämä väestönainees oli Tampereella, joka edusti vastakkaista äärimmäisyyttä.

Muista varsinaisista ammattiryhmistä ei yksikään käsittänyt läheskään yhtä suurta osaa väestöä kuin edelliset. Julkisesta toiminnasta elävien ryhmään, joka oli näistä suurin, kuului Viipurissa 69.4 ‰, Tampereella sitä vastoin vain 25.7 ‰, muissa kaupungeissa näiden väliltä. Kaikista pienin oli maanviljelyksestä toimeentulonsa saapien ryhmä, mikä suurimmillaan ollessaan, Porissa, käsitti 17.5 ‰ väestöstä; sitä vastoin Viipurin väestöstä vain 5.8 ‰ kuului tähän elinkeinoryhmään.

Yllä esitetyt suhdeluvut ovat, johdannossa esitettyjen syiden nojalla, yleensä katsottavat minimiluvuiksi. Aivan päinvastaisessa asemassa ovat kaksi seuraavaa elinkeinoryhmää, nimittäin IX: Muut. luettelematta jääneet ammatit sekä X: Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia. Nämä, jonkun verran epämääräiset elinkeinoryhmät käsittivät vuoden 1910 väenlaskun tietojen mukaan kovin huomattavan osan suurempien kaupunkiemme väestöstä. Jälkimäiseen ryhmään kuului nimittäin kaikkiaan runsas viidesosa kaupunkien väestöstä. Tämänkin ryhmän osuus väestöstä vaihteli huomattavasti eli 246.8 ‰:sta, Porissa, 145.5 ‰:een, Nikolainkaupungissa. Muiden ammattien ryhmä oli pienempi vaihdellen 95.0 ‰:n, Helsingissä, ja 48.5 ‰:n välillä, Porissa. Mutta kuten jo johdannossa on huomautettu, on näihin kahteen ryhmään ollut pakko lukea melkoinen määrä henkilöitä, jotka todellisuudessa saavat toimeentulonsa jostakin aikaisemmin mainitusta elinkeinosta. Näihin kahteen ryhmään kuuluvien henkilöiden luku on siis osaksi osotuksena eri kaupungeissa annettujen tietojen tarkkuudesta. Toiselta puolen näiden ryhmien eri suuruus eri kaupungeissa voi olla todistuksena ammattien ja elinkeinojen erittymisen eri kehitysteistä.

Kaikenlaisissa laitoksissa oli väenlaskun tapahtuessa 28.4 ‰ kaupunkien väestöstä. Suurin, 41.2 ‰, tämä väestöryhmä oli Turussa, pienin eli 12.9 ‰ Tampereella.

Pääomasta, eläkkeestä tai koroista elävien ryhmä käsitti 33.1 ‰ kysymyksessä olevien kaupunkien väestöstä. Nikolainkaupunki oli tämän väestönaineksen runsauteen nähden ensimmäisellä sijalla, Pori viimeisellä.

Viimeinen eli »muiden, varattomien henkilöiden» ryhmä oli kaikkialla aivan pieni ja vailla suurempaa mielenkiintoa.

Vertailu edellä esitettyjen taulukkojen A:n ja B:n välillä osottaa, että eri sukupuolten ammattiryhmityksen välillä on olemassa erinäisiä eroavaisuuksia, joskin nämä yleensä ovat verrattain vähäisiä. Ensiksikin on mainittava, että huomattavasti suurempi osa miespuolisesta kuin naispuolisesta väestöstä sai toimeentulonsa kulkulaitoksista. Myöskin julkisesta toimesta elävässä samoin kuin laitoksissa olevassa väestössä olivat miespuoliset suurempana osana koko

miespuolisesta kuin naispuoliset koko naispuolisesta väestöstä. Sitä vastoin kuului tuntuvasti suurempi osa naispuolisista elinkeinoryhmiin: kauppa sekä opetus- ja terveyslaitos samoinkuin eläkkeestä, pääomasta tai korosta eläjiä. Kolmessa jälkimäisessä oli naispuolisten suhdeluku yli kaksi kertaa suurempi kuin miespuolisten.

Lienee tässä syytä huomauttaa, että koska puheenalaiset suhdeluvut tarkoittavat koko miespuolisen ja naispuolisen väestön ryhmitystä ammatin mukaan, yllä esitetyt sukupuolten väliset eroavaisuudet eivät valaise sitä kysymystä, missä määrin miehet ja naiset ansaitsevat toimeentulonsa eri elinkeinoryhmissä. Tätä seikkaa valaisevat kaksi seuraavaa taulukkoa, jotka osottavat, miten talouskuntien päähenkilöt ynnä yksinäiset itsenäiset päähenkilöt kummassakin sukupuolella jakaantuivat eri elinkeinoryhmille.

Päähenkilöt ja yksinäiset itsenäiset jaettuina elinkeinon mukaan, ‰.

Répartition de la population active d'après la profession, ‰.

A. Miespuoliset. — Hommes.

Elinkeino. <i>Profession.</i> ¹⁾	Helsinki.	Turku.	Viipuri.	Tampere.	Nikolainkaupunki.	Pori.	Oulu.	Kaikki kaupungit.
I. Maanviljelys sivuelinkeinon	7.9	12.1	5.7	8.8	15.0	19.3	27.2	10.1
II. Teollisuus	325.1	381.5	290.2	477.7	381.1	384.7	415.1	356.2
III. Kulkulaitokset	105.2	99.9	140.9	81.5	129.3	120.7	108.2	109.0
IV. Kauppa	75.5	62.3	105.7	71.7	87.5	72.1	62.2	77.3
V. Julkinen toiminta	47.8	45.8	65.4	26.1	56.0	27.0	43.6	46.8
VI. Opetuslaitos	12.0	8.7	8.0	10.0	10.4	9.4	14.5	10.6
VII. Terveyslaitos	12.1	6.6	6.6	6.0	9.1	8.9	10.0	9.4
VIII. Vapaat elinkeinot	16.5	10.3	12.6	7.2	13.5	7.5	10.0	13.0
IX. Muut, luettelematta jääneet ammatit	94.0	69.4	65.0	70.6	64.1	47.0	49.8	77.4
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia	230.7	182.6	237.4	189.9	147.1	256.9	169.6	213.6
XI. Ilman ammattia olevat (laitoksissa)	57.2	105.4	41.7	23.1	63.0	29.8	73.4	58.2
XII. Pääomasta, koroista tai eläkkeestä eläjät	13.4	14.7	15.1	22.8	23.5	16.2	16.4	15.7
XIII. Muut (varattomia henkilöitä, ei perheenjäseniä)	2.6	0.7	5.7	4.6	0.4	0.5	—	2.7
Yhteensä	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

B. Naispuoliset. — Femmes.

Elinkeino. Profession.	Helsinki.	Turku.	Viipuri.	Tampere.	Nikolainkaupunki.	Pori.	Oulu.	Kalkki kaupungit.
I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen	1.8	4.8	4.1	1.4	5.3	7.3	9.0	3.3
II. Teollisuus	276.3	415.4	253.1	616.8	381.9	427.5	279.7	359.8
III. Kulkulaitokset	19.7	10.4	20.2	6.7	18.1	14.6	13.8	15.7
IV. Kauppa	155.8	137.9	156.0	87.1	152.8	115.0	123.1	139.3
V. Julkinen toiminta	1.9	1.4	2.2	1.3	1.7	0.7	1.5	1.7
VI. Opetuslaitos	32.3	29.2	31.5	22.9	31.5	31.9	39.3	30.5
VII. Terveyslaitos	42.8	18.6	30.8	15.9	23.7	18.7	51.3	31.6
VIII. Vapaat elinkeinot	5.1	0.8	2.1	1.1	3.6	0.7	0.4	3.0
IX. Muut, luettelematta jääneet ammattit	111.0	90.5	59.6	39.0	90.0	48.4	87.6	85.7
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua am- mattia	221.0	170.8	291.3	123.9	170.5	216.1	226.9	203.9
XI. Ilman ammattia olevat (laitok- sissa)	72.9	59.6	56.6	33.7	61.3	48.4	92.5	62.1
XII. Pääomasta, koroista tai eläk- keestä eläjät	50.6	54.2	67.7	37.7	52.1	59.0	62.9	52.3
XIII. Muut (varattomia henkilöitä, ei perheenjäseniä)	8.8	6.4	24.8	12.5	7.5	11.7	12.0	11.1
Yhteensä	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0

Mitä ensiksikin miespuolisten päähenkilöiden elinkeinoryhmitukseen tulee, osottavat sitä valaisevat suhdeluvut yleensä hyvin läheltä samoja suhteita kuin äsken esitetyt, koko miespuolista väestöä koskevat suhdeluvut. Suurin eroavaisuus on havaittava ilman ammattia olevien henkilöiden ryhmässä, joka myöhemmin esitetyssä taulukossa esiintyy tuntuvasti suurempana. Tämä onkin luonnollista, koska kaikki tähän ryhmään kuuluvat henkilöt esillä olevassa tilastossa ovat itsenäisiä päähenkilöitä ilman perheenjäseniä.

Jos vertaa vastaavia, naispuolista väestöä koskevia taulukkoja toisiinsa, huomaa, että niiden esittämät suhdeluvut vain harvoin käyvät yhteen, vaan että ne päinvastoin useimmiten hyvinkin suuresti eroavat toisistaan, mikä onkin luonnollista, koska verrattain pieni osa naisista kuuluu päähenkilöiden luokkaan. Yleensä voi todeta, että ryhmät I, III, V ja VIII esiintyvät paljo pienempinä, kun ainoastaan päähenkilöt ja muut itsenäiset otetaan huomioon, asian ollessa päinvastainen ryhmiin IV, VI, VII, XI, XII ja XIII nähden. Ryhmät II, IX ja X eivät osota mitään säännöllistä eroavaisuutta, vaan on milloin

toinen, milloin toinen suhdeluku suurempi. Näin ollen on syytä lähemmin tarkastaa naispuolisten päähenkilöiden ryhmittymistä ammatin mukaan.

Myöskin nyt kysymyksessä olevaa jakoperustetta käytettäessä oli naispuolinen teollisuusväestö huomattavasti suurempi kuin muihin elinkeinoryhmiin kuuluva naispuolinen väestö. Erikoisen silmiinpistävä oli tämän ryhmän suuruus Tampereen väestössä. Mitä varsinaisiin ammattiryhmiin tulee, toimi myöskin kaupan alalla tuntuva määrä naisia. Kysymyksessä olevasta väestöstä sai vielä huomattava määrä toimeentulonsa opetus- ja terveyslaitosten palveluksessa, jota vastoin muut varsinaiset ammattiryhmät ovat kovin heikosti edustetut. Työläisten ja päivälaisten ryhmään kuului sitä vastoin enemmän kuin viidesosa kaikista naispuolisista päähenkilöistä. Myöskin muihin ammatteihin, ilman ammattia olevien ja pääomastaan elävien ryhmiin kuului huomattava henkilömäärä, jota vastoin viimeinen, varattomien henkilöiden ryhmä jälleen oli aivan pieni.

Mielenkiintoista on tarkastaa päähenkilöiden ja muiden ammatissa toimivien jakoa sukupuolen mukaan eri elinkeinoryhmissä. Tämän valaisemiseksi esitetään seuraava, eri kaupunkien oloja valaiseva yhdistelmä.

Ammatissa-toimivia naisia suhteessa kaikkiin ammatissa-toimiviin eri elinkeinoryhmissä.

Femmes actives par 1 000 personnes de la population active.

Promillelukuja.

Elinkeino. <i>Profession.</i> ¹⁾	Helsinki.	Turku.	Viipuri.	Tampere.	Nikolainkan- punki.	Pori.	Oulu.
I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen	127.1	218.2	280.4	122.6	215.9	196.1	173.9
II. Teollisuus	353.1	431.6	319.7	522.1	438.7	416.0	300.1
III. Kulkulaitokset	107.3	67.7	71.6	64.9	98.5	72.2	75.4
IV. Kauppa	569.7	606.8	443.1	506.8	575.8	505.6	557.6
V. Julkinen toiminta	25.1	21.1	17.9	41.7	22.7	17.1	21.4
VI. Opetuslaitos	632.4	699.8	678.6	659.2	701.9	685.0	632.5
VII. Terveyslaitos	693.1	661.9	714.7	690.8	669.3	573.0	765.4
VIII. Vapaat elinkeinot	165.6	51.6	81.5	116.3	173.3	58.8	23.3
IX. Muut, luettelematta jääneet ammatit	431.0	476.4	331.0	318.8	522.7	397.6	528.2
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittuna ammattia	380.8	394.8	398.0	355.6	474.8	350.4	459.8
XI. Ilman ammattia olevat (laitoksissa)	450.3	282.6	422.2	552.1	433.6	509.7	445.0
XII. Pääomasta, koroista tai eläkkeestä eläjät	707.6	719.3	707.1	582.8	633.9	700.0	708.9
XIII. Muut (varattomia henkilöitä, ei per- heenjäseniä)	682.9	863.0	703.1	695.7	931.0	941.2	1 000.0
XIV. Toimi tuntematon	488.9	571.7	558.8	570.8	635.0	596.6	530.7
Koko ammatissa-toimiva väestö	399.2	427.7	367.7	465.6	454.6	405.0	402.0

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

Taulukosta ilmenee, että naisten osanotto ammattityöhön eri aloilla oli hyvin erilainen. Mitä ensiksi varsinaisiin ammattiryhmiin tulee, olivat naiset kaikissa kaupungeissa enemmistönä opetus- ja terveyslaitosten alalla. Suurin oli heidän enemmistönsä jälkimäisessä ryhmässä Oulussa, jossa enemmän kuin kolme neljäsosaa ammatissa-toimivista oli naisia. Miehiä lukuisimmat olivat naiset sitä paitsi myöskin kaupan alalla kaikkialla paitsi Viipurissa.

Teollisuuden alalla toimivista oli niinkään suuri määrä naisia, Tampereella yli puolet kaikista, muualla jonkun verran vähemmän. Pienimmän naisistumisen osotti Oulun teollisuusväestö. Sanomattakin on selvä, että naisten erilainen suhdeluku tässä elinkeinoryhmässä ensi sijassa riippuu siitä, mitkä teollisuushaarat ovat levinneet missäkin kaupungissa. Sillä että naiset eräissä teollisuushaaroissa melkein säännöllisesti ovat yleisenä työvoimana, on tunnettua ja ilmenee myöskin edempänä (siv. 20 ja 25) esitetyistä taulukoista.

Maanviljelyksestä elävien ryhmä ei absoluuttisten lukujen pienuuden takia herätä huomiota, mutta sen sijaan on mielenkiintoista todeta, että jäljellä olevat varsinaiset ammattiryhmät, nimittäin kulkulaitokset, julkinen toiminta ja vapaat elinkeinot, pääasiallisesti olivat miesten käsissä. Etenkin oli julkisesta toimesta elävien naisten luku aivan mitätön. Eihän se suurimmillaan ollessaan, Tampereella, noussut edes kahdeskymmenesosaan ryhmän päähenkilöistä. Kulkulaitosten alalla palveli jonkun verran enemmän naisia. Näiden suhdeluku ei kuitenkaan muuta kuin yhdessä kaupungissa, Helsingissä, noussut kymmenesosaan ryhmään kuuluvista ammatissa-toimivista. Vapaat elinkeinot ovat nekin, kuten mainittu, etupäässä miesten hallussa, vaikka naisten vähemmistö saattaa nousta vähän suuremmaksi kuin kahdessa edellä mainitussa elinkeinoryhmässä.

Mitä taas ryhmiin IX ja X, muiden ammattien alalla toimiviin ja kaikenlaisiin lähempää määräystä vailla oleviin työläisiin ja päiväpalkkalaisiin tulee, oli yleensä enemmistö niistä miehiä, vaikka myöskin huomattava määrä naisia-kin kuului niihin. Sitä vastoin naiset poikkeuksetta olivat enemmistönä pääomasta, koroista tai eläkkeestä samoinkuin laitoksissa elävien ryhmissä.

Johdannossa on jo huomautettu siitä, miten vaikeata on vertailla eri väenlaskuvuosiin kohdistuvia ammattitietoja keskenään. Vuosien 1870, 1880 ja 1890 ammattitiedot ovat tosin niin yksityiskohtaisia, että niiden uudestaan ryhmittäminen, mikäli se on ollut tarpeen vaatima, nyt käytetyn ammatti-kaavan mukaan on käynyt päinsä. Kuitenkin lienee kieltämätöntä, että eri vuosien samannimiset ryhmät eivät aina tosiasiallisesti vastaa toisiaan, vaan saattavat ne eri vuosina käsittää osittain erilaatuisia aineksia. Vaikka siis näiden vuosien ammattitiedot ulkonaisesti onkin saatu vastaamaan vuoden 1910 kaavaa, ei ole takeita siitä, että kaikki ryhmät tosiasiallisesti ovat täysin verrannollisia. Suurin piirtein ne kuitenkin lienevät sitä. Samaa ei voi sanoa vuoden 1900 tiedoista,

jotka ovat yhdistetyt niin suuriksi ryhmiksi, että niitä ei kaikissa tapauksissa ole voitu eritellä siinä määrin, että ne olisi voitu ryhmittää uudestaan. Siten ei ryhmiä VIII, IX ja X sekä osittain ryhmää II ilman muuta ole voitu muodostaa vuoden 1900 ryhmistä, vaan on ollut pakko arvioimalla jakaa eräät tämän vuoden ryhmät, jotta niistä saataisiin vuoden 1910 jakoa vastaava ryhmitys. Ryhmät ovat silloin jaetut suhteessa vuoden 1910 vastaaviin henkilöryhmiin. Koska sotaväki vain vähäisessä määrin voitiin ottaa huomioon viime väenlaskussa ja tämä ryhmä muutenkin on aivan erikoisasemassa ja verrattain riippumaton kaupungin kasvamisesta, on se erotettu julkisesta toiminnasta eri ryhmäksi.

Täten on saatu sivuilla 14—15 oleva taulukko, joka valaisee eri elinkeinoryhmiin kuuluvan väestön kehitystä eri kaupungeissa viime neljän tai kahden vuosikymmenen aikana.

Samoja seikkoja lausuttuna suhdeluvuissa kunkin kaupungin väestöstä valaisee sivulla 16 oleva taulukko, josta kehityksen suunta selvemmin ilmenee. Suhdelukuja laskettaessa on sotaväki sekä ryhmä »varattomat henkilöt tai toimi tuntematon» jätetty syrjään, koska kummankin suuruus on riippuvainen seikoista, jotka eivät ole missään suhteessa kaupungin väestön kehitykseen.

Lukusarjoja tarkastettaessa näkyy, että vuoden 1900 tiedot usein osottavat aiheetonta hyppäystä ja poikkeusta yleisestä kehityssuunnasta, minkä seikan voi katsoa johtuvan mainitun vuoden ainehaston toisenlaisesta ryhmitte-lystä. Jos täten syntyneet poikkeukset jätetään syrjään, huomataan eräät selvät kehitysviivat, joihin on syytä tutustua.

Ensiksikin on kaikille kaupungeille yhteistä, että julkisesta toiminnasta elävien luku osottaa selvää ja yleensä suurtakin suhteellista vähenemistä. Tästä säännöstä on vain Tampere poikkeuksena, mutta niinpä puheena oleva ryhmä jo vuonna 1890 tässä kaupungissa oli kovin pieni. Yleisenä sääntönä on, että kaupungit kehittyessään menettävät alkuperäisen hallintokeskuksen luonteensa, että niistä yhä enemmän tulee liike- ja teollisuuskaupunkeja.

Tämän kehityksen toinen puoli ei kuitenkaan aina ilmene esitetyistä lukusarjoista niin selvästi, kuin ehkä odottaisi. Tähän on ennen kaikkea syynä ensitietojen puutteellisuus, minkä johdosta, kuten johdannossa on huomautettu, on ollut pakko viedä ryhmiin IX ja X useita tuhansia henkilöitä, jotka tosiasiallisesti ovat luettavat johonkin varsinaisista ammattiryhmistä, ennen kaikkea ryhmiin II, III ja IV. Tästä syystä teollisuusväestö useissa kaupungeissa näyttää suhteellisesti vähenneen, vaikka tällainen kehitys ei tunnu todennäköiseltä. Sitä vastoin kaupasta ja kulkulaitoksesta toimeentulonsa saava väestö yleensä näyttää suhteellisesti voittaneen merkitystä. Että muista ammateista elävien sekä työläisten ja päiväpalkkalaisten ryhmät yleensä osottavat hyvinkin tun-
tuvaa nousua, johtuu, kuten äsken huomautettiin, ainakin suureksi osaksi ainehaston laadusta.

Väestö ryhmitettynä elinkeinon ja
Répartition de la population totale

Vuosi.	Maanviljelys sivu- elinkeinoinen.	Teollisuus.	Kuukalatoimet.	Kauppa.	Julkisen toiminta.	Sotatulos.	Opetustulos.
<i>Helsinki</i>							
1870	409	7 799	1 482	2 002	3 205	5 078	840
1880	723	12 469	2 888	3 473	3 487	4 258	1 081
1890	650	20 941	3 974	5 994	4 506	3 846	1 600
1900	1 490	24 385	7 281	11 898	3 872	4 385	2 409
1910	865	39 784	10 719	14 210	5 127	1 336	2 859
<i>Turku</i>							
1870	291	6 093	1 742	1 173	1 529	1 469	286
1890	584	11 388	2 727	2 295	1 862	1 307	530
1900	1 002	12 057	3 437	3 826	1 803	1 266	679
1910	577	20 572	4 545	4 333	2 244	114	847
<i>Viipuri</i>							
1870	140	3 004	564	1 411	1 180	2 177	197
1890	174	4 594	1 297	2 143	1 491	3 486	404
1900	402	8 162	3 500	4 644	1 563	3 698	675
1910	269	12 785	6 376	5 616	2 356	867	745
<i>Tampere</i>							
1890	107	10 810	851	1 364	459	6	234
1900	292	14 721	2 068	3 573	745	33	520
1910	263	21 201	3 043	3 680	1 082	10	677
<i>Pori</i>							
1890	188	3 328	633	798	477	—	175
1910	293	6 699	1 555	1 412	466	3	291
<i>Oulu</i>							
1870	92	1 656	1 018	552	686	90	130
1890	77	3 148	859	826	776	677	234
1910	204	5 891	1 514	1 855	735	8	396

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

ammatin mukaan vuosina 1870—1910.
d'après la profession ¹⁾ 1870—1910.

Vuosi.	Terveystulos.	Vapaat elinkeinot.	Murt, luotekannat ja jääneet ammatti.	Työläiset ja palkka- palkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia.	Ilman ammattia ole- via henkilöitä (tai- tokissa).	Pakkonasta, korois- ta tai oikkeesta alkijia.	Vaatimattomat henki- löt tai koini tunte- maton.	Yhteensä.	Vuosi.
<i>Helsinki</i>									
1870	667	313	324	2 689	1 244	2 522	3 544	32 113	1870
1880	716	434	673	6 891	1 044	2 337	2 668	43 142	1880
1890	1 218	708	1 488	11 965	1 361	3 039	4 245	65 535	1890
1900	2 233	1 269	4 714	17 921	1 739	4 494	5 127	93 217	1900
1910	2 693	1 843	12 250	28 442	4 133	4 386	7 850	136 497	1910
<i>Turku</i>									
1870	201	123	102	1 379	1 353	1 151	2 901	19 793	1870
1890	295	150	593	5 068	1 165	1 820	1 887	31 671	1890
1900	451	312	2 463	8 768	1 369	2 282	2 205	41 920	1900
1910	547	400	3 745	9 029	2 088	1 570	4 076	54 687	1910
<i>Viipuri</i>									
1870	195	76	57	1 728	585	912	1 240	13 466	1870
1890	277	137	263	3 763	554	777	988	20 348	1890
1900	497	297	1 024	9 544	499	1 381	922	36 808	1900
1910	621	391	2 784	10 732	971	1 611	2 883	49 007	1910
<i>Tampere</i>									
1890	126	84	184	4 485	352	806	615	20 483	1890
1900	300	186	2 875	10 691	307	1 330	1 137	38 778	1900
1910	417	205	2 482	7 366	547	1 348	1 826	44 147	1910
<i>Pori</i>									
1890	94	48	135	2 246	208	275	472	9 077	1890
1910	183	104	810	4 123	259	460	808	17 466	1910
<i>Oulu</i>									
1870	84	15	38	1 331	608	384	604	7 288	1870
1890	153	17	160	2 265	303	456	638	10 589	1890
1910	333	125	1 027	2 598	555	492	881	16 114	1910

Väestö ryhmitettynä elinkeinon ja ammatin mukaan vuosina 1870—1910.
Répartition de la population totale d'après la profession ¹⁾ 1870—1910.

Promillelukuja. — En ‰.

Vuosi.	Maanviljelys sivu- elinkeinoinen.	Teollisuus.	Käukalatoiset.	Kauppa.	Julkisen toiminta.	Opetuslaitos.	Terveystaitos.	Vapaat elinkeinot.	Muus, luetelematta jääneet ammatit.	Työläisiä ja päivä- palkkaisia ilman edellä mainittua ammattia.	Ilman ammatilla ole- via henkilöitä (tai- toksissa).	Päivönnästä, korolis- ta tai eläkkeestä eläviä.
<i>Helsinki</i>												
1870	17.4	331.9	63.1	85.2	136.4	35.8	28.4	13.3	13.8	114.5	52.9	107.8
1880	20.0	344.3	79.7	95.9	96.3	29.8	19.8	12.0	18.6	190.3	28.8	64.5
1890	11.8	364.6	69.2	104.3	78.4	27.9	21.2	12.3	25.9	208.3	23.7	52.9
1900	17.8	291.3	87.0	142.0	46.3	28.8	26.7	15.2	56.3	214.1	20.8	53.7
1910	6.8	312.5	84.2	111.6	40.3	22.5	21.1	14.5	96.2	223.4	32.5	34.4
<i>Turku</i>												
1870	18.9	395.1	113.0	76.1	99.1	18.5	13.0	8.0	6.6	89.4	87.7	74.6
1890	20.5	399.9	95.7	80.6	65.4	18.6	10.4	5.3	20.8	178.0	40.9	63.9
1900	26.1	313.6	89.4	99.5	46.9	17.7	11.7	8.1	64.1	228.0	35.6	59.3
1910	11.4	407.4	90.0	85.8	44.4	16.8	10.8	7.9	74.2	178.8	41.4	31.1
<i>Viipuri</i>												
1870	13.9	298.9	56.1	140.4	117.4	19.6	19.4	7.6	5.7	172.0	58.2	90.8
1890	11.0	289.4	81.7	135.0	93.9	25.5	17.4	8.6	16.6	237.1	34.9	48.9
1900	12.5	253.6	108.7	144.3	48.6	21.0	15.4	9.2	31.8	296.5	15.5	42.9
1910	5.9	282.5	140.9	124.1	52.0	16.5	13.7	8.6	61.5	237.3	21.5	35.5
<i>Tampere</i>												
1890	5.4	544.3	42.8	68.7	23.1	11.8	6.3	4.2	9.3	225.8	17.7	40.6
1900	7.8	391.4	55.0	95.0	19.8	13.8	8.0	4.9	76.4	234.3	8.2	35.4
1910	6.2	501.1	71.9	87.0	25.6	16.0	9.8	4.8	58.7	174.1	12.9	31.9
<i>Pori</i>												
1890	21.8	386.8	73.6	92.7	55.4	20.3	10.9	5.6	15.7	261.0	24.2	32.0
1910	17.6	402.2	93.4	84.8	28.0	17.5	11.0	6.2	48.7	247.5	15.5	27.6
<i>Oulu</i>												
1870	14.0	251.1	154.4	83.7	104.0	19.7	12.7	2.3	5.8	201.9	92.2	58.2
1890	8.3	339.4	92.6	89.1	83.7	25.2	16.5	1.8	17.3	244.2	32.7	49.2
1910	13.4	386.9	99.4	89.0	48.3	26.0	21.9	8.2	67.5	170.6	36.5	32.3

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

Maanviljelyksestä elävien ryhmä on, kuten odottaa sopii, yleensä suhteellisesti vähentynyt. Sama koskee myös laitospöestöä samoin kuin pääomasta, koroista tai eläkkeestä elävien ryhmää. Myöskin opetus- ja terveyslaitoksen alalla toimeentulonsa saava väestö on toisissa kaupungeissa huomattavasti vähentynyt, jota vastoin vapaasta elinkeinosta toimeentulonsa saavien ryhmä yleensä on kasvanut jonkun verran.

Mitä eri kaupungeissa ilmenevään, muista mahdollisesti poikkeavaan kehityssuuntaan tulee, käy se tarkemmin selville äsken esitetystä taulukosta.

B. Teollisuusväestö ryhmitettynä teollisuushaaroittain.

Kukin edellä käsittelyistä elinkeinopääryhmistä on kokoonpantu useista ammattihaaroista, jotka taas työn erikoislaadun mukaan jakaantuvat aliosastoihin. Tässä ei ole syytä lähemmin tarkastaa väestön jakaantumista näihin pienempiin ryhmiin, viitattakoon ainoastaan taululiitteisiin, joista tämä jakaantuminen käy selville niin yksityiskohtaisena, kuin ensiainehiston tiedot ovat sen sallinneet.

Mutta katsoen sekä siihen erikoisen suureen merkitykseen, mikä teollisuusväestöllä on nykyajan kaupungeissa, että siihen seikkaan, että tämä väestö sen ohella suuremmassa määrässä kuin muihin yleisiin elinkeinoryhmiin kuuluva väestö on yhdistetty erilaisista aineksista, saattaa olla syytä luoda erikoiskatsaus tämän väestöryhmän kokoonpanoon vuoden 1910 todellisen väenlaskun tietojen valossa.

Kunkin kaupungin teollisuusväestön jako teollisuushaarain mukaan näkyy lähemmin taululiitteestä, jossa kukin teollisuushaara vielä on jaettu muutamaan alaryhmään. Eri teollisuushaaroissa toimeentulonsa saavien henkilöiden suhteellista lukua kysymyksessä olevissa kaupungeissa valaisee seuraavalla sivulla oleva taulukko. Ilman lähempiä selvittelyjä valaisee taulukko eri teollisuushaarojen suhteellista merkitystä, mikäli se ilmenee niihin kuuluvan väestön koko luvusta, osottaen samalla, miten erilainen eri kaupunkien teollisuusväestön kokoonpano esitettävänä ajankohtana oli.

Tärkeimmät teollisuushaarat olivat yleensä metalli- ja koneteollisuus (116.5—160.6 ‰), vaatetusteollisuus (127.5—242.6 ‰) ja rakennusteollisuus (107.3—271.3 ‰). Muutamissa kaupungeissa olivat sitä paitsi seuraavat teollisuushaarat saavuttaneet suhteellisesti suuren merkityksen, nimittäin: nahka- ja karvateollisuus Oulussa (187.6 ‰), kutomateollisuus Tampereella (370.4 ‰), Nikolainkaupungissa (220.3 ‰) ja Porissa (124.8 ‰), puuteollisuus Turussa (104.5 ‰), Porissa (344.4 ‰) ja Oulussa (130.3 ‰) sekä ravintoaineteollisuus Nikolainkaupungissa (139.3 ‰).

Väenlasku kaupungeissa 1910.

Teollisuusväestö jaettuna teollisuushaaroittain.
Population totale industrielle par différentes branches de l'industrie.

Promillelukuja. — En ‰.

Teollisuushaara. <i>Différentes branches de l'industrie. 1)</i>	Helsinki.	Turku.	Viipuri.	Tampere.	Nikolainkaupunki.	Pori.	Oulu.
I. Metalli- ja koneteollisuus	160.6	149.5	143.9	116.5	132.5	130.0	126.0
II. Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollisuus	37.0	59.5	45.4	22.8	53.0	22.3	28.2
III. Nahka- ja karvateollisuus	7.5	17.1	8.0	14.5	6.5	8.2	187.6
IV. Kutomateollisuus	17.6	75.4	9.8	370.4	220.3	124.8	20.2
V. Vaatetusteollisuus.....	190.5	184.0	242.6	136.8	127.5	141.2	241.2
VI. Paperiteollisuus	30.3	13.1	9.6	67.5	3.6	4.8	6.1
VII. Puuteollisuus	62.6	104.5	64.7	69.4	52.2	344.4	130.3
VIII. Rakennusteollisuus	252.4	208.7	271.3	119.6	170.9	107.3	137.4
IX. Kemiallinen y. m. s. teollisuus	1.1	7.2	14.2	0.5	15.2	19.5	7.6
X. Valaistus-, lämmitys- ja sähköteoll.	27.8	15.2	15.0	12.8	7.4	3.6	10.2
XI. Ravintoaineteollisuus	49.9	56.0	45.7	27.5	139.3	47.4	49.8
XII. Väki- ja mallasjuomateollisuus.....	7.2	13.0	13.0	6.6	18.2	7.1	8.8
XIII. Tupakka- y. m. nautintoaineteollisuus	53.7	37.5	56.8	4.6	7.5	3.3	1.9
XIV. Grafillinen ja taideteollisuus.....	72.2	30.1	29.4	18.1	30.7	21.9	24.1
XV. Muu teollisuus	29.6	29.2	30.6	12.4	15.2	14.2	20.6
Yhteensä	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0

Jossain määrin toisenlainen oli jakaantuminen teollisuushaarojen mukaan, jos ainoastaan ammatissa-toimivat otetaan huomioon. Tätä valaisee alla oleva taulukko.

Ammatissa-toimiva teollisuusväestö jaettuna teollisuushaaroittain.
Population active industrielle par différentes branches de l'industrie.

Promillelukuja. — En ‰.

Teollisuushaara. <i>Différentes branches de l'industrie. 1)</i>	Helsinki.	Turku.	Viipuri.	Tampere.	Nikolainkaupunki.	Pori.	Oulu.
I. Metalli- ja koneteollisuus	136.8	120.7	116.7	83.6	116.5	106.9	114.2
II. Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollisuus	26.2	43.6	27.8	13.8	35.0	12.6	15.6
III. Nahka- ja karvateollisuus	6.2	22.1	9.0	9.2	5.6	4.8	167.6
IV. Kutomateollisuus	28.3	124.9	18.2	474.3	305.2	202.9	32.0

1) Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

Teollisuushaara. <i>Différentes branches de l'industrie.</i>	Helsinki.	Turku.	Vihuri.	Tampere.	Nikolainkaupunki.	Pori.	Oulu.
V. Vaatetusteollisuus.....	240.3	237.5	315.1	163.2	161.9	179.9	317.9
VI. Paperiteollisuus	42.7	20.3	11.3	62.4	4.9	5.4	7.0
VII. Puuteollisuus	48.5	84.0	57.4	47.1	39.9	290.0	107.2
VIII. Rakennusteollisuus	196.0	148.1	197.3	69.1	122.3	72.0	109.2
IX. Kemiallinen y. m. s. teollisuus	1.3	11.4	20.4	0.3	11.4	30.2	6.2
X. Valaistus-, lämmitys- ja sähköteoll.	27.1	11.7	13.5	10.1	7.5	3.6	9.4
XI. Ravintoaineteollisuus	54.6	56.7	51.4	27.2	120.4	49.3	59.5
XII. Väki- ja mallasjuomateollisuus	6.1	9.2	9.7	3.5	12.8	4.7	4.1
XIII. Tupakka- y. m. nautintoaineteollisuus	81.1	53.7	89.4	5.3	7.2	4.7	1.6
XIV. Grafillinen ja taideteollisuus	79.9	30.8	36.9	21.6	35.0	22.7	30.4
XV. Muu teollisuus	24.9	25.3	25.9	9.3	14.4	10.8	18.1
Yhteensä	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0	1 000.0

Verrattaessa näitä taulukkoja toisiinsa huomaa, että jälkimäisen taulukon suhdeluvut muutamiin teollisuushaaroihin nähden säännöllisesti ovat edellisen taulukon vastaavia lukuja pienemmät, toisissa tapauksissa taas suuremmat. Tämä eroavaisuus johtuu tietenkin siitä, missä suhteessa kussakin teollisuushaarassa toimeentulonsa saapa koko väestö on siinä toimivaan väestöön. Milloin jälkimäisen taulukon suhdeluvut ovat pienemmät kuin edellisen, osottaa se, että kutakin ammatissa-toimivaa henkeä kohti tuli keskimääräistä suurempi henkilöluku muuta väestöä, ja päinvastoin. Suhdelukujen vertailu osoittaa niinmuodoin, että kukin ammatissa-toimiva henkilö ylläpiti keskimääräistä suuremman henkilöluvun pääasiallisesti seuraavissa teollisuushaaroissa: metalli- ja koneteollisuus, kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollisuus, nahka- ja karvateollisuus, puuteollisuus, rakennusteollisuus, valaistus-, lämmitys- ja sähköteollisuus sekä väki- ja mallasjuomateollisuus. Päinvastoin tuli keskimääräistä pienempi henkilöluku kutakin ammatissa-toimivaa henkeä kohti lähinnä seuraavissa teollisuushaaroissa: kutomateollisuus, vaatetusteollisuus, paperiteollisuus, tupakka- ja nautintoaineteollisuus sekä graafillinen ja taideteollisuus.

Tämä eri teollisuushaarojen ryhmittäminen ei ole vain satunnaista, vaan on siihen huomattava selvä peruste.

Eri teollisuushaaroissa toimiva väestö on, mitä ammatissa-toimivien henkilöiden sukupuoleen tulee, kokoonpantu sangen eri tavalla. Kuten seuraavasta taulukosta, jossa naisten luku on ilmaistu promilleissa koko ammatissa-toimivasta väestöstä, näkyy, toimi nimittäin toisissa teollisuushaaroissa melkein yk-

sinomaan miehiä, toisissa taas etupäässä naisia. Joitakin poikkeuksia lukuunottamatta, jotka saattavat johtua absoluuttisten lukujen pienuudesta tai esim. siitä, että jollakin paikkakunnalla harjoitettiin vain jotakin teollisuushaaraan kuuluvaa erikoisvalmistusta on sääntönä, että sukupuolten välinen luku-suhde kussakin teollisuushaarassa suurissa piirtein on lähimain sama kaikissa kaupungeissa.

Ammatissa-toimivia naisia suhteessa kaikkiin ammatissa-toimiviin eri teollisuushaaroissa.

Femmes actives par 1 000 personnes de la population active dans les différentes branches de l'industrie.

Promillelukuja.

Teollisuushaara. <i>Différentes branches de l'industrie. 1)</i>	Helsinki.	Turku.	Viipuri.	Tampere.	Nikolainkaupunki.	Pori.	Oulu.
I. Metalli- ja koneteollisuus	3.3	15.0	—	—	—	13.5	7.2
II. Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollisuus	138.1	82.9	6.4	57.1	9.3	—	—
III. Nahka- ja karvateollisuus	168.2	543.3	58.8	—	58.8	—	102.9
IV. Kutomateollisuus	945.9	903.8	980.6	756.1	825.3	904.3	935.9
V. Vaatetusteollisuus	677.8	713.6	584.0	649.7	652.5	638.0	615.0
VI. Paperiteollisuus	736.6	780.1	312.5	448.7	66.7	333.3	294.1
VII. Puuteollisuus	12.6	185.8	—	79.5	41.0	179.9	69.0
VIII. Rakennusteollisuus	15.8	28.7	28.7	15.7	26.7	5.0	22.6
IX. Kemiallinen y. m. s. teollisuus	500.0	794.4	669.6	—	228.6	904.8	—
X. Valaistus-, lämmitys- ja sähköteoll.	13.2	—	—	48.5	—	—	—
XI. Ravintoaineteollisuus	412.3	447.6	217.2	456.5	377.7	510.9	606.9
XII. Väki- ja mallasjuomateollisuus	375.0	275.9	218.2	111.1	282.1	76.9	—
XIII. Tupakka-y. m. nautintoaineteollisuus	873.2	827.7	788.1	685.2	590.9	692.3	—
XIV. Grafillinen ja taideteollisuus	300.8	289.7	221.2	283.1	289.7	238.1	202.7
XV. Muu teollisuus	36.8	92.4	6.8	21.3	90.9	—	90.9
XVI. Luokittelemattomia	450.6	693.5	459.8	521.3	794.1	461.5	333.8
Kaikki ammatissa-toimivat	353.1	431.6	319.7	522.1	438.7	416.0	300.1

Siten olivat etupäässä kutoma- ja vaatetusteollisuus samoin kuin paperisekä tupakka- ja nautintoaineteollisuus yleensä naisten hallussa. Sen ohessa toimi suhteellisen paljon naisia kemiallisen ja ravintoaineteollisuuden palveluksessa. Melkein yksinomaan miesten hallussa olivat sitä vastoin ensi sijassa metalli- ja koneteollisuus, rakennusteollisuus sekä valaistus-, lämmitys- ja

1) Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

sähköteollisuus samoin kuin yleensä vielä kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollisuus, nahka- ja karvateollisuus sekä puuteollisuus.

Jos vertaa täten saatuja ryhmiä sivulla 19 esitettyihin kahteen ryhmään, huomaa, että ne ilmeisesti ovat läheisessä suhteessa toisiinsa. Ymmärrettävää onkin, että niissä teollisuushaaroissa, joissa etupäässä naiset työskentelevät, yleensä tulee pienempi määrä elätettäviä kutakin elättäjää kohti kuin niissä teollisuushaaroissa, joissa käytetään paremmin palkattuja miehiä, joilla on perhe elätettävänä.

Täydennykseksi aikaisemmin (siv. 14—16) esitettyihin, eri elinkeinoryhmiin kuuluvan väestön kehitystä valaiseviin taulukkoihin, liitetään seuraavalla sivulla oleva historiallinen taulukko, joka osoittaa, miten teollisuuden palveluksessa oleva ammatissa-toimiva väestö eri aikoina jakaantui teollisuushaarojen mukaan. Johdannossa esitettyjen syiden takia on tässä ollut pakko jättää 1900 vuoden tiedot huomioon ottamatta, koska niiden interpoloiminen niin pieniin väestöryhmiin nähden, kuin nyt kävisi välttämättömäksi, ei saata viedä luotettaviin tuloksiin. Mitä vuosiin 1870, 1880 ja 1890 tulee, ovat niitä koskevat tiedot osittain ryhmitetty uudestaan vuoden 1910 ammattikaavan mukaan, mutta siitä huolimatta ei ole varmoja takeita siitä, että eri väestöryhmät todellisuudessa ovat täysin verrannollisia. Verrattaessa mainittuja vuosia koskevia suhdelukuja vuoden 1910 suhdelukuihin on siis pidettävä mielessä, että vaihtelut eivät aina ole seurauksena muuttuneista olosuhteista, vaan toisinaan siitä, että eri väenlaskuvuosina ainehistoa ei aina ole käytetty samalla tapaa. Joka tapauksessa antaa puheena oleva taulukko yleiskuvan eri teollisuuksien alalla toimivan väestön kehityksestä.

Yksityiskohtainen kehitys ilmenee lähemmin itse taulukosta, huomauttakkoon tässä vain, että, erinäisiä poikkeustapauksia lukuunottamatta, ammatissa-toimivan väestön ryhmityksessä teollisuushaarain mukaan ei ole tapahtunut suurempia muutoksia, vaan näyttää näiden välinen suhde suurissa piirtein pysyneen kutakuinkin muuttumattomana.

Ammatissa-toimiva teollisuusväestö jaettuna teollisuushaaroittain vuosina 1870, 1880, 1890 ja 1910.

Population active industrielle par différentes branches de l'industrie 1870, 1880, 1890 et 1910.

Prosenttilukuja. — En %.

Teollisuushaara. <i>Différentes branches de l'industrie. 1)</i>	Helsinki.				Turku.			Viipuri.			Tampere.		Niko- lainkai- punki.	Pori.		Oulu.		
	1870	1880	1890	1910	1870	1890	1910	1870	1890	1910	1890	1910	1910	1890	1890	1870	1890	1910
I. Metalli- ja koneteollisuus	13.9	15.2	13.9	13.7	14.5	17.5	12.1	38.5	14.7	11.7	6.6	8.4	11.7	12.4	10.7	7.8	15.8	11.4
II. Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teoll.	1.3	2.7	2.0	2.6	0.8	3.0	4.4	0.2	0.7	2.8	0.4	1.4	3.5	1.3	1.2	0.7	0.7	1.6
III. Nahka- ja karvateollisuus	2.5	1.8	1.4	0.6	4.4	2.7	2.2	2.0	2.1	0.9	1.5	0.9	0.6	2.1	0.4	6.4	10.0	16.8
IV. Kutomateollisuus	1.3	0.6	1.1	2.8	3.8	8.0	12.5	0.2	1.2	1.8	55.1	47.4	30.5	5.4	20.3	10.4	5.7	3.2
V. Vaatetusteollisuus	25.8	22.9	25.4	24.0	25.7	25.3	23.7	18.7	29.5	31.5	9.5	16.3	16.2	21.6	18.0	45.7	29.6	31.8
VI. Paperiteollisuus	1.1	1.2	1.9	4.3	1.1	1.0	2.0	0.4	1.8	1.1	6.8	6.8	0.5	0.5	0.5	0.9	0.5	0.7
VII. Puuteollisuus	8.5	5.3	7.4	4.9	6.8	8.0	8.4	7.2	7.0	5.8	4.9	4.7	4.0	31.8	29.0	5.3	10.3	10.7
VIII. Rakennusteollisuus	22.7	31.3	26.9	19.6	24.5	15.4	14.8	20.5	20.8	19.7	7.6	6.9	12.2	11.8	7.2	9.1	10.9	10.9
IX. Kemiallinen y. m. s. teollisuus	0.5	0.3	0.4	0.1	0.2	1.2	1.1	0.1	1.8	2.0	1.4	[0.03]	1.1	3.2	3.0	1.4	1.2	0.6
X. Valaistus-, lämmitys- ja sähkö- teollisuus	0.7	0.7	0.5	2.7	0.4	0.2	1.2	0.8	0.7	1.4	0.1	1.0	0.8	—	0.4	—	—	0.9
XI. Ravintoaineteollisuus	8.5	7.5	6.7	5.5	4.9	5.5	5.7	3.8	5.0	5.1	2.3	2.7	12.0	4.4	4.9	6.6	7.5	6.0
XII. Väki- ja mallasjuomateollisuus	3.8	2.6	1.8	0.6	1.4	1.9	0.9	3.0	0.8	1.0	1.1	0.4	1.3	2.0	0.5	2.0	2.5	0.4
XIII. Tupakka- y. m. nautintoaine- teollisuus	2.7	2.4	3.6	8.1	3.4	6.7	5.4	1.6	9.2	8.9	0.9	0.5	0.7	—	0.5	0.3	0.6	0.2
XIV. Grafillinen ja taideteollisuus ..	3.8	3.8	5.5	8.0	1.1	2.3	3.1	0.7	2.4	3.7	1.0	2.2	3.5	1.5	2.3	1.4	2.8	3.0
XV. Muu teollisuus	2.9	1.8	1.5	2.5	2.0	1.3	2.5	2.3	2.3	2.6	0.8	0.9	1.4	2.0	1.1	2.0	1.9	1.8
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

1) Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

Koska ammatissa-toimivien naisten suhteellinen luku, kuten myöhemmin tulee esitettäväksi, viime vuosikymmenien kuluessa huomattavasti on kasvanut, lienee paikallaan erikoisesti tutkia, missä määrin naiset eri aikoina ovat ottaneet osaa ammattityöhön eri teollisuushaaroissa.

Tätä seikkaa valaisevat seuraavat, sivuilla 24—25 olevat taulukot, joista edellinen esittää absoluuttiset ja jälkimäinen suhdeluvut.

Kuten jälkimäisestä taulukosta ilmenee, on naisten suhteellisen luvun kasvaminen väenlaskuvuodesta seuraavaan aivan läpikäyvä ilmiö, joka ilmenee kaikkien kaupunkien melkein kaikissa yksityisissä teollisuushaaroissa, jos kohta tästä säännöstä onkin erinäisiä poikkeuksia. Nämä ovat osittain, kuten absoluuttisia lukuja esittävästä taulukosta näkyy, lukujen pienuuden aiheuttamista satunnaisuuksista johtuneita, mutta riippuvat toisinaan myöskin siitä, että kysymyksessä olevaan teollisuushaaraan kuuluva alaosasto, joka vaatii miesten työtä, on kehittynyt nopeammin kuin ne erikoisammattit, joissa naiset etupäässä työskentelevät ja joissa naisten suhteellinen luku on saattanut pysyä ennallaan, jopa kasvaakin.

Vuonna 1870 käytettiin naisia sangen vähäisessä määrässä teollisuuden alalla sekä Helsingissä että Viipurissa; Turussa sitä vastoin noin kaksi kertaa enemmän ja Oulussa aivan erikoisen paljon. — Viimemainitun kaupungin korkea suhdeluku, mikä herättää erikoista huomiota siksi, että se alenee seuraavaan siellä toimeenpantuun väenlaskuun mennessä, johtui yksinomaan ompelijattarien suuresta luvusta. Niitä oli nimittäin mainittuna vuonna 211 edellisessä taulukossa lueteltujen teollisuushaarojen alalla toimivista naisista, joiden koko luku oli 299. Mutta vuonna 1890 ompelijattaria sitä vastoin oli vain 206, vaikka samojen ammattien alalla silloin toimi 391 naista. — Kun tarkastaa yksityisiä teollisuushaaroja, huomaa, että naiset vuonna 1870 yleensä muodostivat sangen pienen osan eri teollisuushaaroissa toimiskelevästä väestöstä ja että niissäkin teollisuushaaroissa, joissa naiset nykyään yleensä ovat enemmistössä, mainittuna vuonna useimmissa tapauksissa toimi enemmän miehiä kuin naisia. Näin on laita esim. vaate- ja tupakkateollisuuden ja tupakkateollisuuden kaikissa kaupungeissa paitsi Oulussa, kutomateollisuuden Helsingissä, paperiteollisuuden Helsingissä ja Turussa samoin kuin ravintoaineteollisuuden Oulussa. Vähitellen on sitten naisten suhteellinen luku kasvanut melkein kaikissa teollisuushaaroissa vaikkakin sangen epätasaisesti, riippuen kunkin teollisuushaaran laadusta ja kehityksestä eri paikkakunnilla.

Kuten aikaisemmin on mainittu, on kukin teollisuushaara taululitteissä jaettu alaosastoihin osaksi teollisuuden erikoislaadun mukaan, osaksi silmälläpitäen päähenkilöiden asemaa ammatissa, s. o. olivatko he työnantajia, työnjohtajia j. n. e. vai kuuluivatko he työväkeen. Valitettavasti ovat ensiaine-

Naispuolisia ammatissa-toimivia eri teollisuushaaroissa vuosina 1870, 1880, 1890 ja 1910.

Population active féminine dans les différentes branches de l'industrie 1870, 1880, 1890 et 1910.

A. Absoluuttiset luvut. — Nombres absolus.

Teollisuushaara. <i>Différentes branches de l'industrie. 1)</i>	Helsinki.				Turku.			Viipuri.			Tampere.		Niko- lainkai- punki.	Pori.		Oulu.		
	1870	1880	1890	1910	1870	1890	1910	1870	1890	1910	1890	1910	1910	1890	1910	1870	1890	1910
I. Metalli- ja koneiteollisuus	—	1	5	9	1	16	17	—	—	—	3	—	—	2	4	1	1	2
II. Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teoll.	1	35	48	71	—	35	34	—	—	1	1	8	1	—	—	1	1	—
III. Nahka- ja karvateollisuus	—	—	9	20	2	1	113	2	—	3	1	—	1	—	—	—	17	42
IV. Kutomateollisuus	17	13	82	525	203	296	1 062	3	20	101	2 023	3 640	770	71	510	71	75	73
V. Vaatetusteollisuus	291	450	1 082	3 199	326	658	1 595	83	223	1 039	171	1 083	323	134	319	214	213	476
VI. Paperiteollisuus	—	6	65	618	5	18	149	—	2	20	129	284	1	2	5	—	—	5
VII. Puuteollisuus	—	3	9	12	4	43	147	1	2	—	8	38	5	29	145	1	10	18
VIII. Rakennusteollisuus	1	28	6	61	1	2	40	1	1	32	9	11	10	—	1	1	—	6
IX. Kemiallinen y. m. s. teollisuus .	2	1	8	13	4	34	85	—	12	77	43	—	8	32	76	—	2	—
X. Valaistus-, lämmitys- ja sähkö- teollisuus	1	—	—	7	—	2	—	—	2	—	—	5	—	—	—	—	—	—
XI. Ravintoaineteollisuus	28	67	143	442	15	55	239	19	15	63	42	126	139	20	70	4	61	88
XII. Väki- ja mallasjuomateollisuus	8	14	54	45	4	26	24	—	—	12	11	4	11	—	1	3	7	—
XIII. Tupakkateollisuus	31	74	259	1 391	9	265	418	1	92	398	41	37	13	—	9	1	4	—
XIV. Grafillinen ja taideteollisuus .	—	12	81	472	—	11	84	—	—	46	6	62	31	1	15	1	2	15
XV. Muu teollisuus	5	3	17	164	1	—	108	2	—	41	1	234	58	—	12	1	—	22
Yhteensä	385	707	1 868	7 049	575	1 462	4 115	112	369	1 833	2 489	5 532	1 371	291	1 167	299	393	747

1) Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

Naispuolisia ammatissa-toimivia eri teollisuushaaroissa vuosina 1870, 1880, 1890 ja 1910.

Population active féminine dans les différentes branches de l'industrie 1870, 1880, 1890 et 1910.

B. Suhteessa ammatissa-toimivien koko lukuun, %. — *En % de la population active totale.*

Teollisuushaara. <i>Différentes branches de l'industrie. 1)</i>	Helsinki.				Turku.			Viipuri.			Tampere.		Niko- lainkai- punki.	Pori.		Oulu.		
	1870	1880	1890	1910	1870	1890	1910	1870	1890	1910	1890	1910	1910	1890	1910	1870	1890	1910
I. Metalli- ja koneteollisuus	—	0.1	0.4	3.3	0.3	1.9	1.5	—	—	—	0.8	—	—	1.2	1.4	1.8	0.5	0.7
II. Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teoll.	2.3	24.8	27.0	13.8	—	24.1	8.3	—	—	0.6	4.8	5.7	0.9	—	—	20.0	11.1	—
III. Nahka- ja karvateollisuus	—	—	7.1	16.8	1.8	0.8	54.3	7.1	—	5.9	1.2	—	5.9	—	—	—	13.1	10.3
IV. Kutomateollisuus	41.5	41.9	82.0	94.6	89.0	75.3	90.4	100.0	87.0	98.1	66.9	75.6	82.5	100.0	90.4	97.3	100.0	93.6
V. Vaatetusteollisuus	35.4	37.3	47.1	67.8	49.3	53.2	71.4	31.6	39.5	58.4	32.9	65.0	65.3	47.3	63.8	66.9	55.0	61.5
VI. Paperiteollisuus	—	9.7	37.1	73.7	17.2	37.5	78.0	—	5.9	31.3	34.9	44.9	6.7	28.6	33.3	—	—	29.4
VII. Puuteollisuus	—	1.1	1.4	1.3	2.3	10.9	18.6	1.0	1.5	—	3.0	8.0	4.1	7.0	18.0	2.7	7.5	6.9
VIII. Rakennusteollisuus	0.1	1.8	0.2	1.6	0.2	0.3	2.9	0.3	0.3	2.9	2.1	1.6	2.7	—	0.5	1.6	—	2.3
IX. Kemiallinen y. m. s. teollisuus	12.5	6.7	22.9	50.0	100.0	58.6	79.4	—	35.3	67.0	54.4	—	22.9	76.2	90.5	—	13.3	—
X. Valaistus-, lämmitys- ja sähkö- teollisuus	4.5	—	—	1.3	—	18.2	—	—	15.4	—	—	4.9	—	—	—	—	—	—
XI. Ravintoaineteollisuus	10.3	17.0	23.8	41.2	11.8	20.4	44.8	35.8	15.6	21.7	33.3	45.7	37.8	35.1	51.1	8.7	62.2	60.7
XII. Väki- ja mallasjuomateollisuus	6.6	10.0	32.3	37.5	11.1	28.6	27.6	—	—	21.8	17.7	11.1	28.2	—	7.7	21.4	21.2	—
XIII. Tupakkateollisuus	35.6	57.8	79.9	87.3	10.2	80.3	82.3	4.5	52.3	78.8	82.0	68.5	59.1	—	69.2	50.0	50.0	—
XIV. Grafitilinen ja taideteollisuus .	—	5.9	16.4	30.1	—	9.7	29.0	—	—	22.1	10.7	28.3	29.0	5.3	23.8	10.0	5.4	20.3
XV. Muu teollisuus	5.4	3.2	12.2	20.2	1.9	—	29.8	6.3	—	17.6	2.3	43.4	51.8	—	21.4	7.1	—	22.4
Kaikki teollisuushaarat	12.1	13.4	20.7	35.3	22.3	29.9	43.2	8.0	19.3	32.0	45.4	52.2	43.9	22.2	41.6	42.7	30.1	30.0

1) Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

histon tiedot näissä suhteissa, kuten johdannossa on huomautettu, kovin vaillinaiset, minkä johdosta taululiitteisiin otetut ryhmitykset eivät anna tarkkaa eivätkä läheskään tyhjentävää kuvaa teollisuusväestön jakaantumisesta kysymyksessä olevien näkökohtien perusteella. Tämän johdosta ei myöskään ole syytä tässä lähemmin tarkastaa näitä seikkoja, vaikka niiden valaiseminen itsessään olisikin kovin mielenkiintoista.

II. Väestön talouskunta-asema.

A. Koko väestö.

Kuten johdannossa on mainittu, koottiin vuoden 1910 todellisessa väenlaskussa tietoja, paitsi henkilöiden ammatista, myöskin heidän asemastaan talouskunnassa. Tätä näkökohtaa silmälläpitäen väestö on jaettu kolmeen¹⁾ ryhmään, nimittäin ammatissa-toimiviin (= päähenkilöihin), omaisiin ja henkilöpalvelijoihin.

Jos tahdotaan jakaa koko väestö varsinaisiin ammatissa-toimiviin ja ammatissa ei-toimiviin, on päähenkilöiden luvusta kuitenkin vähennettävä muutama ryhmä. Ryhmiin XI ja XIII kuuluvia päähenkilöitä, s. o. ilman ammattia olevia henkilöitä (= laitosväestöä) sekä muita, varattomia henkilöitä ei nimittäin voida lukea varsinaisiin ammatissa-toimiviin, koska he eivät harjoita mitään ammattia. Sama koskee niinkään ryhmää XIV, »toimi tuntematon», johon etupäässä on luetettu ylioppilaita ja koululaisia, jotka eivät vielä harjoita mitään ammattia, sekä entisiä ammatinharjoittajia, joilla ei enää ole varsinaista tointa. Nämä kolme ryhmää on niinmuodoin erotettu eri itsenäisten ammatittomien ryhmäksi, joka on luettava elätettävään väestöön.

Pääomasta, koroista tai eläkkeestä elävät päähenkilöt ovat väliasemassa ammatissa-toimivien ja ammatittomien ryhmien rajalla. Varsinaista ammattitoimintaa heidän kuulumisensa tähän ryhmään ei edellytä, päinvastoin he, jos yksinomaan tämä seikka otetaan huomioon, oikeammin olisivat luettavat ammatittomien luokkaan. Tästä huolimatta ovat puheena olevaan ryhmään kuuluvat päähenkilöt luetut ammatissa-toimiviksi etupäässä siitä syystä, että useimmat heistä todennäköisesti, jos kohta saavat tärkeimmän tulonsa pääomasta tai eläkkeestä, sitä paitsi harjoittavat jotakin tointa lisätulojen saamiseksi. Tämä pitää varmasti paikkansa suureen osaan nähden naispuolisia eläkkeennauttijoita, joiden eläke yleensä tuskin lienee niin suuri, että he voivat tulla toimeen yksin sillä. Sitä paitsi on tähän ryhmään luettu mel-

¹⁾ Taululitteissa esiintyy vielä neljäskin ryhmä, mutta koska tämä, henkilöpalvelijoiden perheenjäseniä käsittävä ryhmä, on mitättömän pieni — siihen kuului kaikkiaan vain 17 henkeä —, on se tässä yhdistetty muiden omaisten ryhmään.

koinen määrä talonmistajia, jotka eivät ole ilmoittaneet muuta ammattia, mutta joilla talonsa hoidossa yleensä on kyllin ammattitointa.

Väestön jakaantumista täten muodostettuun neljään luokkaan, sukupuolet erottamalla, valaisee alla oleva taulukko, jossa kustakin kaupungista on esitetty sekä absoluuttiset että suhteelliset luvut.

Väestö jaettuna talouskunta-aseman mukaan.

Répartition de la population totale en personnes exerçant une profession, leurs familles, leurs gens de service et personnes indépendantes sans profession.

	Absoluuttisesti.				‰.			
	Varsinaisia ammattisektoria. ¹⁾	Omaisia. ²⁾	Henkilöpalvelijoita. ³⁾	Ammattitonta itseisiä. ⁴⁾	Varsinaisia ammattisektoria. ¹⁾	Omaisia. ²⁾	Henkilöpalvelijoita. ³⁾	Ammattitonta itseisiä. ⁴⁾
Miespuoliset.								
<i>Sexe masculin.</i>								
Helsinki	37 372	18 627	49	5 437	607.8	303.0	0.8	88.4
Turku	12 701	8 787	18	2 718	524.4	362.7	0.7	112.2
Viipuri	12 802	8 111	51	1 474	570.5	361.5	2.3	65.7
Tampere	10 305	7 582	8	870	549.2	404.0	0.4	46.4
Nikolainkaupunki	4 311	3 373	1	565	522.6	408.8	0.1	68.5
Pori	4 129	3 240	2	340	535.5	420.2	0.2	44.1
Oulu	3 889	2 613	—	637	544.8	366.0	—	89.2
Naispuoliset.								
<i>Sexe féminin.</i>								
Helsinki	23 428	38 685	7 886	5 013	312.3	515.7	105.1	66.9
Turku	9 253	16 903	2 039	2 268	303.7	554.9	66.9	74.5
Viipuri	6 653	16 096	2 170	1 650	250.4	605.8	81.7	62.1
Tampere	8 555	14 202	1 445	1 180	337.1	559.5	56.9	46.5
Nikolainkaupunki	3 341	6 186	869	724	300.5	556.3	78.1	65.1
Pori	2 566	6 122	591	476	263.0	627.6	60.6	48.8
Oulu	2 392	4 988	944	651	266.5	555.8	105.2	72.5
Molemmat sukupuolet.								
<i>Les deux sexes.</i>								
Helsinki	60 800	57 312	7 935	10 450	445.4	419.9	58.1	76.6
Turku	21 954	25 690	2 057	4 986	401.4	469.8	37.6	91.2
Viipuri	19 455	24 207	2 221	3 124	397.0	494.0	45.3	63.7
Tampere	18 860	21 784	1 453	2 050	427.2	493.4	32.9	46.5
Nikolainkaupunki	7 652	9 559	870	1 289	395.1	493.5	44.9	66.5
Pori	6 695	9 362	593	816	383.3	536.1	34.0	46.6
Oulu	6 281	7 601	944	1 288	389.8	471.7	58.6	79.9

¹⁾ Personnes exerçant une profession. — ²⁾ Membres de la famille. — ³⁾ Gens de service. — ⁴⁾ Personnes indépendantes sans profession.

Mitä koko väestöön tulee, ilmenee mainitusta taulukosta, että noin kaksi viidesosaa siitä oli ammatissa-toimivaa. Näiden luku oli suhteellisesti suurin Helsingissä (445.4 ‰) ja Tampereella (427.2 ‰), pienin taas pienemmissä kaupungeissa, Porissa (383.3 ‰) ja Oulussa (389.8 ‰). Omaisten luku oli kaikkialla paitsi Helsingissä tuntuvasti suurempi kuin ammatissa-toimivien luku. Suurin, eli yli puolet koko väestöstä, se oli Porissa (536.1 ‰), pienin sitä vastoin Helsingissä (419.9 ‰). Näiden ryhmien rinnalla ovat kaksi jälellä olevaa paljon pienemmät. Henkilöpalvelijoiden ¹⁾ luku nousi suurimmillaan ollessaan, Porissa ja Helsingissä, vain noin seitsemästoistaosaan väestöstä, ja Tampereella se oli vain noin kolmaskymmenesosa. Ammatittomia itsenäisiä oli kaikissa kaupungeissa jonkun verran enemmän. Suurimmillaan ollessaan, Turussa, niiden luku nousi noin yhdestoistaosaan väestöstä. Muualla niiden luku oli suhteellisesti pienempi, ollen pienin Tampereella ja Porissa.

Eri sukupuolien vastaavat suhdeluvut poikkeavat suuresti edellisistä keskiluvuista. Miehistä oli tietenkin tuntuvasti suurempi osa ammatissa-toimivia kuin naisista, nousipa edellisten suhdeluku useassa kaupungissa kaksi kertaa suuremmaksi kuin jälkimäisten. Omaisten lukuun nähden oli luonnollisesti asia päinvastainen, jos kohta naisten suhdeluvun suuremmuus ei ollut yhtä valtava kuin miesten edellisessä ryhmässä. Sitä vastoin vain mitättömän pieni osa miespuolisesta väestöstä kuului henkilöpalvelijoiden luokkaan, kun tämä ryhmä sitä vastoin naispuolisessa väestössä parissa kaupungissa nousi runsaasti kymmenesosaan väestöä. Ammatittomiin itsenäisiin nähden ei ollut havaittavissa sellaista sukupuolien välistä erilaisuutta kuin kolmessa muussa ryhmässä. Kuten puheena olevasta taulukosta näkyy, ovat erotukset eri sukupuolia koskevien suhdelukujen välillä yleensä verrattain pienet käyden useimmissa kaupungeissa siihen suuntaan, että ammatittomien miespuolisten luku oli suurempi kuin naispuolisten.

Eri kaupungeja koskevat suhdeluvut osottavat osaksi hyvinkin huomattavia eroavaisuuksia eri sukupuolien jakoon nähden talouskunta-aseman mukaan. Mitä ensiksikin miespuoliseen väestöön tulee, on Helsinki nytkin ensi sijassa ammatissa-toimivien lukuisuuteen nähden; siellä otti nimittäin runsaasti kolme viidesosaa miespuolisesta väestöstä osaa johonkin ammattitoimintaan. Lähinnä suurin oli vastaava suhdeluku Viipurissa (570.5 ‰), pienin sitä vastoin Nikolainkaupungissa (522.6 ‰) ja Turussa (524.4 ‰). Miespuolisten omaisten suhteellinen luku oli suurin Porissa (420.2 ‰) ja sitä lähinnä Nikolainkau-

¹⁾ Huomautettakoon tässä, että henkilöpalvelijoiksi esillä olevassa tilastossa on luettu vain sellaiset palvelijat, jotka kuuluvat päähenkilön talouskuntaan, jota vastoin henkilöpalvelija, jolla on oma talous, on luettu päähenkilöksi ja esiintyy yleensä ammattiryhmässä IX tai X.

pungissa ja Tampereella. Pienin — ja tuntuvasti pienempi kuin missään muussa kaupungissa — oli tämä suhdeluku Helsingissä (303.0 ‰).

Miespuolisten henkilöpalvelijoiden luku oli, kuten mainittu, kaikkialla pieni. Oulussa niitä ei ollut ollenkaan, ja Viipurissakin, jossa niiden luku oli suhteellisesti suurin, ei niitä ollut enempää kuin 2.3 ‰ miespuolisesta väestöstä. Ylipäänsä vain harvoissa tapauksissa muilla kuin sotilashenkilöillä oli miespuolista henkilöpalvelijaa. Näitä oli nimittäin 91, kun kaikkien miespuolisten palvelijain luku oli 129.

Ammattittomien itsenäisten suhdeluvuista huomautettakoon vain, että niiden suuruus tuntuvassa määrässä riippuu siitä, onko kaupungissa vankilaa. Niinpä juuri lääninvankilan puute selittää Tampereen ja Porin pienet suhdeluvut ja etupäässä miespuolisten vankien suhteellisesti suuresta luvusta on Turun muita korkeampi suhdeluku johtunut.

Kaupunkien järjestys tulee melkoisesti toisenlaiseksi, jos huomio kiinnitetään naispuoliseen väestöön. Ammatissa-toimivien ryhmään nähden oli ensimmäisellä sijalla Tampere, jossa noin kolmasosa naispuolisesta väestöstä kuului ammatissa-toimiviin. Lähinnä seurasivat Helsinki sekä Turku ja Nikolainkaupunki. Paljon pienempi oli naispuolisten ammatissa-toimivien suhdeluku Oulussa, Porissa ja ennen kaikkea Viipurissa, jossa vain neljäsosa naisista kuului kysymyksessä olevaan ryhmään. Omaisten lukuun nähden oli Pori (627.6 ‰) ensi sijalla, Viipurin seuratessa lähinnä. Helsingissä sensijaan oli omaisten luku huomattavan pieni eli vain vähäsen yli puolet naispuolisesta väestöstä. Henkilöpalvelijoiden suhteellinen luku oli naiseen nähden, samoin kuin koko väestöön nähden, suurin Oulussa ja Helsingissä, pienin Tampereella ja Porissa. Ammattittomien itsenäisten suhdeluvut olivat naispuolisessa väestössä suurimmat Turussa ja Oulussa, pienimmät Tampereella ja Porissa.

Vaikka eri väenlaskuvuosia koskevat tiedot eivät olekaan täysin verrannollisia, on mielenkiintoista tutkia tässä käsitellyn jaon kehitystä, mikäli eri kaupungeissa tietoja on saatavissa aikaisemmilta ajankohdilta. Tätä kehitystä valaisee seuraavalla sivulla oleva taulukko, jossa esitetään väestön jakaantumisen kysymyksessä olevaan neljään luokkaan erikseen kummassakin sukupuolella. Lukusarjoja arvosteltaessa on otettava huomioon, että vuoden 1900 tiedot nytkin osottavat suurinta poikkeusta muiden vuosien tiedoista ja että tänä vuonna ilmenevä henkilöpalvelijoiden suuri ja ammattittomien itsenäisten pieni luku niinmuodoin on katsottava johtuvan etupäässä silloisesta aineiston käsittelytavasta eikä tosiolojen erilaisuudesta muihin ajankohtiin verrattuna.

Väestö jaettuna talouskunta-aseman mukaan vuosina 1870—1910.
Répartition de la population totale en personnes exerçant une profession, leurs familles, leurs gens de service et en personnes indépendantes sans profession 1870—1910.
Promillelukuja. — En ‰.

Vuosi	Miespuoliset. Sexe masculin.				Naispuoliset. Sexe féminin.				Molemmat sukupuolet. Les deux sexes.			
	Varsinaisia ammattise- toimivia. ¹⁾	Omaisia. ¹⁾	Henkilöpalve- lijöitä. ¹⁾	Ammatit- tonia itse- näisiä. ¹⁾	Varsinaisia ammattise- toimivia. ¹⁾	Omaisia. ¹⁾	Henkilöpalve- lijöitä. ¹⁾	Ammatit- tonia itse- näisiä. ¹⁾	Varsinaisia ammattise- toimivia. ¹⁾	Omaisia. ¹⁾	Henkilöpalve- lijöitä. ¹⁾	Ammatit- tonia itse- näisiä. ¹⁾
<i>Helsinki</i>												
1870	603.7	266.4	31.5	98.4	125.7	585.4	186.1	102.8	371.3	421.5	106.7	100.5
1880	651.9	259.3	10.5	78.3	182.0	586.1	158.9	73.0	426.6	416.0	81.6	75.8
1890	631.9	289.5	8.6	70.0	217.1	560.7	147.6	74.6	420.6	427.7	79.4	72.3
1900	598.7	326.1	37.0	38.2	260.8	545.7	158.1	35.4	418.7	443.1	101.5	36.7
1910	607.8	303.0	0.8	88.4	312.3	515.7	105.1	66.9	445.4	419.9	58.1	76.6
<i>Turku</i>												
1870	555.7	288.9	35.8	119.6	128.7	570.8	132.3	168.2	335.5	434.3	85.5	144.7
1890	580.9	314.9	17.6	86.6	202.8	609.7	108.3	79.2	381.6	470.3	65.4	82.7
1900	560.1	350.9	28.5	60.5	236.1	619.5	105.2	39.2	387.8	493.7	69.3	49.2
1910	524.4	362.7	0.7	112.2	303.7	554.9	66.9	74.5	401.4	469.8	37.6	91.2
<i>Viiipuri</i>												
1870	615.3	251.9	46.5	86.3	88.3	605.8	206.8	99.1	376.0	412.5	119.3	92.2
1890	677.2	247.9	21.6	53.3	147.2	634.6	145.1	73.1	434.6	424.9	78.1	62.4
1900	653.9	291.1	38.3	16.7	183.8	651.9	136.0	28.9	423.0	468.3	86.3	22.4
1910	570.5	361.5	2.3	65.7	250.4	605.8	81.7	62.1	397.0	494.0	45.3	63.7
<i>Tampere</i>												
1890	603.6	353.2	9.6	33.6	299.2	593.1	59.9	47.8	435.0	486.0	37.5	41.5
1900	597.5	363.3	23.0	16.2	329.8	567.7	79.4	23.1	446.8	478.4	54.7	20.1
1910	549.2	404.0	0.4	46.4	337.1	559.5	56.9	46.5	427.2	493.4	32.9	46.5
<i>Pori</i>												
1890	563.2	370.8	13.0	53.0	153.3	678.6	90.1	73.0	343.3	537.9	54.9	63.9
1910	535.5	420.2	0.2	44.1	263.0	627.6	60.6	48.8	383.3	536.1	34.0	46.6
<i>Oulu</i>												
1870	467.3	381.7	46.3	104.7	137.1	592.6	136.8	133.5	276.9	503.3	98.5	121.3
1890	576.2	349.9	12.0	61.9	190.2	593.1	134.4	82.3	365.7	482.5	78.8	73.0
1910	544.8	366.0	—	89.2	266.5	555.8	105.2	72.5	389.8	471.7	58.6	79.9

Tässä taulukossa esitettyjä lukusarjoja tarkastettaessa huomaa eri-
näisiä selviä suuntaviivoja, joita kehitys näyttää kulkeneen kaikkinaisista sa-
tunnaisista poikkeamisista huolimatta. Yleinen kehitys näkyy kuitenkin sel-

¹⁾ Voir pag. 28, les notes.

vemmin, jos käsitellään kaikkien kaupunkien väsetöä yhtenä kokonaisuutena. Vaikka tällainen vertailu ei tule aivan tarkka, koska eri aikoina toimeenpannut väenlaskut osittain ovat kohdistuneet eri kaupunkeihin, antaa se kuitenkin luotettavan yleiskuvan suurimpien kaupunkiemme väestön talouskunta-asemassa ilmenneistä muutoksista. Kehityksen kulku molemmissa sukupuolissa yhteensä valaisee täten seuraava, promillelukuja esittävä taulukko:

V u o s i.	Varsinaisia ammatissa-toimivia.	Omaisia.	Henkilöpalvelijoita.	Ammattittomia itsenäisiä.	Yhteensä.
1870	353.0	431.5	102.4	113.1	1 000.0
1880	426.6	416.0	81.6	75.8	1 000.0
1890	408.3	453.5	69.5	68.7	1 000.0
1900	418.5	464.1	83.8	33.6	1 000.0
1910	420.1	461.1	47.6	71.2	1 000.0

Varsinaisten ammatissa-toimivien suhteellinen luku on, kuten yllä olevasta näkyy, ensiksi 1870-luvulla noussut tuntuvasti, sen jälkeen alentunut jonkun verran sekä kahtena viime vuosikymmenenä jälleen hitaasti noussut. Omaisten luku, joka aina, paitsi vuonna 1880, on ollut edelliseen ryhmään kuuluvien lukua suurempi, on niinkään vaihdellut sekä suuntaan että toiseen, ollen myöhempinä aikoina jonkun verran suurempi kuin aikaisemmin. Henkilöpalvelijoiden suhdeluku osottaa varminta kehityssuuntaa. Jos nimittäin jättää huomioon ottamatta vuoden 1900 tiedot, jotka ainehaston silloisen käyttelytavan takia tuntuvasti poikkeavat muista, voi nimittäin todeta, että henkilöpalvelijoiden luku aivan säännöllisesti on vähentynyt. Myöskin ammatittomien itsenäisten suhdeluku on nopeasti vähentynyt vuoteen 1900 saakka, mutta vuonna 1910 on siinä jälleen havaittavissa tuntuva nousu.

Kehitys ei, kuten äsken esitetystä yksityisiä kaupunkeja koskevista luku-sarjoista ilmenee, ole samanlainen eri sukupuoliin nähden. Kaupunkien yhteenlasketun miespuolisen väestön jakaantuminen talouskunta-aseman mukaan on, promilleluvuin lausuttuna, eri väenlaskuvuosina ollut seuraava:

V u o s i.	Varsinaisia ammatissa-toimivia.	Omaisia.	Henkilöpalvelijoita.	Ammattittomia itsenäisiä.	Yhteensä.
1870	581.9	279.1	36.9	102.1	1 000.0
1880	651.9	259.3	10.5	78.3	1 000.0
1890	617.8	304.3	12.8	65.1	1 000.0
1900	601.3	330.8	33.1	34.8	1 000.0
1910	570.0	348.8	0.9	80.3	1 000.0

Kuten yllä olevista lukusarjoista ilmenee, on miespuolisten ammatissa-toimivien suhdeluku, joka ensiksi nousi tuntuvasti, vuodesta 1880 alkaen säännöllisesti vähentynyt. Onpa väheneminen ollut sangen nopeakin! Omaisten luvussa on havaittava aivan päinvastainen ilmiö: suhdeluku aleni vuodesta 1870 vuoteen 1880, mutta on sitten noussut sekä säännöllisesti että nopeasti. Suurin muutos on kuitenkin tapahtunut miespuolisten henkilöpalvelijoiden suhdeluvussa. Se on nimittäin niiden neljäkymmenen vuoden kuluessa, jotka tilastotiedot käsittävät, alentunut neljäkymmenenteen osaan alkuperäistä suuruuttaan. Tilastotiedot osottavat siten, että miespuoliset henkilöpalvelijat, joita yleensä voitaneen pitää ylellisyyspalvelijoina, ovat miltei kokonaan häviämässä kaupungeistamme. — Vuoden 1910 aikaisempiin vuosiin verrattuna kovin pieni suhdeluku lienee ainakin osaksi johtunut siitä, että mainittuna vuonna ei saatu mitään tietoja suurimmalta osalta kaupunkeihin majoitettua sotaväkeä. — Neljännen lukusarjakeen osottama kehitys ei poikkea edellisessä esitetystä, molempia sukupuolia yhteensä koskevasta kehityksestä.

Vastaavat, naispuolista väestöä koskevat lukusarjat olivat seuraavat:

V u o s i.	Varsinaisia ammatissa-toimivia.	Omaisia.	Henkilöpalvelijoita.	Ammattittomia itsenäisiä.	Yhteensä.
1870	121.5	585.6	168.7	124.2	1 000.0
1880	182.0	586.1	158.9	73.0	1 000.0
1890	212.1	593.2	122.6	72.1	1 000.0
1900	256.9	581.9	128.6	32.6	1 000.0
1910	300.0	551.0	85.1	63.9	1 000.0

Naispuolinen väestö on, mitä varsinaisten ammatissa-toimivien suhteelliseen lukuun tulee, kehittynyt aivan päinvastaiseen suuntaan kuin miespuolinen. Edellisen taulukon ensimmäinen lukusarja osottaa nimittäin, että naispuolisten ammatissa-toimivien suhdeluku on kasvanut aivan säännöllisesti ja samalla erinomaisen nopeasti, ollen vuonna 1910 lähes kaksi ja puoli kertaa suurempi kuin neljäkymmentä vuotta aikaisemmin. Omaisten suhteellinen luku ei ole koko aikana kehittynyt yhteen suuntaan vaan seuraa siinä kahtena edellisenä vuosikymmenenä tapahtunutta pientä nousua jälkimäisinä vuosikymmeninä lasku, joka viime vuosikymmenellä oli sangen suuri. — Henkilöpalvelijoiden samoin kuin ammatittomien itsenäisten suhteellisen luvun kehitys ei tässä kiinnitä erikoista huomiota, se kun suurissa piirtein oli sama kuin edellisessä esitetty, koko väestön vastaavien ryhmien suhdeluvuissa ilmennyt kehitys.

Mitä eri kaupunkien väestön talouskunta-asemaan tulee, ovat siinä tapahtuneet muutokset yleensä, kuten siv. 31 esitetystä taulukosta ilmenee, yleisin piirtein samansuuntaiset, vaikka muutosten suuruus vaihteleekin tuntu-

vasti. Joku poikkeus yleisestä kehitysuunnastakin on kuitenkin siellä täällä havaittavissa. Niinpä esim. on varsinaisten ammatissa-toimivien suhdeluku Helsingissä, mitä miespuoliseen väestöön tulee, viime vuosikymmenellä jonkun verran kasvanut, omaisten suhteellisen luvun sitä vastoin vähetessä.

Edellä käsitellyjä neljää väestöluokkaa voidaan sopivasti yhdistää kahdeksi siten, että ammatissa-toimivat ja henkilöpalvelijat yhdessä muodostavat elättäjien ryhmän, omaiset ja ammatittomat itsenäiset tämän vastakohtan, elätettävien ryhmän. Tätä jakoa valaisee alla oleva vuoden 1910 tietoihin perustuva taulukko.

Väestö jaettuna elättäjiin ja elätettäviin.

Répartition de la population totale en personnes productives et personnes improductives.

	Elättäjiä. <i>Personnes productives.</i>		Elätettäviä. <i>Personnes improductives.</i>		Yhteensä.
	Absoluutisesti.	‰	Absoluutisesti.	‰	
Miespuoliset. — Sexe masculin.					
Helsinki	37 421	608.6	24 064	391.4	61 485
Turku	12 719	525.1	11 505	474.9	24 224
Viipuri	12 858	572.8	9 585	427.2	22 438
Tampere	10 313	549.6	8 452	450.4	18 765
Nikolainkaupunki	4 312	522.7	3 938	477.3	8 250
Pori	4 131	535.7	3 580	464.3	7 711
Oulu	3 889	544.8	3 250	455.2	7 139
Kaikki kaupungit	85 638	570.9	64 374	429.1	150 012
Naispuoliset. — Sexe féminin.					
Helsinki	31 314	417.5	43 698	582.5	75 012
Turku	11 292	370.7	19 171	629.3	30 463
Viipuri	8 823	332.1	17 746	667.9	26 569
Tampere	10 000	394.0	15 382	606.0	25 382
Nikolainkaupunki	4 210	378.6	6 910	621.4	11 120
Pori	3 157	323.6	6 598	676.4	9 755
Oulu	3 336	371.7	5 639	628.3	8 975
Kaikki kaupungit	72 132	385.2	115 144	614.8	187 276
Koko väestö. — Les deux sexes.					
Helsinki	68 735	503.6	67 762	496.4	136 497
Turku	24 011	439.1	30 676	560.9	54 687
Viipuri	21 676	442.3	27 331	557.7	49 007
Tampere	20 313	460.1	23 834	539.9	44 147
Nikolainkaupunki	8 522	440.0	10 843	560.0	19 370
Pori	7 288	417.3	10 178	582.7	17 466
Oulu	7 225	443.4	8 889	551.6	16 114
Kaikki kaupungit	157 770	467.8	179 518	532.2	337 288

Kuten tästä näkyy, oli elättäjien luku kaikkialla, paitsi Helsingissä, elätettävien lukua pienempi; oli pa Porissa lähes kolme viidesosaa (582.7 ‰) väestöstä elätettäviä. Helsingissä sitä vastoin elättäjien luku nousi vähän yli puoleen väestöstä (503.6 ‰). Miespuolista väestöä koskevia suhdelukuja ei tässä ole tarvis lähemmin kosketella, koska ne, henkilöpalvelijain pienen luvun takia, melkein täydellisesti vastaavat aikaisemmin esitettyjä ammatissa-toimivien lukuja. Naispuoliseen väestöön nähden on asia toinen, minkä johdosta on paikallaan huomauttaa, että vain noin kolmasosa tai kaksi viidesosaa tästä väestöstä kuului elättäviin, suuremman osan kuullessa elätettävien ryhmään. Ainoastaan Helsingissä enemmän kuin kaksi viidesosaa (417.5 ‰) naisista otti osaa elättävään toimintaan, muualla suhdeluku oli pienempi, Porissa vain 323.6 ‰.

Arvosteltaessa edellä esitettyjä suhdelukuja on muistettava, että koko väestö ei koskaan saata ottaa osaa tuottavaan toimintaan. Lapset ja osa vanhuksista ovat luonnon järjestyksen mukaan siitä estetyt. Tämän johdosta lienee syytä verrata elättävien luku niihin ikäluokkiin, jotka yleensä ottavat osaa ansiotoimintaan. Koska tuottava toiminta ei todellisuudessa ole rajoitettu määrättyihin ikäluokkiin, on väestön jako tuottaviin ja kuluttaviin aina josain määrin mielivaltaisen. Siksi onkin luonnollista, että tuottaviksi ei aina lueta samoja ikäluokkia. Tavallisimmin jaetaan väestö tässä tarkoituksessa siten, että 15—60 vuotiaat katsotaan tuottaviksi. Alempi ikäraja, 15 vuotta, on kuitenkin meidän oloissamme varmasti liian alhainen. Tämän johdosta käytetäänkin usein 20 vuoden ikää rajana, mutta se on taas kovin korkea, koska sangen huomattava luku mainittua ikää nuorempia henkilöitä ottaa osaa esim. teollisuustyöhön. Esillä olevassa tutkimuksessa on sen vuoksi otettu 18 vuoden ikäraja käytäntöön. Sillä jos kohta ammatissa-toimiviksi onkin luettava huomattava luku henkilöitä, jotka eivät ole saavuttaneet 18 vuoden ikää, on toiselta puolen kieltämätöntä, että suuren suuri osa 18—20 vuoden ikäisistä henkilöistä vielä vasta valmistautuu tulevaa toimialaansa varten. Ja jos kohta niinkään on olemassa tuntuva määrä 60 vuotta täyttäneitä henkilöitä, jotka vielä hyvin täyttävät paikkansa ammatissaan, on kai kuitenkin suurin osa heistä vetäytynyt pois ansiotyöstä. Joka tapauksessa täten lasketut suhdeluvut täydentävät aikaisemmin esitettyä kuvaa elättävien suhteellisesta uvusta.

Seuraavassa taulukossa on elättävien luku siten laskettu suhteessa 100 henkeä kohti 18—60 vuoden iässä olevaa vuoden 1910 väestöä kumpaakin sukupuolta. Vertailun vuoksi käsittää taulukko vastaavat suhdeluvut myöskin vuosilta 1870—1900, mikäli eri kaupungeissa aikaisemmin on väenlaskuja toimeenpantu.

Elättäjiä kutakin 100 kohti 18—60 vuoden iässä olevaa väestöä vuosina 1870—1910.

Nombre des personnes productives en % des personnes de 18—60 ans, 1870—1910.

V u o s i.	Helsinki.	Turku.	Viipuri.	Tampere.	Nikolain- kaupunki.	Pori.	Oulu.
Miespuoliset.							
<i>Sexe masculin.</i>							
1870	91	93	93	—	—	—	93
1880	97	—	—	—	—	—	—
1890	98	102	102	116	—	110	106
1900	100	103	108	112	—	—	—
1910	97	97	103	110	102	110	104
Naispuoliset.							
<i>Sexe féminin.</i>							
1870	48	44	47	—	—	—	45
1880	54	—	—	—	—	—	—
1890	58	54	50	63	—	45	58
1900	66	60	56	70	—	—	—
1910	65	64	58	69	68	60	68
Molemmat sukupuolet.							
<i>Les deux sexes.</i>							
1870	72	69	73	—	—	—	64
1880	77	—	—	—	—	—	—
1890	78	77	80	85	—	74	80
1900	82	80	84	88	—	—	—
1910	80	78	78	85	82	81	83

Kuten yllä olevasta näkyy, on kaupunkien järjestys melko toinen kuin edellisessä taulukossa, jolloin elättävien luku verrattiin koko väestöön. Jos aluksi ainoastaan vuoden 1910 tietoihin kiinnitetään huomiota, ilmenee taulukosta, että elättäviä oli suhteellisesti eniten Tampereella. Lähinnä seurasivat Oulu ja Nikolainkaupunki, Turun ja Viipurin ollessa viimeisellä sijalla.

Miespuoliseen väestöön nähden oli järjestys osittain toinen. Tampereella ja Porissa tuli kutakin 100 18—60 vuotista miestä kohti 110 elättävää miestä, mikä osoittaa, että myöskin lapsista ja iäkkäistä henkilöistä melkoinen määrä kuului elättävien ryhmään. Tällaisten elättäjien luku on sitä paitsi tuntuvassa määrässä suurempi, kuin mitä edellä olevista suhdeluvuista voisi luulla, sillä tunnettu tosiasiahan on, että jokunen määrä 18—60 vuotiaita näissäkin kaupungeissa, kuten yleensä muuallakin, on luettava elätettäviin henkilöihin.

Ainoastaan Helsingissä ja Turussa oli elättävien miesten luku vähäsen pienempi (97 : 100) kuin vertailun esineeksi otettuun ikäluokkaan kuuluva miespuolinen väestö.

Kuten oli odotettavissa, oli elättävien suhdeluku naispuolisessa väestössä tuntuvasti pienempi kuin miespuolisessa. Ensi sijalla on tässäkin suhteessa Tampere, Nikolainkaupungin ja Oulun seuratessa toisella sijalla. Näissä kaupungeissa otti enemmän kuin kaksi kolmasosaa työkuntoisessa iässä olevasta naispuolisesta väestöstä osaa elättävään toimintaan. Pienin oli tällaisten naisten suhteellinen luku Viipurissa (58 : 100).

Mitä olojen kehitykseen tulee, osottavat naispuolista väestöä koskevat suhdeluvut yleensä tuntuvaa elättävien luvun lisääntymistä. Miespuolisessa väestössä näyttää elättävien luku niinkään aluksi kasvaneen, vaikkakin vähemmässä määrässä, mutta viime aikoina on tässä kehityksessä tapahtunut käänne tai ainakin pysähdys.

B. Elinkeinoryhmät.

Jos mieli perusteellisesti tutkia väestön jakaantumista talouskunta-aseman mukaan, ei edellisessä esitetty koko väestön jakaantumisen tarkastelu riitä, vaan on se täydennettävä tutkimalla pienempiäkin väestöryhmiä. Sillä onhan tunnettua, että esim. eri elinkeinoryhmiin kuuluva väestö talouskunta-asemaan nähden on kokoonpantu huomattavasti toisistaan poikkeavalla tavalla.

Koska ammatittomat itsenäiset ovat muutamien elinkeinoryhmien päähenkilöinä, ei yksityisiin elinkeinoryhmiin nähden voida jakaa väestöä neljään ryhmään talouskunta-aseman mukaan, vaan jää ammatittomien itsenäisten ryhmä pois, joten ryhmiä tulee kolme, nimittäin: päähenkilöt (= ammatissa-toimivat), omaiset ja henkilöpalvelijat.

Tällaista väestön jakaantumista talouskunta-aseman mukaan eri elinkeinoryhmissä valaisevat sivuilla 38—39 olevat, absoluuttisia lukuja esittävät taulukot. Koska suhdeluvut helpottavat eri ryhmien olojen välistä vertailua, on seuraavassa taulukossa (siv. 40) laskettu, montako omaista ja henkilöpalvelijaa tuli 100 päähenkilöä kohti kussakin elinkeinoryhmässä eri kaupungeissa.

Väestö ryhmitettynä talouskunta-aseman mukaan.

Répartition de la population en personnes exerçant une profession, leurs familles et leurs gens de service.

Elinkeino. — Profession. ¹⁾	Helsinki.				Turku.				Viipuri.				Tampere.			
	Päähenkilöitä. Chefs.	Omaisia. Membres de la famille.	Henkilö- palvelijoita. Gens de service.	Yhteensä. Total.	Päähenkilöitä. Chefs.	Omaisia. Membres de la famille.	Henkilö- palvelijoita. Gens de service.	Yhteensä. Total.	Päähenkilöitä. Chefs.	Omaisia. Membres de la famille.	Henkilö- palvelijoita. Gens de service.	Yhteensä. Total.	Päähenkilöitä. Chefs.	Omaisia. Membres de la famille.	Henkilö- palvelijoita. Gens de service.	Yhteensä. Total.
I. Maanviljelys sivuelinkeinoi- neen	362	428	75	865	220	320	37	577	107	136	26	269	106	137	20	263
II. Teollisuus	19 962	18 948	874	39 784	9 535	10 697	340	20 572	5 733	6 834	218	12 785	10 595	10 363	243	21 201
III. Kulkulaitokset	4 686	5 679	354	10 719	1 522	2 914	109	4 545	2 039	4 211	126	6 376	924	2 046	73	3 043
IV. Kauppa	6 975	5 464	1 771	14 210	2 251	1 734	348	4 333	2 550	2 462	604	5 616	1 541	1 728	411	3 680
V. Julkinen toiminta	1 949	3 721	793	6 463	665	1 457	236	2 358	895	1 945	383	3 223	288	708	96	1 092
VI. Opetuslaitos	1 303	998	558	2 859	413	297	137	847	336	268	141	745	311	265	101	677
VII. Terveyslaitos	1 574	710	409	2 693	278	165	104	547	312	213	96	621	207	146	64	417
VIII. Vapaat elinkeinot	785	739	319	1 843	155	198	47	400	184	162	45	391	86	87	32	205
IX. Muut ammatit	6 568	4 434	1 243	12 250	1 883	1 553	309	3 745	1 305	1 222	257	2 784	1 098	1 146	238	2 482
X. Työläisiä- ja päiväpalkkal.	14 810	13 451	181	28 442	4 286	4 705	38	9 029	5 301	5 412	19	10 732	3 124	4 221	21	7 366
XI. Ilman ammattia olevat	4 133	--	--	4 133	2 088	--	--	2 088	971	--	--	971	547	--	--	547
XII. Pääomasta, koroista ja eläk- keestä eläjät	1 826	1 521	1 039	4 386	746	600	224	1 570	693	697	221	1 611	580	670	98	1 348
XIII. Muut (varattomia henkilöitä)	328	19	1	348	73	24	--	97	256	30	--	286	161	20	--	181
XIV. Toimi tuntematon	5 989	1 200	313	7 502	2 825	1 026	128	3 979	1 897	615	85	2 597	1 342	247	56	1 645
Yhteensä	71 250	57 312	7 935	136 497	26 940	25 690	2 057	54 687	22 579	24 207	2 221	49 007	20 910	21 784	1 453	44 147

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

(Jatk.) Väestö ryhmitettynä talouskunta-aseman mukaan.

(Suite). Répartition de la population en personnes exerçant une profession, leurs familles et leurs gens de service.

Elinkeino. — Profession. 1)	Nikolainkaupunki.				Pori.				Oulu.				Kaikki seitsemän kaupunkia.			
	Päähenkilöitä. Chefs.	Onaisia. Membres de la famille.	Henkilö- palvelijoita. Gens de service.	Yhteensä. Total.	Päähenkilöitä. Chefs.	Onaisia. Membres de la famille.	Henkilö- palvelijoita. Gens de service.	Yhteensä. Total.	Päähenkilöitä. Chefs.	Onaisia. Membres de la famille.	Henkilö- palvelijoita. Gens de service.	Yhteensä. Total.	Päähenkilöitä. Chefs.	Onaisia. Membres de la famille.	Henkilö- palvelijoita. Gens de service.	Yhteensä. Total.
I. Maanviljelys sivuelinkeinoi- neen	88	130	9	227	102	172	19	293	138	61	5	204	1 123	1 384	191	2 698
II. Teollisuus	3 125	3 770	136	7 031	2 805	3 792	102	6 699	2 489	3 234	168	5 891	54 244	57 638	2 081	113 963
III. Kululaitokset	660	1 423	61	2 144	554	949	52	1 555	491	957	66	1 514	10 876	18 179	841	29 896
IV. Kauppa	950	806	228	1 984	621	639	152	1 412	590	556	209	1 355	15 478	13 339	3 723	32 590
V. Julkinen toiminta	264	667	115	1 046	117	315	37	469	187	443	113	743	4 365	9 256	1 773	15 394
VI. Opetuslaitos	161	131	55	347	127	127	37	291	166	155	75	396	2 817	2 241	1 104	6 162
VII. Terveyslaitos	127	60	38	225	89	62	32	183	179	106	48	333	2 766	1 462	791	5 019
VIII. Vapaat elinkeinot	75	52	14	141	34	60	10	104	43	64	18	125	1 362	1 362	485	3 209
IX. Muut ammatit	618	528	94	1 240	332	405	73	810	443	461	123	1 027	12 247	9 749	2 342	24 338
X. Työläisiä ja päiväpalkkal.	1 289	1 350	19	2 658	1 684	2 413	26	4 123	1 318	1 253	27	2 598	31 812	32 805	331	64 948
XI. Ilman ammattia olevat	512	—	—	512	259	—	—	259	555	—	—	555	9 065	—	—	9 065
XII. Pääomasta, koroista ja eläk- keestä eläjät	295	335	50	680	230	200	30	460	237	190	65	492	4 607	4 213	1 727	10 547
XIII. Muut (varattomia henkilöitä)	29	4	—	33	34	14	—	48	32	3	—	35	913	114	1	1 028
XIV. Toimi tuntematon	748	303	51	1 102	523	214	23	760	701	118	27	846	14 025	3 723	683	18 431
Yhteensä	8 941	9 559	870	19 370	7 511	9 362	593	17 466	7 569	7 601	944	16 114	165 700	155 515	16 073	337 288

1) Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

Omaisten ja henkilöpalvelijoiden yhteenlaskettu luku 100 päähenkilöä kohti eri elinkeinoryhmissä.

Nombre des parents et des gens de service par 100 personnes actives d'après la profession.

Elinkeino. — Profession. 1)	Helsinki.	Tuusku.	Viihuri.	Tampere.	Nikolainkaupunki.	Porl.	Oulu.
I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen	139	162	151	148	158	187	48
II. Teollisuus	99	116	123	100	125	139	137
III. Kulkulaitokset	129	199	213	229	225	181	208
IV. Kauppa	104	92	120	139	109	127	130
V. Julkinen toiminta.....	232	255	260	279	296	301	297
VI. Opetuslaitos	119	105	122	118	116	129	139
VII. Terveyslaitos	71	97	99	101	77	106	86
VIII. Vapaat elinkeinot.....	135	158	113	138	88	205	191
IX. Muut ammatit	87	99	113	126	101	144	132
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia.	92	111	102	136	106	145	97
XI. Ilman ammattia olevat	—	—	—	—	—	—	—
XII. Pääomasta, koroista ja eläkkeestä eläjät	140	110	132	132	131	100	108
XIII. Muut (varattomia henkilöitä).	6	33	12	12	14	41	9
XIV. Toimi tuntematon	26	40	37	23	47	45	21
Kaikkiaan	92	103	117	111	117	133	113

Kuten taulukosta näkyy, ovat eroavaisuudet päähenkilöä kohti tulevien elätettävien luvuissa, joihin henkilöpalvelijatkin päähenkilön kannalta katsottuna kuuluvat, erinomaisen suuret. Kaikkein suurin oli elätettävien luku julkisesta toiminnasta elävien ryhmässä, jossa kutakin elättäjää (= päähenkilöä) kohti tuli 2.5 à 3 elätettävää. Ainoastaan Helsingissä elätettävien keskiluku oli pienempi eli 232 kutakin 100 päähenkilöä kohti, mikä on sopusoinnussa sen kanssa, että maan pääkaupungissa yleensä on enemmän ammatissa-toimivia ja vähemmän omaisia kuin muissa kaupungeissa. Porissa, joka yleensäkin tässä suhteessa oli Helsingin vastakohtana, oli elätettävien luku suurin eli 301 kutakin 100 päähenkilöä kohti.

Lähinnä julkista toimintaa tulee kulkulaitoksista toimeentulonsa saava väestö, jossa kaikkialla, paitsi Helsingissä, elätettävien luku 100 päähenkilöä kohti lähenteli kahtasataa, nousten toisissa kaupungeissa tuntuvasti siitä ylikin. Huomattavan suuri oli elätettävien luku sitä paitsi maanviljelysväestössä ja

1) Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

vapaista elinkeinoista samoin kuin pääomasta, koroista tai eläkkeestä elävien keskuudessa. Oulun poikkeuksellisen pieni elätettävien luku ensimmäisessä elinkeinoryhmässä saa selityksensä siitä, että tuntuva osa tähän ryhmään kuuluvista oli kaupungeissa satunnaisesti oleskelevia maanviljelijöitä, joilla ei ollut perhettään kaupungissa. Keskimääräistä suurempi oli elätettävien luku yleensä sitä paitsi seuraavissa elinkeinoryhmissä: teollisuus, kauppa ja opetuslaitos.

Ellei oteta huomioon ilman ammattia olevia henkilöitä (ryhmä XI), jotka kaikki ovat merkityt päähenkilöiksi, sekä varattomia henkilöitä samoin kuin niitä, joiden toimi oli tuntematon (ryhmät XIII ja XIV), joilla niinkään luonnollisista syistä vain harvoin saattaa olla muita elätettävänä, oli etenkin terveyslaitoksessa toimivien päähenkilöiden osalle tuleva elätettävien luku pieni. Keskimääräistä pienempi se niinkään useimmissa, vaikkei kaikissa kaupungeissa oli »muissa ammateissa» toimivien joukossa (ryhmä IX). Työläisten ja päiväpalkkalaisten joukossa (ryhmä X) elätettävien luku eri kaupungeissa vaihteli keskimäärän kummallakin puolella poikkeamatta kovinkaan paljon siitä.

Ylempänä esitetyt elätettävien lukua koskevat erilaisuudet riippuvat monesta seikasta. Jossain määrin ne ovat osoituksena eri elinkeinojen elättämiskyvystä, mutta tässä suhteessa niitä täytyy varovaisuudella käyttää, sillä useat toisetkin asianhaarat ovat painaneet leimansa niihin. Ensiksikin on muistettava, että eri elinkeinoissa toimivien keski-ikä on sängen erilainen, ja että yksistään tästä syystä elätettävien luku vaihtelee. Sillä onhan luonnollista, että ammatissa, jossa etupäässä toimii nuoria, suureksi osaksi vielä naimattomia henkilöitä, on vain harvoja elätettäviä päähenkilöihin verrattuna, jota vastoin sellaisessa ammatissa, jonka harjoittaminen vaatii kypsyyneempää ikää, elätettävien määrä tietenkin on suhteellisesti suurempi.

Toiseksi on ilmeistä, että myöskin ammatissa-toimivien jakaantuminen sukupuolen mukaan hyvin tuntuvasti vaikuttaa edellä esitettyihin lukusarjoihin. Täten on asia osittain siitä syystä, että nainen harvemmin on talouskunnan päähenkilönä, osittain sen johdosta, että niissä tapauksissa, joissa sekä mies että vaimo on ottanut osaa ammattityöhön, perheen ammatittomat jäsenet ovat merkityt miehen ammattiin kuuluviksi.

Mutta ennenkuin tarkastetaan tätä vaikutusta elätettävien suhdelukuihin, on välttämätöntä tutkia, miten elätettävien ryhmä on kokoonpantu. On näet ilmeistä, että suurta elätettävien lukua on arvosteltava toisin, jos se johtuu omaisten suuresta luvusta, kuin jos henkilöpalvelijain runsaus on ollut vaikuttavana tekijänä. Sillä jos kohta perheen suuruus usein vaikuttaa henkilöpalvelijoiden lukuun, on jälkimäinen riippuvainen muista ja ennen kaikkea taloudellisista seikoista, minkä johdosta päähenkilöä kohti tulevien omaisten ja henkilöpalvelijoiden luvut eivät läheskään aina ole suhteellisia toisiinsa. Tämä näkyy

selvästi kahdesta seuraavasta taulukosta, joista edellinen osottaa omaisten, jälkimäinen henkilöpalvelijain luvun kutakin 100 päähenkilöä kohti eri elinkeinoryhmissä.

Omaisten luku 100 päähenkilöä kohti eri elinkeinoryhmissä.

Nombre des parents par 100 personnes actives d'après la profession.

Elinkeino. — Profession. ¹⁾	Helsinki.	Turku.	Viipuri.	Tampere.	Nikolainkaupunki.	Pori.	Oulu.
I. Maanviljelys sivuelinkeinoneen	118	145	127	129	148	169	44
II. Teollisuus	95	112	119	98	121	135	130
III. Kulkulaitokset	121	192	207	221	216	171	195
IV. Kauppa	78	77	96	112	85	103	94
V. Julkinen toiminta	191	219	217	246	253	269	237
VI. Opetuslaitos	76	72	80	85	82	100	94
VII. Terveyslaitos	45	59	68	70	47	70	59
VIII. Vapaat elinkeinot	94	128	88	101	69	176	149
IX. Muut, luettelematta jääneet ammatit	68	83	98	104	86	122	104
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman lähempiä tietoja	91	110	102	135	105	143	95
XI. Ilman ammattia olevat	—	—	—	—	—	—	—
XII. Pääomasta, koroista tai eläkkeestä eläjät	83	80	100	115	114	87	80
XIII. Muut (varattomia henkilöitä, ei perheenjäseniä)	6	33	12	12	14	41	9
XIV. Toimi tuntematon	20	36	32	19	40	41	17
Kaikkiaan	81	95	107	104	107	125	100

Henkilöpalvelijoiden luku 100 päähenkilöä kohti eri elinkeinoryhmissä.

Nombre des gens de service par 100 personnes actives d'après la profession.

Elinkeino. — Profession. ¹⁾	Helsinki.	Turku.	Viipuri.	Tampere.	Nikolainkaupunki.	Pori.	Oulu.
I. Maanviljelys sivuelinkeinoneen	21	17	24	19	10	18	4
II. Teollisuus	4	4	4	2	4	4	7

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

Elinkein o. — Profession.	Helsinki.	Tuusku.	Viiipuri.	Tampere.	Nikolainkaupunki.	Pori.	Oulu.
III. Kulkulaitokset	8	7	6	8	9	10	13
IV. Kauppa	26	15	24	27	24	24	36
V. Julkinen toiminta	41	36	43	33	43	32	60
VI. Opetuslaitos	43	33	42	33	34	29	45
VII. Terveyslaitos	26	38	31	31	30	36	27
VIII. Vapaat elinkeinot	41	30	25	37	19	29	42
IX. Muut, luettelematta jääneet ammatit	19	16	20	22	15	22	28
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman lähempiä tietoja.....	1	1	[0.4]	1	1	2	2
XI. Ilman ammattia olevat	—	—	—	—	—	—	—
XII. Pääomasta, koroista tai eläkkeestä eläjät	57	30	32	17	17	13	28
XIII. Muut (varattomia henkilöitä, ei perheenjäseniä)	[0.3]	—	—	—	—	—	—
XIV. Toimi tuntematon	6	4	5	4	7	4	4
Kaikkiaan	11	8	10	7	10	8	13

Mitä ensiksikin tulee niihin elinkeinoryhmiin, joissa elätettävien yhteisluku oli suuri, havaitaan, että ensimmäisellä sijalla ollut julkinen toiminta edustaa huippukohtaa yhtäkaa sekä omaisten että henkilöpalvelijoiden lukuun nähden. Mutta jo kulkulaitosväestöön nähden on yhtäpitäväisyys suhdelukujen välillä hävinnyt. Omaisten lukuun nähden oli tämä ryhmä nimittäin toisella sijalla, mutta sitä vastoin henkilöpalvelijoiden luku oli aivan pieni. Niin ollen tämä ryhmä verrattuna edelliseen edustaa vähempivaraista, mutta siitä huolimatta suuriperheistä väestöä.

Sama koskee, vaikka vähemmän jyrkästi, myöskin maanviljelyksestä elävää väestöä, jota vastoin asia on päinvastainen niihin kahteen jällellä olevaan ryhmään nähden, joissa elätettävien luku oli huomattavan suuri. Vapaista elinkeinoista samoin kuin pääomasta, koroista tai eläkkeestä elävillä oli nimittäin vain keskisuuri luku omaisia, mutta sitä vastoin keskimääräistä paljon suurempi palvelijaluku. Tämä koskee niinkään kaupasta sekä opetuslaitoksesta elävää väestöä, sillä erotuksella, että omaisten suhteellinen luku oli tuntuvasti keskimääräistä pienempi. Huomattavan korkea oli henkilöpalvelijoiden suhdeluku vielä ammattiryhmissä VII (terveyslaitos) ja IX (muut, luettelematta jääneet ammatit), joissa elätettävien yhteenlaskettu luku kuitenkin omaisten pienen luvun takia oli keskimääräistä pienempi.

Aivan toista osottavat teollisuusväestöä sekä työläisten ja päiväpalkkalaisten ryhmää koskevat suhdeluvut. Näissä ryhmissä oli nimittäin omaisten luku sangen suuri, mutta henkilöpalvelijoiden sitä vastoin aivan pieni. Nämä ryhmät siis, samaten kuin kulkulaitosväestö, edustavat varatonta ja verrattain suuriperheistä väestöä ollen siten vastakohtana äsken mainituille, paremmin palkatuille mutta siitä huolimatta verrattain pieniperheisille väestöryhmille.

Siten tämä tilasto vahvistaa sitä tunnettua asianhaaraa, että todellinen kyky ylläpitää perhettä, johon kykyyn, paitsi tulot, myöskin sivistystaso ja elinvaatimukset ratkaisevasti vaikuttavat, suuresti poikkeaa absoluuttisesta elättämiskyvystä, jos tällä tarkottaa tulojen suuruutta. Selvä on kuitenkin, kuten jo on huomautettu, että muutkin seikat ovat vaikuttaneet, ja osittain sangen huomattavastikin suhdelukujen suuruuteen. Niinpä esim. on omaisten suhdeluku edellisellä sivulla olevassa taulukossa suurissa piirtein kääntäen verrannollinen elinkeinoryhmissä toimivien naisten suhteelliseen lukuun (vrt. siv. 11). Tämä vastakkaisuus on verrattain selvä eri elinkeinoryhmiin nähden, mutta samaa elinkeinoryhmää koskeviin eri kaupunkien suhdelukuihin se ei enää ulotu, mikä selvästi osottaa, että kysymyksessä on vain yksi tekijä monien joukossa.

C. Erinäiset yhteiskunnalliset ryhmät.

Edellisessä on osotettu, miten erisuuri omaisten ja henkilöpalvelijoiden luku eri elinkeinoryhmissä oli päähenkilöihin verrattuna. On kuitenkin ilmeistä, että elinkeinoryhmät ovat kokoonpannut sangen erilaisista aineksista ja että useassa niistä on osotettavissa suurempia vastakohtia kuin itse elinkeinoryhmien väliset. Nämä suuremmat vastakohdat ilmenevät parhaiten, jos väestö jaetaan yhteiskuntaluokkiin. Valitettavasti ei väenlaskussa koottua ainehistoa tietojen puuttuvan tarkkuuden takia kuitenkaan voida käytellä tätä näkökohtaa silmällä pitäen. Vaikka niinollen on mahdotonta tutkia edes kaikkien tärkeimpien ryhmien jakoa talouskunta-aseman mukaan, on syytä tarkastaa niitä ryhmiä, joiden erilleen saaminen käy pänsä. Seuraavassa tutkitaan siis näitä seikkoja eräissä ryhmissä, jotka eivät aina ole muita tärkeämpiä, mutta jotka ovat valitut siksi, että ne on voitu erottaa muusta väestöstä verrattain puhtaiksi ryhmiksi.

Tutkittaviksi otetuista ryhmistä, jotka käyvät selville sivuilla 45 ja 46 olevista kolmesta taulukosta, mainittakoon seuraavaa. Teollisuusväestö on jaettu kahteen osaan: työnantajat ja -johtajat y. m. s. sekä työväki. Ne taulu-liitteessä esiintyvät alaryhmät, jotka käsittävät kumpaankin yllä mainittuun luokkaan kuuluvaa väkeä, on jätetty kokonaan pois, jotta ne eivät häiritseisi lukujen puhtautta. Suurin osa käsityöläisistä ja heidän työväestään on niinmuodoin jäänyt vertailun ulkopuolelle. Kulkulaitosväestöstä on otettu huomioon yksinomaan rautateiden palveluksessa olevat, koska siten on ollut mah-

dollista saada verrattain puhtaat ryhmät. Neljännessä elinkeinoryhmässä (kauppa) on pankinjohtajat harvalukuisuudestaan huolimatta erotettu muista, koska siten saatu ryhmä on edustava kaikkein paraimmissa taloudellisissa olosuhteissa elävälle väestölle. Elinkeino-ryhmistä IX ja X on vertailun vuoksi otettu muutama erilaista elämäntasoa edustava alaryhmä. Täten on saatu toiselta puolen muutamia virkamiehistöä ja varakkaampaa yhteiskuntaluokkaa, toiselta puolen erinäisiä, työläisluokkaa ja palveluskuntaa edustavia ryhmiä, minkä ohessa taulukot käsittävät myöskin muutaman ammatti-apulaisia edustavan ryhmän.

Seuraavat kolme taulukkoa valaisevat näin muodostettuihin ryhmiin nähden, montako omaista, montako henkilöpalvelijaa sekä montako elätettävää yhteensä tuli kutakin 100 päähenkilöä kohti.

Omaisten ja henkilöpalvelijoiden yhteenlaskettu luku 100 päähenkilöä kohti erinäisissä väestöryhmissä.

Nombre des parents et des gens de service par 100 personnes actives dans différents groupes de la population. 1)

		Helsinki.	Tuusula.	Viipuri.	Tampere.	Nikolainkaupunki.	Pori.	Oulu.
1	II. Teollisuus: työnantajat, -johtajat y. m. s.	257	265	290	368	294	288	367
2	» Teollisuus: työväki	105	125	143	96	120	138	156
3	III. Rautateiden päällystö ja virkailijat	157	115	161	249	244	160	120
4	» Rautateiden palveluskunta....	205	263	255	284	278	220	297
5	IV. Pankinjohtajat	512	456	550	445	529	500	560
6	» Pankkivirkailijat, vakuutuslaitosten johtajat ja virkailijat.	113	135	97	111	80	83	95
7	» Kauppiaat	212	211	269	239	217	241	270
8	» Kauppa-apulaiset	30	32	55	46	59	39	29
9	V. Virkamiehistö	267	301	291	327	345	283	346
10	» Palveluskunta	207	232	238	264	257	310	249
11	IX. Insinöörit	253	289	283	330	300	386	362
12	» Työnjohtajat	256	261	325	277	231	286	325
13	» Konttoristit	64	72	85	99	84	120	74
14	X. Sekatyöläiset	109	140	136	168	119	161	122
	Koko väestö keskimäärin	92	103	117	111	117	133	113

1) Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

Omaisten luku 100 päähenkilöä kohti erinäisissä väestöryhmissä.

Nombre des parents par 100 personnes actives dans différents groupes de la population. ¹⁾

		Helsinki.	Turku.	Viihti.	Tampere.	Nikolainkaupunki.	Pori.	Oulu.
1	II. Teollisuus: työnantajat, -johtajat y. m.	200	209	224	299	249	238	286
2	» Teollisuus: työväki	103	123	142	95	118	137	152
3	III. Rautateiden päällystö ja virkailijat	121	92	120	197	209	125	92
4	III. Rautateiden palveluskunta ...	199	255	252	276	269	201	285
5	IV. Pankinjohtajat.....	306	289	290	282	329	320	360
6	» Pankkivirkailijat, vakuutuslaitosten johtajat ja virkailijat..	74	93	58	75	54	50	52
7	» Kauppiat	159	173	204	196	159	193	189
8	» Kauppa-apulaiset	27	28	49	39	53	37	27
9	V. Virkamiehistö	176	208	204	239	259	220	243
10	» Palveluskunta.....	202	226	231	256	248	294	231
11	IX. Insinöörit	169	212	193	209	222	257	238
12	» Työnjohtajat	237	236	294	262	219	279	267
13	» Konttoristit	49	57	66	79	66	98	53
14	X. Sekatyöläiset	108	139	136	168	117	159	120
	Koko väestö keskimäärin	81	95	107	104	107	125	100

Henkilöpalvelijoiden luku 100 päähenkilöä kohti erinäisissä väestöryhmissä.

Nombre des gens de service par 100 personnes actives dans différents groupes de la population. ¹⁾

		Helsinki.	Turku.	Viihti.	Tampere.	Nikolainkaupunki.	Pori.	Oulu.
1	II. Teollisuus: työnantajat, -johtajat y. m.	57	56	66	69	45	50	81
2	» Teollisuus: työväki	2	2	1	1	2	1	4
3	III. Rautateiden päällystö ja virkailijat	36	23	41	52	35	35	28
4	» Rautateiden palveluskunta....	6	8	3	8	9	19	12

¹⁾ Pour la traduction des rubriques voir les tableaux.

		Helsinki.	Turku.	Vilpuri.	Tampere.	Nikolainkav- punkki.	Porti.	Oulu.
5	IV. Pankinjohtajat.....	206	167	260	163	200	180	200
6	» Pankkivirkailijat, vakuutuslaiden johtajat ja virkailijat..	39	42	39	36	26	33	43
7	» Kauppiaat	53	38	65	43	58	48	81
8	» Kauppa-apulaiset	3	4	6	7	6	2	2
9	V. Virkamiehistö	91	93	87	88	86	63	103
10	» Palveluskunta	5	6	7	8	9	16	18
11	IX. Insinöörit	84	77	90	121	78	129	124
12	» Työnjohtajat	19	25	31	15	12	7	58
13	» Konttoristit	15	15	19	20	18	22	21
14	X. Sekatyöläiset	1	1	[0.2]	[0.4]	2	2	2
	Koko väestö keskimäärin	11	8	10	7	10	8	13

Töynantajia ja yleensä varakkaampaa tai parempipalkkaista väestöä edustavat edellisten taulukkojen ryhmät 1, 3, 5, 7, 9, 11 ja 12, vaikka kaikki ryhmät eivät ole täysin puhtaita eivätkä tietenkään ole samalla taloudellisella tasolla. Suurin suhteellinen määrä elätettäviä oli pankinjohtajilla (ryhmä 5), mikä oli odotettavissa sekä heidän hyvään taloudelliseen asemaansa että tunnetusti korkeaan keski-ikänsä katsoen. Omaisia tuli tässä ryhmässä keskimäärin noin 3 ja henkilöpalvelijoita noin 2 kutakin päähenkilöä kohti. Jos henkilöpalvelijoiden luku katsotaan taloudellisen aseman ilmaisijaksi, olivat virkamiehistö (9) ja insinöörit (11) pankinjohtajia lähinnä. Elätettävien luku oli näissä ryhmissä edelleenkin suuri, vaikkakin pienempi kuin pankinjohtajilla. Henkilöpalvelijoiden luku oli useimmissa kaupungeissa jonkun verran pienempi kuin päähenkilöiden, omaisten luku sitä vastoin yleensä kaksi tai puolikolmatta kertaa suurempi. Myöskin teollisuudesta toimeentulonsa saavat työnantajat ja -johtajat sekä kauppiaat (ryhmät 1 ja 7) ylläpitävät enemmän kuin kaksi kertaa keskimääräistä suuremman henkilöluvun. Henkilöpalvelijoiden luku oli suunnilleen sama, mutta kauppiaiden omaisten luku oli tuntuvasti pienempi kuin työnantajien. Seuraa sitten rautateiden päällystö ja virkailijat (ryhmä 3), jotka sekä omaisten että henkilöpalvelijoiden lukuun nähden olivat jälessä edellä käsitellyistä ryhmistä. Osaksi tähän on vaikuttanut se, että virkailijat, jotka etupäässä ovat nuoria ja joiden joukossa on tuntuva luku naisia, pakosta ovat luetut yhteen päällystön kanssa. Vielä vähemmän puhdas on viimeinen tähän luettu ryhmä (12). Työnjohtajiin, jotka omaisten lukuun nähden veivät voiton useimmista yllä mainituista ryhmistä, mutta jotka henkilö-

palvelijoiden lukuun nähden lähenivät työläisryhmiä, kuuluu nimittäin paljon työväen riveistä nousseita henkilöitä, mikä seikka myös selittää tätä ryhmää koskevien suhdelukujen luonteen.

Ammatti-apulaisten asemassa olevaa väestöä edustavat ryhmät 6, 8 ja 13, vaikka ensimmäinen näistä käsittääkin joitakin vakuutuslaitosten johtajia, jotka asiallisesti olisivat olleet äsken käsiteltyihin ryhmiin luettavat. Näille kolmelle ryhmälle oli ominaista, että omaisten luku oli keskimääräistä pienempi, osittain hyvinkin pieni. Osaksi tämä tietenkin on näihin ryhmiin kuuluvien naisten suuresta luvusta johtunutta, osaksi taas henkilöiden verrattain alhaisesta keski-ikästä. Henkilöpalvelijoita oli pankkivirkailijoilla (ryhmä 6) noin neljäkymmentä sataa päähenkilöä kohti, konttoristeilla (ryhmä 13) puolta vähemmän ja kauppa-apulaisilla (ryhmä 8) koko väestön keskimäärääkin vähemmän eli vain muutama kutakin sataa päähenkilöä kohti.

Täten sekä rautateiden että valtio- ja kaupunkien laitosten palveluskunta (ryhmät 4 ja 10) henkilöpalvelijoiden lukuun nähden vei edellä mainitusta ryhmästä voiton. Kummassakin oli nimittäin henkilöpalvelijoita, vaikka useimmissa kaupungeissa yleistä keskimäärää vähemmän, jonkun verran enemmän kuin konttoristeilla. Sitä vastoin omaisten luku näissä ryhmissä oli erinomaisen suuri, joten ne tässä suhteessa veivät voiton useimmista tässä käsittelyn alaisiksi otetuista ryhmistä. Siten nämä molemmat ryhmät niin hyvin omaisten kuin henkilöpalvelijoiden lukuun nähden olivat paljon edellä sekä teollisuustyöväestä että sekatyöläisistä. Viimemainituissa ryhmissä (2 ja 14) tuli nimittäin vain yksi tai kaksi henkilöpalvelijaa kutakin sataa päähenkilöä kohti ja omaisten vastaava luku vaihteli 95:n ja 168:n välillä. Se eroavaisuus, joka on olemassa toiselta puolen rautateiden ja valtion sekä kaupunkien laitosten palveluskunnan ja toiselta puolen työväen suurimman osan välillä, voidaan katsoa johtuneeksi etupäässä seuraavista seikoista. Ensiksikin vaikuttaa hyvinkin tuntuvasti se, että työväestön joukossa on paljon naisia, jota vastoin palveluskunnan riveissä miehet ovat täyttäneet melkein kaikki paikat. Sen lisäksi tuntuu todennäköiseltä, että työväestö keski-ikäen nähden on palveluskuntaväestöä nuorempi, mikä myöskin on omiaan selittämään äsken mainittua erilaisuutta. Mahdollista on myöskin, että palveluskunnan usein parempi ja ennen kaikkea varmempi taloudellinen asema on saattanut myötävaikuttaa samaan tulokseen.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöellinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen	316	46	120	308	1	74	—	—	437	428
1. <i>Maanviljelys ja karjanhoito</i>	101	5	37	105	1	49	—	—	139	159
Maanomistajia	60	2	23	59	—	27	—	—	83	88
Torppareita	5	2	1	4	—	1	—	—	6	7
Karjakkoja	2	—	3	3	—	—	—	—	5	3
Agronooeja	34	1	10	39	1	21	—	—	45	61
2. <i>Puutarhatoimi</i>	152	27	37	113	—	21	—	—	189	161
Puutarhureita	67	3	24	79	—	19	—	—	91	101
Puutarhatyöläisiä	85	24	13	34	—	2	—	—	98	60
3. <i>Meijeritoimi</i>	24	11	13	31	—	2	—	—	37	44
Meijeristejä	12	4	3	13	—	2	—	—	15	19
Meijerityöläisiä	12	7	10	18	—	—	—	—	22	25
4. <i>Metsänhoito</i>	3	—	5	3	—	1	—	—	8	4
Metsänvartioita	3	—	5	3	—	1	—	—	8	4
5. <i>Metsästäjiä ja kalastajia</i>	36	3	28	56	—	1	—	—	64	60
Kalastajia	36	3	28	56	—	1	—	—	64	60
II. Teollisuus	12 913	7 049	6 078	12 870	—	874	—	—	18 991	20 793
1. <i>Kaivosteollisuus</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. <i>Metalli- ja koneteollisuus</i>	2 677	9	1 135	2 372	—	72	—	—	3 812	2 453
Työnjohtajia	10	—	6	12	—	5	—	—	16	17
Mekaanikkoja	124	—	43	93	—	16	—	—	167	109
Konetyöntekijöitä	189	—	102	172	—	8	—	—	291	180
Seppiä	465	—	189	422	—	11	—	—	654	433
Viilaaajia	724	—	270	582	—	4	—	—	994	586
Valureita	146	—	73	141	—	3	—	—	219	144
Sorvareita	220	—	93	240	—	5	—	—	313	245

1) *Traduction de rubriques: I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen = Agriculture et dérivés.* — Maanviljelys ja karjanhoito = *Agriculture et élevage.* — Maanomistajia = *Propriétaires fonciers.* — Torppareita = *Tenanciers.* — Karjakkoja = *Vachères.* — Agronooeja = *Agronomes.* — Puutarhatoimi = *Horticulture.* — Puutarhureita = *Jardiniers.* — Puutarhatyöläisiä = *Ouvriers jardiniers.* — Meijeritoimi = *Laiterie.* — Meijeristejä = *Régisseurs de laiterie, maîtresses-laitières.* — Meijerityöläisiä = *Ouvriers de laiteries.* — Metsänhoito = *Sylviculture.* — Metsänvartioita = *Gardes forestiers.* — Metsästäjiä ja kalastajia = *Chasseurs et pêcheurs.* — Kalastajia = *Pêcheurs.* — II. Teollisuus = *Industrie.* — Kaivosteollisuus = *Mines et abattages.* — Metall- ja koneteollisuus = *Métallurgie et ateliers de construction de machines.* — Työnjohtajia = *Contremaîtres.* — Mekaanikkoja = *Mécaniciens.* — Konetyöntekijöitä = *Ouvriers mécaniciens.* — Seppiä = *Forgerons.* — Viilaaajia = *Limeurs.* — Valureita = *Fondeurs.* — Sorvareita = *Ouvriers tourneurs.*

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä yynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Rauta- ja metallityöntekijöitä	123	—	43	91	—	2	—	—	166	93
Levy- ja vaskiseppiä	676	—	316	619	—	18	—	—	992	637
Muita metallityöläisiä	—	9	—	—	—	—	—	—	—	9
3. Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollis.	443	71	301	618	—	8	—	—	744	697
Kivityöntekijöitä	355	—	208	470	—	7	—	—	563	477
Posliinityöntekijöitä	67	70	74	123	—	1	—	—	141	194
Muita	21	1	19	25	—	—	—	—	40	26
4. Nahka- ja karvateollisuus	101	20	54	114	—	2	—	—	155	136
Nahkureita, karvuutehtaan työntekijöitä	45	3	25	59	—	1	—	—	70	63
Satulaseppiä, satulasepäntyönt.	34	1	22	40	—	1	—	—	56	42
Harjantekijöitä, harjatyöntek.	22	16	7	15	—	—	—	—	29	31
5. Kutomateollisuus	30	525	46	81	—	4	—	—	76	610
Kankureita	11	497	40	57	—	2	—	—	51	556
Värjääjiä	14	2	5	19	—	2	—	—	19	23
Punoustyöntekijöitä	5	26	1	5	—	—	—	—	6	31
6. Vaatetusteollisuus	1521	3 199	876	1 695	—	137	—	—	2 397	5 031
Räätäleitä, räätälytyöntekijöitä	765	32	371	687	—	68	—	—	1 136	787
Ompelijoita, muotiompelijoita	—	2 996	172	308	—	36	—	—	172	3 340
Suutareita, suutarityöntekij.	693	34	297	628	—	25	—	—	990	687
Turkkureita	11	2	5	12	—	1	—	—	16	15
Hatuntekijöitä	52	135	31	60	—	7	—	—	83	202
7. Paperiteollisuus	221	618	108	223	—	11	—	—	329	852
Paperitehtaalaisia	9	18	3	14	—	—	—	—	12	32
Tapettehtaalaisia	21	9	10	20	—	—	—	—	31	29
Kirjansitojia, kirjansitojatyönt.	170	379	83	153	—	11	—	—	253	543
Kartonki- ja kotelotyöntekij.	21	212	12	36	—	—	—	—	33	248

¹⁾ Rauta- ja metallityöntekijöitä = *Ouvriers en fer et en métaux*. — Levy- ja vaskiseppiä = *Ferblantiers et chaudronniers*. — Muita metallityöläisiä = *Manœuvres*. — Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollisuus = *Industries de la pierre, de l'argile, du verre, etc.* — Kivityöntekijöitä = *Carriers et tailleurs de pierres*. — Posliinityöntekijöitä = *Porcelainiers*. — Muita = *Autres*. — Nahka- ja karvateollisuus = *Industries des cuirs et des poils*. — Nahkureita, karvuutehtaan työntekijöitä = *Tanneurs, ouvriers tanneurs*. — Satulaseppiä, satulasepäntyöntekijöitä = *Selliers, ouvriers selliers*. — Harjantekijöitä, harjatyöntekijöitä = *Brossiers, ouvriers brossiers*. — Kutomateollisuus = *Industrie textile*. — Kankureita = *Tisserands*. — Värjääjiä = *Teinturiers*. — Punoustyöntekijöitä = *Passementiers*. — Vaatetusteollisuus = *Industrie de l'habillement*. — Räätäleitä, räätälytyöntekijöitä = *Tailleurs*. — Ompelijoita, muotiompelijoita = *Couturières, modistes*. — Suutareita, suutarityöntekijöitä = *Cordonniers, garçons cordonniers*. — Turkkureita = *Pelletiers*. — Hatuntekijöitä = *Ouvriers chapeliers*. — Paperiteollisuus = *Industrie du papier*. — Paperitehtaalaisia = *Ouvriers papetiers*. — Tapettehtaalaisia = *Ouvriers des manufactures de papiers peints*. — Kirjansitojia, kirjansitojatyöntekijöitä = *Relieurs*. — Kartonki- ja kotelotyöntekijöitä = *Ouvriers cartonniers*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä yynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä.		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
8. Puuteollisuus	940	12	477	966	—	47	—	—	1 417	1 025
Työnjohtajia	11	—	10	25	—	4	—	—	21	29
Sahatyöntekijöitä	130	2	62	107	—	2	—	—	192	111
Puuseppiä, puusepäntytöntekij.	779	8	397	822	—	41	—	—	1 176	871
Tynnyrintekijöitä	12	—	4	7	—	—	—	—	16	7
Rottinkityöntekijöitä	8	2	4	5	—	—	—	—	12	7
9. Rakennusteollisuus	3 789	61	1 759	3 969	—	264	—	—	5 548	4 294
Arkitehteja	95	5	42	108	—	83	—	—	137	196
Rakennusmestareita	234	1	134	296	—	72	—	—	368	369
Muurareita	780	—	331	747	—	20	—	—	1 111	767
Maalareita, maalarityöntekij..	970	2	393	859	—	38	—	—	1 363	899
Kirvesmiehiä	1 108	—	562	1 361	—	21	—	—	1 670	1 382
Uunintekijöitä	179	13	103	207	—	9	—	—	282	229
Verhoilijoita	152	2	75	135	—	9	—	—	227	146
Lasimestareita, lasinleikkaajia	53	—	17	57	—	3	—	—	70	60
Kalkki- ja sementtityöntekij..	143	—	66	138	—	3	—	—	209	141
Muita rakennustyöntekijöitä..	75	38	36	61	—	6	—	—	111	105
10. Kemiallinen sekä terva-, öljy- y. m. s. teollisuus	13	13	6	12	—	—	—	—	19	25
Saippuantekijöitä	2	2	2	4	—	—	—	—	4	6
Vernissantekijöitä	6	4	1	2	—	—	—	—	7	6
Muita työläisiä	5	7	3	6	—	—	—	—	8	13
11. Valaistus-, lämmitys- ja sähkö- teollisuus	525	7	173	365	—	16	—	—	698	398
Sähkömonttöörejä	65	—	23	46	—	4	—	—	88	50
Sähkötöntekijöitä	365	3	108	234	—	8	—	—	473	245

1) Puuteollisuus = *Industrie du bois*. — Työnjohtajia = *Contremaîtres*. — Sahatyöntekijöitä = *Ouvriers des scieries*. — Puuseppiä, puusepäntytöntekijöitä = *Menusiers, ouvriers de menuiserie*. — Tynnyrintekijöitä = *Tonneliers*. — Rottinkityöntekijöitä = *Vanniers*. — Rakennusteollisuus = *Construction*. — Arkitehteja = *Architectes*. — Rakennusmestareita = *Entrepreneurs en bâtiment*. — Muurareita = *Maçons*. — Maalareita, maalarityöntekijöitä = *Peintres en bâtiment*. — Kirvesmiehiä = *Charpentiers*. — Uunintekijöitä = *Foëliers*. — Verhoilijoita = *Tapissiers*. — Lasimestareita, lasinleikkaajia = *Vitriers*. — Kalkki- ja sementtityöntekijöitä = *Chaufourniers et cimentiers*. — Muita rakennustyöntekijöitä = *Autres ouvriers en bâtiment*. — Kemiallinen sekä terva-, öljy- y. m. s. teollisuus = *Produits chimiques et industries du goudron, des huiles, etc.* — Saippuantekijöitä = *Ouvriers de savonneries*. — Vernissantekijöitä = *Vernisseurs*. — Muita työläisiä = *Autres ouvriers*. — Valaistus-, lämmitys- ja sähköteollisuus = *Éclairage, chauffage et électricité*. — Sähkömonttöörejä = *Monteurs d'électricité*. — Sähkötöntekijöitä = *Ouvriers électriciens*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Kaasutehtaalaisia	47	1	24	48	—	4	—	—	71	53
Puhelinmekaanikkoja	48	3	18	37	—	—	—	—	66	40
12. Ravintoaineteollisuus	630	442	276	524	—	75	—	—	906	1041
Mylläreitä	4	—	3	2	—	1	—	—	7	3
Leipureita, leipurityöntekijöitä	364	348	115	212	—	59	—	—	479	619
Teurastajia	22	—	13	25	—	3	—	—	35	28
Makkarantekijöitä	61	1	13	22	—	3	—	—	74	26
Sokeritehtaan työväkeä	165	36	123	247	—	3	—	—	288	286
Muita työläisiä	14	57	9	16	—	6	—	—	23	79
13. Väki- ja mallasjuomateollisuus..	75	45	49	96	—	15	—	—	124	156
Työnjohtajia	5	—	—	3	—	1	—	—	5	4
Työläisiä	70	45	49	93	—	14	—	—	119	152
14. Tupakka- y. m. nautintoaineteol- lisuus	202	1 391	162	326	—	13	—	—	364	1 730
Tupakkatehtaalaisia	74	955	80	176	—	3	—	—	154	1 134
Karamellitehtaalaisia	107	418	63	127	—	4	—	—	170	549
Virvoitusjuomatehtaalaisia, ...	18	18	17	21	—	1	—	—	35	40
Tehtailijoita	3	—	2	2	—	5	—	—	5	7
15. Graafillinen ja taideteollisuus..	1 097	472	349	809	—	90	—	—	1 446	1 371
Työnjohtajia	48	—	28	64	—	31	—	—	78	95
Kirjaltajia	397	52	152	352	—	23	—	—	549	427
Kivipainajia ja -piirtäjiä	65	11	25	52	—	5	—	—	90	68
Kirjapainotyöntekijöitä	546	309	133	306	—	19	—	—	679	634
Valokuvaajia ja heidän apulais.	38	98	10	34	—	12	—	—	48	144
Muita työläisiä	3	2	1	1	—	—	—	—	4	3
16. Muu teollisuus	471	18	191	444	—	29	—	—	662	491
Kelloseppiä, kellosepäntyönt.	72	2	20	52	—	4	—	—	92	58

¹⁾ Kaasutehtaalaisia = *Gaziers*. — Puhelinmekaanikkoja = *Mécaniciens attachés au service téléphonique*. — Ravintoaineteollisuus = *Industrie des denrées alimentaires*. — Mylläreitä = *Meuniers*. — Leipureita, leipurityöntekijöitä = *Boulangers, garçons boulangers*. — Teurastajia = *Bouchers*. — Makkarantekijöitä = *Charcutiers, garçons charcutiers*. — Sokeritehtaan työväkeä = *Ouvriers sucriers*. — Muita työläisiä = *Autres ouvriers*. — Väki- ja mallasjuomateollisuus = *Industrie de l'eau de vie et des boissons fermentées*. — Työnjohtajia = *Contremaitres*. — Työläisiä = *Ouvriers*. — Tupakka- y. m. nautintoaineteollisuus = *Industries du tabac et des denrées de jouissance*. — Tupakkatehtaalaisia = *Tabatiers*. — Karamellitehtaalaisia = *Confiseurs*. — Virvoitusjuomatehtaalaisia = *Ouvriers attachés à la fabrication des boissons rafraîchissantes*. — Tehtailijoita = *Fabricants*. — Graafillinen ja taideteollisuus = *Industrie graphique et arts industriels*. — Työnjohtajia = *Protes*. — Kirjaltajia = *Typographes*. — Kivipainajia ja -piirtäjiä = *Lithographes*. — Kirjapainotyöntekijöitä = *Ouvriers typographes*. — Valokuvaajia ja heidän apulaisiaan = *Photographes, aides-photographes*. — Muita työläisiä = *Autres ouvriers*. — Muu teollisuus = *Autres industries*. — Kelloseppiä, kellosepäntyöntekijöitä = *Horlogers, ouvriers orlogers*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä, <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Kultaseppiä, kultasepäntyoüt.	82	9	29	79	—	14	—	—	111	102
Kultaaajia	16	2	12	19	—	—	—	—	28	21
Hienotaontatyöntekijöitä	44	—	24	45	—	1	—	—	68	46
Leimasintehdastyöntekijöitä ..	34	—	9	30	—	2	—	—	43	32
Vesijohtotyöntekijöitä	163	—	62	154	—	4	—	—	225	158
Muita työläisiä	60	5	35	65	—	4	—	—	95	74
17. Luokittelemattomia	178	146	116	256	—	91	—	—	294	493
Tehtailijoita	51	—	56	102	—	57	—	—	107	159
Tehtaan disponentteja	41	—	32	82	—	32	—	—	73	114
Työnjohtajia	5	—	4	8	—	2	—	—	9	10
Tehtaalaisia	81	146	24	64	—	—	—	—	105	210
III. Kulkulaitokset	4 183	503	1 880	3 790	—	354	—	—	6 072	4 647
1. Rautatiet	1 129	75	725	1 450	—	156	—	—	1 854	1 681
Päällystä ja virkailijoita	230	54	123	221	—	101	—	—	353	376
Palveluskuntaa	899	21	602	1 229	—	55	—	—	1 501	1 305
2. Raitiotiet, ajuriliike	1 828	27	869	1 710	—	75	—	—	2 697	1 812
Raitiotiepalveluskuntaa	175	—	51	126	—	7	—	—	226	133
Ajuriliikkeen harjoittajia, ajurinrenkejä	1 635	27	807	1 565	—	68	—	—	2 442	1 660
Autonkuljettajia	18	—	11	19	—	—	—	—	29	19
3. Luotsi- ja majakkalaitos	22	—	22	38	—	4	—	—	44	42
Virkamiehiä	7	—	6	7	—	4	—	—	13	11
Luotseja	15	—	16	31	—	—	—	—	31	31
4. Merenkulku	555	31	81	193	—	44	—	—	636	268
Kapteeneja, perämiehiä	59	—	40	82	—	37	—	—	99	119
Merimiehiä ja palveluskuntaa.	496	31	41	111	—	7	—	—	537	149

1) Kultaseppiä, kultasepäntyoüt = *Orfèvres, compagnons orfèvres.* — Kultaaajia = *Doreurs.* — Hienotaontatyöntekijöitä = *Fabricants d'instruments de précision.* — Leimasintehdastyöntekijöitä = *Graveurs.* — Vesijohtotyöntekijöitä = *Ouvriers attachés au service des eaux.* — Muita työläisiä = *Autres ouvriers.* — Luokittelemattomia = *Non classifiés.* — Tehtailijoita = *Fabricants.* — Tehtaan disponentteja = *Directeurs de fabriques.* — Työnjohtajia = *Contremaîtres.* — Tehtaalaisia = *Ouvriers de fabriques.* — III. Kulkulaitokset = *Communications.* — Rautatiet = *Chemins de fer.* — Päällystä ja virkailijoita = *Chefs, fonctionnaires.* — Palveluskunta = *Employés subalternes.* — Raitiotiet, ajuriliike = *Tramways, voiture.* — Raitiotiepalveluskunta = *Employés subalternes des tramways.* — Ajuriliikkeen harjoittajia, ajurinrenkejä = *Cochers de fiacre.* — Autonkuljettajia = *Chauffeurs.* — Luotsi- ja majakkalaitos = *Pilotage et phares.* — Virkamiehiä = *Fonctionnaires.* — Luotseja = *Pilotes.* — Merenkulku = *Navigation.* — Kapteeneja, perämiehiä = *Capitaines de navires marchands, seconds de navire.* — Merimiehiä ja palveluskuntaa = *Matelots, personnel des serviteurs des navires.*

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
5. Lastaus-, lossaus- y. m. s. toimi.	332	2	37	67	—	1	—	—	369	70
Satamatyöläisiä	311	—	34	50	—	1	—	—	345	51
Kantajia	21	2	3	17	—	—	—	—	24	19
6. Posti-, sähkölennätin- ja puhelin- laitos	317	368	155	332	—	74	—	—	472	774
Postivirkamiehiä	79	125	42	70	—	41	—	—	121	236
Kirjeenkantajia	193	—	96	214	—	14	—	—	289	228
Sähkölennätinvirkamiehiä ...	43	32	10	33	—	17	—	—	53	82
Puhelinvirkamiehiä, puhelin- neitejä	2	211	7	15	—	2	—	—	9	228
IV. Kauppa	3 001	3 974	1 817	3 647	1	1 770	—	—	4 819	9 391
1. Raha- ja vakuutuslaitos	246	172	122	259	1	214	—	—	369	645
Pankinjohtajia	31	—	34	61	1	63	—	—	66	124
Pankkivirkailijoita	153	156	65	143	—	111	—	—	218	410
Vakuutuslaitosten johtajia ja virkailijoita	62	16	23	55	—	40	—	—	85	111
2. Kaupanvälitys- ja asioimislake ..	238	22	134	291	—	91	—	—	372	404
Asiamiehiä	151	10	82	186	—	56	—	—	233	252
Kauppamatkustajia	76	3	43	86	—	29	—	—	119	118
Muita	11	9	9	19	—	6	—	—	20	34
3. Ravintola- ja väkijuomaliike ..	268	869	157	289	—	275	—	—	425	1 433
Ravintoloitsijoita, ravintolan- pitäjiä	33	39	34	72	—	134	—	—	67	245
Matkustajakotien, kahviloiden y. m. s. pitäjiä	25	186	71	94	—	129	—	—	96	409
Palveluskuntaa	210	644	52	123	—	12	—	—	262	779

1) Lastaus-, lossaus- y. m. s. toimi = *Chargement, déchargement etc.* — Satamatyöläisiä = *Débardeurs.* — Kantajia = *Chargeurs.* — Posti-, sähkölennätin- ja puhelinlaitos = *Postes, télégraphes et téléphones.* — Postivirkamiehiä = *Fonctionnaires de la poste.* — Kirjeenkantajia = *Facteurs.* — Sähkölennätinvirkamiehiä = *Télégraphistes.* — Puhelinvirkamiehiä, puhelinneitejä = *Téléphonistes.* — IV. Kauppa = *Commerce.* — Raha- ja vakuutuslaitos = *Banques et sociétés d'assurances.* — Pankinjohtajia = *Directeurs de banque.* — Pankkivirkailijoita = *Employés de banques.* — Vakuutuslaitosten johtajia ja virkailijoita = *Directeurs et employés des sociétés d'assurance.* — Kaupanvälitys- ja asioimislake = *Agences et bureaux de commissions.* — Asiamiehiä = *Agents.* — Kauppamatkustaja = *Voyageurs de commerce.* — Muita = *Autres.* — Ravintola- ja väkijuomaliike = *Restaurants et commerce de spiritueux.* — Ravintoloitsijoita, ravintolanpitäjiä = *Restaurateurs, propriétaires de restaurants.* — Matkustajakotien, kahviloiden y. m. s. pitäjiä = *Teneurs de chambres garnies, cafés etc.* — Palveluskunta = *Personnel.*

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profes- sion.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tegorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profes- sion.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
4. Muu kauppa- liike.....	2 249	2 911	1 404	2 808	—	1 190	—	—	3 653	6 909
Kauppiaita	1 277	565	1 014	1 988	—	1 025	—	—	2 291	3 578
Kaupanhoitajia	67	73	40	98	—	52	—	—	107	223
Kauppa-apulaisia	684	1 869	164	410	—	55	—	—	848	2 334
Kaupustelijoita	209	381	178	297	—	45	—	—	387	723
Muita.....	12	23	8	15	—	13	—	—	20	51
V. Julkinen toiminta	1 900	49	1 250	2 471	39	754	—	—	3 189	3 274
1. Kirkko	109	3	115	168	—	95	—	—	224	266
Pappeja, saarnaajia	84	—	97	139	—	83	—	—	181	222
Lukkareita, urkureita	18	1	11	22	—	6	—	—	29	29
Kirkkojen palveluskuntaa	7	2	7	7	—	6	—	—	14	15
2. Oikeuslaitos, vankeinhoito	137	7	100	213	—	23	—	—	237	243
Virkamiehiä.....	18	3	12	26	—	16	—	—	30	45
Palveluskuntaa	119	4	88	187	—	7	—	—	207	198
3. Siviilihallinto	570	35	375	695	6	408	—	—	951	1 138
Valtion virkamiehiä	336	29	201	390	6	330	—	—	543	749
Kaupungin virkamiehiä	31	2	22	40	—	41	—	—	53	83
Valtion palveluskuntaa	133	—	83	161	—	10	—	—	216	171
Kaupungin palveluskuntaa ..	33	1	39	58	—	4	—	—	72	63
Luokittelemattomia	37	3	30	46	—	23	—	—	67	72
4. Sotalaitos	434	—	184	497	33	188	—	—	651	685
Päällystö	254	—	102	289	33	180	—	—	389	469
Miehistö	180	—	82	208	—	8	—	—	262	216
5. Poliisilaitos	573	4	461	860	—	36	—	—	1 034	900
Päällystö	12	2	11	21	—	12	—	—	23	35
Miehistö	561	2	450	839	—	24	—	—	1 011	865

1) Muu kauppa-
liike = *Autres professions*. — Kauppiaita = *Commerçants*. — Kaupanhoitajia = *Gérants*. — Kauppa-apulaisia = *Commis*. — Kaupustelijoita = *Revendeurs*. — Muita = *Autres*. — V. Julkinen toiminta = *Services publics*. — Kirkko = *Culte*. — Pappeja, saarnaajia = *Pasteurs, prédicateurs*. — Lukkareita, urkureita = *Sacristains, organistes*. — Kirkkojen palveluskuntaa = *Personnel des églises*. — Oikeuslaitos, vankeinhoito = *Justice, administration des prisons*. — Virkamiehiä = *Fonctionnaires*. — Palveluskuntaa = *Employés subalternes*. — Siviilihallinto = *Administration civile*. — Valtion virkamiehiä = *Fonctionnaires de l'Etat*. — Kaupungin virkamiehiä = *Fonctionnaires municipaux*. — Valtion palveluskuntaa = *Employés subalternes de l'Etat*. — Kaupungin palveluskuntaa = *Employés subalternes municipaux*. — Luokittelemattomia. — *Non classifiés*. — Sotalaitos = *Organisations militaires*. — Päällystö = *Officiers*. — Miehistö = *Troupe*. — Poliisilaitos = *Police*. — Päällystö = *Officiers*. — Miehistö = *Service*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> 1)	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöellinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
6. Palosammutuslaitos	77	—	15	38	—	4	—	—	92	42
Päällystö	2	—	4	4	—	4	—	—	6	8
Miehistö	75	—	11	34	—	—	—	—	86	34
VI. Opetuslaitos	479	824	333	665	—	558	—	—	812	2 047
Korkeakoulujen opettajia	160	1	134	254	—	211	—	—	294	466
Kansakoulunopettajia	102	214	55	117	—	77	—	—	157	408
Muita	217	609	144	294	—	270	—	—	361	1 173
VII. Terveyslaitos	483	1 091	226	484	1	408	—	—	710	1 983
Lääkäreitä, ilm. lähemp. tietoja	202	13	115	235	1	262	—	—	318	510
Hammaslääkäreitä	28	3	12	25	—	45	—	—	40	73
Hammasteknikkoja	13	3	7	13	—	2	—	—	20	18
Eläinlääkäreitä	6	—	3	10	—	6	—	—	9	16
Välskäreitä	8	—	3	5	—	2	—	—	11	7
Apteekkareita	22	—	18	37	—	27	—	—	40	64
Proviisoreita	34	5	9	33	—	19	—	—	43	57
Farmaseutteja	95	18	4	14	—	5	—	—	99	37
Apteekkioppilaita	21	9	—	2	—	—	—	—	21	11
Sairasvoimistelijoita, hierojia..	17	304	34	54	—	22	—	—	51	380
Sairaanhoidtajia	23	590	5	18	—	8	—	—	28	616
Kättilöitä	—	144	7	16	—	6	—	—	7	166
Muita	14	2	9	22	—	4	—	—	23	28
VIII. Vapaat elinkeinot	655	130	220	519	2	317	—	—	877	966
Asianajajia	151	1	65	161	1	158	—	—	217	320
Sanomalehtimiehiä	128	7	46	114	—	71	—	—	174	192

1) Palosammutuslaitos = *Service du feu*. — Päällystö = *Officiers*. — Miehistö = *Service*. — VI. Opetuslaitos = *Enseignement*. — Korkeakoulujen opettajia = *Professeurs d'université et d'écoles supérieures*. — Kansakoulunopettajia = *Instituteurs, institutrices*. — Muita = *Autres*. — VII. Terveyslaitos = *Hygiène (service sanitaire)*. — Lääkäreitä, ilman lähempiä tietoja = *Médecins, sans données précisées*. — Hammaslääkäreitä = *Chirurgiens dentistes*. — Hammasteknikkoja = *Techniciens-dentistes*. — Eläinlääkäreitä = *Vétérinaires*. — Välskäreitä = *Aides-chirurgiens*. — Apteekkareita = *Pharmaciens*. — Proviisoreita = *Premiers clercs de pharmacien*. — Farmaseutteja = *Étudiants en pharmacie*. — Apteekkioppilaita = *Élèves en pharmacie*. — Sairasvoimistelijoita, hierojia = *Élèves en gymnastique-médicale, masseurs*. — Sairaanhoidtajia = *Infirmiers, infirmières*. — Kättilöitä = *Sages-femmes*. — Muita = *Autres*. — VIII. Vapaat elinkeinot = *Professions libérales*. — Asianajaja = *Avocats*. — Sanomalehtimiehiä = *Publicistes*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsensäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Kielenkääntäjiä	26	2	14	38	1	20	—	—	41	60
Näyttelijöitä, musiikkitaiteilijoita, maalareita	350	120	95	206	—	68	—	—	445	394
IX. Muut luettelematta jääneet ammatit.	3 737	2 831	1 359	3 075	—	1 248	—	—	5 096	7 154
Insinöörejä	319	—	166	372	—	267	—	—	485	639
Teknikkoja	34	1	13	17	—	8	—	—	47	26
Kemistejä	7	1	4	6	—	3	—	—	11	10
Ekonoomeja	45	20	25	79	—	37	—	—	70	136
Työnjohtajia	130	2	101	212	—	25	—	—	231	239
Konttoristeja	1 137	1 596	390	946	—	422	—	—	1 527	2 964
Varastonhoitajia	82	3	36	80	—	16	—	—	118	99
Piirustajia	72	48	12	36	—	8	—	—	84	92
Puhtaaksikirjoittajia	15	205	16	59	—	36	—	—	31	300
Sihteerejä	28	1	16	33	—	22	—	—	44	56
Kanslisteja	7	10	7	17	—	4	—	—	14	31
Kamreereja	45	—	26	47	—	44	—	—	71	91
Tilintarkastajia	15	4	6	16	—	17	—	—	21	37
Aktuareja, assistentteja, amanuensseja	43	25	14	24	—	19	—	—	57	68
Laitosten johtajia	5	39	5	14	—	28	—	—	10	81
Täysihoidonpitäjiä	2	210	52	101	—	124	—	—	54	435
Taloudenhoitajia	—	210	25	37	—	8	—	—	25	255
Vaakamestareita	14	—	5	16	—	—	—	—	19	16
Vahvistustareita	608	29	348	762	—	74	—	—	956	865
Partureita, kähertäjiä	108	85	50	92	—	25	—	—	158	202
Juoksupoikia, juoksutyttöjä ..	952	328	1	4	—	—	—	—	953	332
Muita	69	14	41	105	—	61	—	—	110	180

1) Kielenkääntäjiä = *Traducteurs*. — Näyttelijöitä, musiikkitaiteilijoita, maalareita = *Artistes dramatiques, musiciens, artistes peintres*. — IX. Muut luettelematta jääneet ammatit = *Autres professions non mentionnées ci-dessus*. — Insinöörejä = *Ingénieurs*. — Teknikkoja = *Techniciens*. — Kemistejä = *Chimistes*. — Ekonoomeja = *Économes*. — Työnjohtajia = *Contremaîtres*. — Konttoristeja = *Commis de bureau*. — Varastonhoitajia = *Chefs de dépôt*. — Piirustajia = *Dessinateurs*. — Puhtaaksikirjoittajia = *Copistes*. — Sihteerejä = *Secrétaires*. — Kanslisteja = *Employés de bureau*. — Kamreereja = *Chefs de comptabilité*. — Tilintarkastajia = *Commissaires-reviseurs*. — Aktuareja, assistentteja, amanuensseja = *Greffiers, assistants, adjoints*. — Laitosten johtajia = *Directeurs d'établissements*. — Täysihoidonpitäjiä = *Teneurs de pensions*. — Taloudenhoitajia = *Ménagères*. — Vaakamestareita = *Maîtres-peseurs*. — Vahvistustareita = *Huissiers*. — Partureita, kähertäjiä = *Coiffeurs, coiffeuses*. — Juoksupoikia, juoksutyttöjä = *Jeunes commissionnaires des deux sexes*. — Muita = *Autres*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynä yksityi- sii itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de fa- mille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämainittua ammattia.	9 171	5 639	4 429	9 022	—	181	—	—	13 600	14 842
Palvelijoita, palvelijattaria....	185	2 023	86	136	—	—	—	—	271	2 159
Renkiä	99	—	27	57	—	—	—	—	126	57
Talonmiehiä	554	36	443	948	—	42	—	—	997	1 026
Koneenkäyttäjiä, lämmittäjiä..	500	—	249	593	—	12	—	—	749	605
Varastojen työväkeä	151	3	55	131	—	7	—	—	206	141
Vahteja	163	3	78	222	—	7	—	—	241	232
Nokikolareita	50	—	25	47	—	5	—	—	75	52
Lyhdynsyöttäjiä	40	—	34	78	—	1	—	—	74	79
Veitsenterottajia	10	—	4	3	—	—	—	—	14	3
Pesijättäriä	—	881	185	222	—	2	—	—	185	1 105
Silittäjiä	—	547	43	50	—	15	—	—	43	612
Siivoojia	—	874	219	228	—	7	—	—	219	1 109
Kylvettäjiä	—	173	42	61	—	10	—	—	42	244
Työläisiä ilm. tarkempaa mää- rittelyä	7 419	1 099	2 939	6 246	—	73	—	—	10 358	7 418
XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä (lai- toksissa).	2 272	1 861	—	—	—	—	—	—	2 272	1 861
Sairaaloiden potilaita	840	1 096	—	—	—	—	—	—	840	1 096
Vaivaistalon hoidokkeja	357	279	—	—	—	—	—	—	357	279
Vankeja	925	83	—	—	—	—	—	—	925	83
Lastenkotien hoidokkeja	71	184	—	—	—	—	—	—	71	184
Muita	79	219	—	—	—	—	—	—	79	219
XII. Pääomastaan, koroista tai eläkkeestä eläjiä.	534	1 292	485	1 036	5	1 034	—	—	1 024	3 362
Koroillaan eläjiä	111	354	101	216	4	282	—	—	216	852

1) X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämainittua ammattia = *Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus.* — Palvelijoita, palvelijattaria = *Domestiques, servantes.* — Renkiä = *Valets de ferme.* — Talonmiehiä = *Concierges.* — Koneenkäyttäjiä, lämmittäjiä = *Mécaniciens, chauffeurs.* — Varastojen työväkeä = *Ouvriers d'entrepôts.* — Vahteja = *Gardiens.* — Nokikolareita = *Ramoneurs.* — Lyhdynsyöttäjiä = *Allumeurs de réverbères.* — Veitsenterottajia = *Rémouleurs.* — Pesijättäriä = *Blanchisseuses.* — Silittäjiä = *Repasseuses.* — Siivoojia = *Femmes de ménage.* — Kylvettäjiä = *Servantes de bains.* — Työläisiä ilman tarkempaa määrittelyä = *Ouvriers sans données précises.* — XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä (laitoksissa) = *Personnes sans professions (prisonniers, pensionnaires des asiles des pauvres, etc.).* — Sairaaloiden potilaita = *Malades hospitalisés.* — Vaivaistalon hoidokkeja = *Pensionnaires des asiles des pauvres.* — Vankeja = *Détenus.* — Lastenkotien hoidokkeja = *Pensionnaires des asile des enfants.* — Muita = *Autres.* — XII. Pääomastaan, koroista tai eläkkeestä eläjiä = *Personnes vivant de leur capital, d'une pension ou de leurs rentes.* — Koroillaan eläjiä = *Rentiers.*

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä yynnä yksityi- siiä itsensä päähenkilöitä. <i>Chefs de fa- mille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Talonomistajia	190	181	155	348	—	164	—	—	345	693
Eläkkeennauttija	233	757	229	472	1	588	—	—	463	1 817
XIII. Muut, varattomat henkilöt (ei perheenjäseniä).	104	224	5	14	—	1	—	—	109	239
XIV. Toimi tuntematon.	3 061	2 928	416	784	—	313	—	—	3 477	4 025
Tohtoreita ja maistereita ilman ilmoitettua ammattia	140	20	30	60	—	43	—	—	170	123
Ylioppilaita ja koululaisia	2 333	1 383	16	71	—	48	—	—	2 349	1 502
Vaimoja ja leskiä ilman ilmoitettua ammattia	—	589	180	209	—	99	—	—	180	897
Matkustajia hotelleissa ja matkailijakodeissa	219	65	1	19	—	1	—	—	220	85
Ent. ammatinhar., ryhm. I kuuluv.	9	1	6	7	—	1	—	—	15	9
» » » II »	61	35	28	74	—	9	—	—	89	118
» » » III »	28	2	12	31	—	11	—	—	40	44
» » » IV »	10	40	9	8	—	8	—	—	19	56
» » » V »	18	—	6	17	—	5	—	—	24	22
» » » VI »	3	25	2	3	—	3	—	—	5	31
» » » VII »	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2
» » » VIII »	9	—	—	6	—	3	—	—	9	9
» » » IX »	39	37	13	37	—	19	—	—	52	93
» » » X »	64	174	22	45	—	4	—	—	86	223
Muita	128	555	91	197	—	59	—	—	219	811
Yhteensä	42 809	28 441	18 627	38 685	49	7 886	—	—	61 485	75 012

¹⁾ Talonomistajia = *Propriétaires d'immeubles.* — Eläkkeennauttija = *Pensionnés.* — XIII. Muut, varattomat henkilöt (ei perheenjäseniä) = *Autres personnes sans ressources (n'étant pas membres d'une famille).* — XIV. Toimi tuntematon = *Profession inconnue.* — Tohtoreita ja maistereita ilman ilmoitettua ammattia = *Docteurs et maîtres ès arts, sans données précisées.* — Ylioppilaita ja koululaisia = *Étudiants et écoliers.* — Vaimoja ja leskiä ilman ilmoitettua ammattia = *Femmes et veuves sans données précisées.* — Matkustajia hotelleissa ja matkailijakodeissa = *Voyageurs descendus dans les hôtels et maisons meublées.* — Entisiä ammatinharjoittajia, ryhm. I kuuluvia = *Ci-devant industriels (voir gr. I).* — Muita = *Autres.*

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä yynnä yksityi- siä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de fa- mille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tegorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>
I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen	172	48	109	209	—	37	—	2	281	296
1. Maanviljelys ja karjanhoito	90	33	63	120	—	31	—	2	153	186
Maanomistajia	50	8	49	84	—	22	—	2	99	116
Vuokraajia	15	16	5	11	—	3	—	—	20	30
Maanviljelystyöväkeä	14	9	2	14	—	—	—	—	16	23
Agronomeja	11	—	7	11	—	6	—	—	18	17
2. Puutarhatoimi	79	11	46	84	—	5	—	—	125	100
Puutarhureita	46	1	37	68	—	5	—	—	83	74
Puutarhatyöläisiä	33	10	9	16	—	—	—	—	42	26
3. Meijeritoimi	1	4	—	4	—	1	—	—	1	9
Meijeristejä	1	—	—	3	—	1	—	—	1	4
Meijerityöläisiä	—	4	—	1	—	—	—	—	—	5
4. Metsänhoito	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Metsästäjiä ja kalastajia	2	—	—	1	—	—	—	—	2	1
Kalastajia	2	—	—	1	—	—	—	—	2	1
II. Teollisuus	5 420	4 115	3 652	7 039	—	340	3	3	9 075	11 497
1. Kaivosteollisuus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Metall- ja koneteollisuus	1 119	17	639	1 238	—	33	—	—	1 758	1 288
Työnjohtajia	5	—	2	8	—	1	—	—	7	9
Mekaanikkoja	59	—	32	72	—	4	—	—	91	76
Konetyöntekijöitä	86	4	34	70	—	1	—	—	120	75
Seppiä	240	—	146	261	—	4	—	—	386	265
Viilajia	219	—	129	240	—	3	—	—	348	243
Valureita	74	—	48	81	—	3	—	—	122	84
Sorvareita	93	—	71	114	—	1	—	—	164	115
Rauta- ja metallityöntekijöitä	79	13	26	61	—	1	—	—	105	75

1) *Traduction de rubriques: I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen = Agriculture et dérivés. — Maanviljelys ja karjanhoito = Agriculture et élevage. — Maanomistajia = Propriétaires fonciers. — Vuokraajia = Fermiers. — Maanviljelystyöväkeä = Ouvriers agricoles. — Agronomeja = Agronomes. — Puutarhatoimi = Horticulture. — Puutarhureita = Jardiniers. — Puutarhatyöläisiä = Ouvriers jardiniers. — Meijeritoimi = Laiterie. — Meijeristejä = Régisseurs de laiterie, maîtresses-laitières. — Meijerityöläisiä = Ouvriers de laiteries. — Metsänhoito = Sylviculture. — Metsästäjiä ja kalastajia = Chasseurs et pêcheurs. — Kalastajia = Pêcheurs. — II. Teollisuus = Industrie. — Kaivosteollisuus = Mines et abatages. — Metall- ja koneteollisuus = Métallurgie et ateliers de construction de machines. — Työnjohtajia = Contremaîtres. — Mekaanikkoja = Mécaniciens. — Konetyöntekijöitä = Ouvriers mécaniciens. — Seppiä = Forgerons. — Viilajia = Limeurs. — Valureita = Fondeurs. — Sorvareita = Ouvriers tourneurs. — Rauta- ja metallityöntekijöitä = Ouvriers en fer et en métaux.*

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsensäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Levy- ja vaskiseppiä	264	—	151	331	—	15	—	—	415	346
3. Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollis.	376	34	281	510	—	12	—	—	657	556
Työnjohtajia	2	—	1	1	—	—	—	—	3	1
Kivityömiehiä	196	—	145	267	—	4	—	—	341	271
Kaakelityöntekijöitä	165	31	118	220	—	5	—	—	283	256
Muita	13	3	17	22	—	3	—	—	30	28
4. Nahka- ja karvateollisuus	95	113	43	92	—	6	—	—	138	211
Nahkureita, karvuntehtaan työntekijöitä	31	—	23	40	—	2	—	—	54	42
Satulaseppiä, satulasepäntyönt.	33	—	7	23	—	2	—	—	40	25
Harjantekijöitä, harjatyöntek.	22	113	13	22	—	1	—	—	35	136
Muita	9	—	—	7	—	1	—	—	9	8
5. Kutomateollisuus	113	1 062	120	234	—	7	—	—	233	1 303
Työnjohtajia	5	1	1	16	—	6	—	—	6	23
Kehrääjiä, kankureita, kutojia	69	1 058	103	180	—	—	—	—	172	1 238
Värjääjiä	22	—	7	21	—	—	—	—	29	21
Punoustyöntekijöitä, nuoran- punojia	15	2	9	17	—	1	—	—	24	20
Muita työläisiä	2	1	—	—	—	—	—	—	2	1
6. Vaatetusteollisuus	640	1 595	521	928	—	63	1	—	1 162	2 586
Työnjohtajia	—	13	—	2	—	4	—	—	—	19
Räätäleitä, räätälytyöntekijöitä	261	27	215	384	—	30	1	—	477	441
Ompelijoita, muotiompelijoita	—	1 503	117	170	—	6	—	—	117	1 679
Suutareita, suutarityöntekij..	362	11	178	353	—	21	—	—	540	385
Turkkureita	4	2	8	6	—	—	—	—	12	8
Hatuntekijöitä	11	27	—	6	—	1	—	—	11	34
Muita työläisiä	2	12	3	7	—	1	—	—	5	20

¹⁾ Levy- ja vaskiseppiä = *Ferblantiers et chaudronniers*. — Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollisuus = *Industries de la pierre, de l'argile, du verre, etc.* — Arbetsledare = *Contremaîtres*. — Kivityömiehiä = *Carriers et tailleurs de pierres*. — Kaakelityöntekijöitä = *Poëliers*. — Muita = *Autres*. — Nahka- ja karvateollisuus = *Industries des cuirs et des poils*. — Nahkureita, karvuntehtaan työntekijöitä = *Tanneurs, ouvriers tanneurs*. — Satulaseppiä, satulasepäntyöntekijöitä = *Selliers, ouvriers selliers*. — Harjantekijöitä, harjatyöntekijöitä = *Brossiers, ouvriers brossiers*. — Muita = *Autres*. — Kutomateollisuus = *Industrie textile*. — Työnjohtajia = *Contremaîtres*. — Kehrääjiä, kankureita, kutojia = *Fileurs, tisserands, tricoteurs*. — Värjääjiä = *Teinturiers*. — Punoustyöntekijöitä, nuoranpunojia = *Passementiers, cordiers*. — Muita työläisiä = *Autres ouvriers*. — Vaatetusteollisuus = *Industrie de l'habillement*. — Työnjohtajia = *Contremaîtres*. — Räätäleitä, räätälytyöntekijöitä = *Tailleurs*. — Ompelijoita, muotiompelijoita = *Couturières, modistes*. — Suutareita, suutarityöntekijöitä = *Cordonniers, garçons cordonniers*. — Turkkureita = *Pelletiers*. — Hatuntekijöitä = *Ouvriers chapeliers*. — Muita työläisiä = *Autres ouvriers*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
7. Paperiteollisuus	42	149	26	44	—	5	—	—	68	198
Paperitehtaalaisia	1	4	—	—	—	—	—	—	1	4
Pussitehtaalaisia	2	50	5	1	—	—	—	—	7	51
Kirjansitojia, kirjansitojatyönt.	36	20	20	38	—	5	—	—	56	63
Kartonki- ja kotelotyöntekij..	3	75	1	5	—	—	—	—	4	80
8. Puuteollisuus	644	147	470	841	—	27	—	—	1 114	1 015
Työnjohtajia	10	1	17	24	—	3	—	—	27	28
Sahatyöntekijöitä	67	—	40	79	—	1	—	—	107	80
Puuseppiä, puusepäntyöntekij.	494	18	363	644	—	21	—	—	857	683
Tynnyrintekijöitä	33	—	27	38	—	1	—	—	60	39
Muita	40	128	23	56	—	1	—	—	63	185
9. Rakennusteollisuus	1 354	40	941	1 849	—	64	1	1	2 296	1 954
Arkitehteja	10	—	9	8	—	9	—	—	19	17
Rakennusmestareita	69	—	52	100	—	28	—	—	121	128
Muurareita	228	—	173	293	—	1	—	—	401	294
Maalareita, maalarityöntekij..	297	4	152	310	—	11	—	1	449	326
Kirvesmiehiä	581	—	472	946	—	11	1	—	1 054	957
Uunintekijöitä	42	—	29	62	—	1	—	—	71	63
Verhoilijoita	39	1	13	34	—	1	—	—	52	36
Lasimestareita, lasinleikkaajia	11	—	4	13	—	2	—	—	15	15
Kalkki-, asfaltti- ja sementtit.	56	—	19	57	—	—	—	—	75	57
Muita rakennustyöntekijöitä..	21	35	18	26	—	—	—	—	39	61
10. Kemiallinen sekä terva-, öljy- y. m. s. teollisuus	22	85	14	26	—	—	—	—	36	111
Tulitikkutehtaalaisia	13	70	8	17	—	—	—	—	21	87
Muita työläisiä	9	15	6	9	—	—	—	—	15	24

1) Paperiteollisuus = *Industrie du papier*. — Paperitehtaalaisia = *Ouvriers papetiers*. — Pussitehtaalaisia = *Ouvriers de fabriques d'enveloppes*. — Kirjansitojia, kirjansitojatyöntekijöitä = *Relieurs*. — Kartonki- ja kotelotyöntekijöitä = *Ouvriers cartonniers*. — Puuteollisuus = *Industrie du bois*. — Työnjohtajia = *Contremâtres*. — Sahatyöntekijöitä = *Ouvriers des scieries*. — Puuseppiä, puusepäntyöntekijöitä = *Menuisiers, ouvriers de menuiserie*. — Tynnyrintekijöitä = *Tonneliers*. — Muita = *Autres*. — Rakennusteollisuus = *Constructions*. — Arkitehteja = *Architectes*. — Rakennusmestareita = *Entrepreneurs en bâtiment*. — Muurareita = *Maçons*. — Maalareita, maalarityöntekijöitä = *Peintres en bâtiment*. — Kirvesmiehiä = *Charpentiers*. — Uunintekijöitä = *Poëliers*. — Verhoilijoita = *Tapissiers*. — Lasimestareita, lasinleikkaajia = *Vitriers*. — Kalkki-, asfaltti- ja sementtityöntekijöitä = *Chaufourniers, bitumiers et cimentiers*. — Muita rakennustyöntekijöitä = *Autres ouvriers en bâtiment*. — Kemiallinen sekä terva-, öljy- y. m. s. teollisuus = *Produits chimiques et industries du goudron, des huiles, etc.* — Tulitikkutehtaalaisia = *Allumettiers*. — Muita työläisiä = *Autres ouvriers*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
11. Valaistus-, lämmitys- ja sähköteollisuus.....	110	—	62	129	—	8	—	—	172	137
Työnjohtajia	3	—	1	6	—	3	—	—	4	9
Sähkömonttöörejä ja -työläisiä	87	—	45	91	—	5	—	—	132	96
Kaasutehtaalaisia	20	—	16	32	—	—	—	—	36	32
12. Ravintoaineteollisuus	295	239	199	373	—	32	1	1	495	645
Mylläreitä	6	—	9	9	—	2	—	—	15	11
Leipureita, leipurityöntekijöitä	105	202	53	112	—	22	—	—	158	336
Teurastajia	41	1	37	47	—	6	1	1	79	55
Makkarantekijöitä	39	9	21	36	—	1	—	—	60	46
Sokeritehtaan työväkeä	104	27	79	169	—	1	—	—	183	197
13. Väki- ja mallasjuomateollisuus..	63	24	61	106	—	10	—	—	124	140
Työnjohtajia	11	—	7	20	—	8	—	—	18	28
Työläisiä	52	24	54	86	—	2	—	—	106	112
14. Tupakka- y. m. nautintoaineteol- lisuus	87	418	68	175	—	15	—	—	155	608
Tupakkatehtaiden työnjohtajia	7	7	6	10	—	8	—	—	13	25
Tupakkatehtaalaisia	65	397	51	135	—	—	—	—	116	532
Karamellitehtaalaisia	1	12	2	2	—	1	—	—	3	15
Virvoitusjuomatehtaalaisia... ..	6	2	1	10	—	—	—	—	7	12
Tehtailijoita	8	—	8	18	—	6	—	—	16	24
15. Graafillinen ja taideteollisuus ..	206	84	88	214	—	21	—	—	294	319
Työnjohtajia	12	—	11	19	—	7	—	—	23	26
Kirjaltajia ja kirjapainojen työv.	178	57	70	178	—	5	—	—	248	240
Valokuvaajia ja heidän apulais.	16	27	7	17	—	9	—	—	23	53
16. Muu teollisuus	216	22	100	238	—	18	—	1	316	279
Kelloseppiä, kellosepäntyönt.	36	—	12	33	—	7	—	—	48	40

¹⁾ Valaistus-, lämmitys- ja sähköteollisuus = *Éclairage, chauffage et électricité.* — Työnjohtajia = *Contremaîtres.* — Sähkömonttöörejä ja -työläisiä = *Monteurs et ouvriers d'électricité.* — Kaasutehtaalaisia = *Gaziers.* — Ravintoaineteollisuus = *Industrie des denrées alimentaires.* — Mylläreitä = *Meuniers.* — Leipureita, leipurityöntekijöitä = *Boulangers, garçons boulangers.* — Teurastajia = *Bouchers.* — Makkarantekijöitä = *Charcutiers, garçons charcutiers.* — Sokeritehtaan työväkeä = *Ouvriers sucriers.* — Väki- ja mallasjuomateollisuus = *Industrie de l'eau de vie et des boissons fermentées.* — Työnjohtajia = *Contremaîtres.* — Työläisiä = *Ouvriers.* — Tupakka- y. m. nautintoaineteollisuus = *Industries du tabac et des denrées de jouissance.* — Tupakkatehtaiden työnjohtajia = *Contremaîtres.* — Tupakkatehtaalaisia = *Tabatiers.* — Karamellitehtaalaisia = *Confiseurs.* — Virvoitusjuomatehtaalaisia = *Ouvriers attachés à la fabrication des boissons rafraîchissantes.* — Tehtailijoita = *Fabricants.* — Graafillinen ja taideteollisuus = *Industrie graphique et art appliquée.* — Työnjohtajia = *Protes.* — Kirjaltajia, kirjapainojen työväkeä = *Typographes et ouvriers typographes.* — Valokuvaajia ja heidän apulaisiaan = *Photographes, aides-photographes.* — Muu teollisuus = *Autres industries.* — Kelloseppiä, kellosepäntyöntekijöitä = *Horlogers, ouvriers horlogers.*

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä yynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>
Kultaseppiä, kultasepäntyönt.	70	16	30	62	—	7	—	1	100	86
Kultaajia	10	—	2	10	—	1	—	—	12	11
Leimasintehdastyöntekijöitä..	10	—	5	4	—	1	—	—	15	5
Muita työläisiä	90	6	51	129	—	2	—	—	141	137
17. Luokittelemattomia	38	86	19	42	—	19	—	—	57	147
Tehtailijoita	9	—	9	13	—	13	—	—	18	26
Tehtaan disponentteja	4	4	2	7	—	6	—	—	6	17
Tehtaalaisia	25	82	8	22	—	—	—	—	33	104
III. Kulkulaitokset	1 419	103	967	1 947	—	109	—	—	2 386	2 159
1. Rautatiet	273	6	217	430	—	28	—	—	490	464
Päällystöä ja virkailijoita	33	6	8	28	—	9	—	—	41	43
Palveluskuntaa	240	—	209	402	—	19	—	—	449	421
2. Raitiotiet, ajuriliike	582	6	361	798	—	18	—	—	943	822
Raitiotiepalveluskuntaa	29	—	17	29	—	—	—	—	46	29
Ajuriliikkeen harjoittajia, aju- rinrenkejä	548	6	340	766	—	18	—	—	888	790
Autonkuljettajia	5	—	4	3	—	—	—	—	9	3
3. Luotsi- ja majakkalaitos	33	2	28	55	—	3	—	—	61	60
Virkamiehiä	2	—	3	4	—	1	—	—	5	5
Luotseja	31	2	25	51	—	2	—	—	56	55
4. Merenkulku	228	—	145	315	—	39	—	—	373	354
Kapteeneja, perämiehiä	70	—	78	168	—	35	—	—	148	203
Merimiehiä ja palveluskuntaa.	158	—	67	147	—	4	—	—	225	151
5. Lastaus-, lossaus- y. m. s. toimi.	218	8	149	224	—	2	—	—	367	234
Satamatyöläisiä	218	8	149	224	—	2	—	—	367	234

1) Kultaseppiä, kultasepäntyöntekijöitä = *Orfèvres, compagnons orfèvres.* — Kultaajia = *Doreurs.* — Leimasintehdastyöntekijöitä = *Graveurs.* — Muita työläisiä = *Autres ouvriers.* — Luokittelemattomia = *Non classifiés.* — Tehtailijoita = *Fabricants.* — Tehtaan disponentteja = *Directeurs de fabriques.* — Tehtaalaisia = *Ouvriers de fabriques.* — III. Kulkulaitokset = *Communications.* — Rautatiet = *Chemins de fer.* — Päällystöä ja virkailijoita = *Chefs, fonctionnaires.* — Palveluskunta = *Employés subalternes.* — Raitiotiet, ajuriliike = *Tramways, voiturage.* — Raitiotiepalveluskunta = *Employés subalternes des tramways.* — Ajuriliikkeen harjoittajia, ajurinrenkejä = *Cochers de fiacre.* — Autonkuljettajia = *Chauffeurs.* — Luotsi- ja majakkalaitos = *Pilotage et phares.* — Virkamiehiä = *Fonctionnaires.* — Luotseja = *Pilotes.* — Merenkulku ja navigaatio = *Navigation.* — Kapteeneja, perämiehiä = *Capitaines de navires marchands, seconds de navire.* — Merimiehiä ja palveluskuntaa = *Matelots, serveurs des navires.* — Lastaus-, lossaus- y. m. s. toimi = *Chargement, déchargement etc.* — Satamatyöläisiä = *Débardeurs.*

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. ¹⁾</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
6. Posti-, sähkölennätin- ja puhelinlaitos	85	81	67	125	—	19	—	—	152	225
Postivirkamiehiä	14	26	12	19	—	10	—	—	26	55
Kirjeenkantajia	59	—	51	94	—	2	—	—	110	96
Sähkölennätinvirkamiehiä	12	10	3	10	—	5	—	—	15	25
Puhelinvirkamiehiä, -neitejä..	—	45	1	2	—	2	—	—	1	49
IV. Kauppa	885	1 366	602	1 130	—	348	1	1	1 488	2 845
1. Raha- ja vakuutuslaitos.....	61	25	37	61	—	47	—	—	98	133
Pankinjohtajia.....	9	—	7	19	—	15	—	—	16	34
Pankkivirkailijoita	23	24	21	24	—	20	—	—	44	68
Vakuutuslaitosten johtajia ja virkailijoita	29	1	9	18	—	12	—	—	38	31
2. Kauppanvälitys- ja asioimisläike..	120	11	75	161	—	35	—	—	195	207
Asiamiehiä	76	11	53	105	—	23	—	—	129	139
Kauppamatkustajia	44	—	22	56	—	12	—	—	66	68
3. Ravintola- ja väkijuomaliike ..	55	280	21	44	—	10	—	—	76	334
Ravintoloitsijoita, ravintolanpitäjiä.....	8	20	6	19	—	3	—	—	14	42
Matkustajakotien, kahviloiden y. m. s. pitäjiä.....	3	39	15	20	—	7	—	—	18	66
Palveluskuntaa	44	221	—	5	—	—	—	—	44	226
4. Muu kauppaliike.....	649	1 050	469	864	—	256	1	1	1 119	2 171
Kauppiaita	342	218	340	630	—	222	1	1	683	1 071
Kauppanhoitajia	16	9	9	21	—	11	—	—	25	41
Kauppa-apulaisia	190	638	49	122	—	19	—	—	239	779
Kaupustelijoita	101	185	71	91	—	4	—	—	172	280

¹⁾ Posti-, sähkölennätin- ja puhelinlaitos = *Postes, télégraphes et téléphones.* — Postivirkamiehiä = *Fonctionnaires de la poste.* — Kirjeenkantajia = *Facteurs.* — Sähkölennätinvirkamiehiä = *Télégraphistes.* — Puhelinvirkamiehiä, puhelinneitejä = *Téléphonistes.* — IV. Kauppa = *Commerce.* — Raha- ja vakuutuslaitos = *Banques et sociétés d'assurances.* — Pankinjohtajia = *Directeurs de banque.* — Pankkivirkailijoita = *Employés de banques.* — Vakuutuslaitosten johtajia ja virkailijoita = *Directeurs et employés des sociétés d'assurance.* — Kauppanvälitys- ja asioimisläike = *Agences et bureaux de commissions.* — Asiamiehiä = *Agents.* — Kauppamatkustajia = *Voyageurs de commerce.* — Ravintola- ja väkijuomaliike = *Restaurants et commerce de spiritueux.* — Ravintoloitsijoita, ravintolanpitäjiä = *Restaurateurs, propriétaires de restaurants.* — Matkustajakotien, kahviloiden y. m. s. pitäjiä = *Teneurs de chambres garnies, cafés etc.* — Palveluskunta = *Personnel.* — Muu kauppaliike = *Autres professions.* — Kauppiaita = *Commerçants.* — Kauppanhoitajia = *Gérants.* — Kauppa-apulaisia = *Commis.* — Kaupustelijoita = *Revendeurs.*

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. ¹⁾</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöellinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
V. Julkinen toiminta	651	14	496	971	18	218	—	—	1 155	1 203
1. Kirkko	50	1	54	94	—	32	—	—	104	127
Pappeja, saarnaajia	21	—	33	53	—	22	—	—	54	75
Lukkareita, urkureita	11	1	7	11	—	6	—	—	18	18
Kirkkojen palveluskuntaa	14	—	12	23	—	—	—	—	26	23
Virkamiehiä	4	—	2	7	—	4	—	—	6	11
2. Oikeuslaitos, vankeinhoito	206	5	112	255	—	69	—	—	318	329
Virkamiehiä	64	1	38	88	—	68	—	—	102	157
Palveluskuntaa	142	4	74	167	—	1	—	—	216	172
3. Siviilihallinto	148	8	113	208	—	74	—	—	261	290
Valtion virkamiehiä	74	3	42	96	—	56	—	—	116	155
Kaupungin virkamiehiä	10	4	10	17	—	11	—	—	20	32
Palveluskuntaa	62	1	59	91	—	3	—	—	121	95
Luokittelemattomia	2	—	2	4	—	4	—	—	4	8
4. Sotalaitos	31	—	10	37	18	18	—	—	59	55
Päällystö	28	—	10	35	18	17	—	—	56	52
Miehistö	3	—	—	2	—	1	—	—	3	3
5. Poliisilaitos	167	—	184	338	—	22	—	—	351	360
Päällystö	3	—	2	6	—	1	—	—	5	7
Miehistö	164	—	182	332	—	21	—	—	346	353
6. Palosammutuslaitos	49	—	13	39	—	3	—	—	62	42
Päällystö	3	—	2	7	—	3	—	—	5	10
Miehistö	46	—	11	32	—	—	—	—	57	32
VI. Opetuslaitos	124	289	95	202	—	137	—	—	219	628
Kansakoulunopettajia	33	98	26	52	—	35	—	—	59	185

¹⁾ V. Julkinen toiminta = *Services publics*. — Kirkko = *Culte*. — Pappeja, saarnaajia = *Pasteurs, prédicateurs*. — Lukkareita, urkureita = *Sacristains, organistes*. — Kirkkojen palveluskuntaa = *Personnel des églises*. — Virkamiehiä = *Fonctionnaires*. — Oikeuslaitos, vankeinhoito = *Justice, administration des prisons*. — Virkamiehiä = *Fonctionnaires*. — Palveluskuntaa = *Employés subalternes*. — Siviilihallinto = *Administration civile*. — Valtion virkamiehiä = *Fonctionnaires de l'Etat*. — Kaupungin virkamiehiä = *Fonctionnaires municipaux*. — Palveluskuntaa = *Employés subalternes*. — Luokittelemattomia = *Non classifiés*. — Sotalaitos = *Organisations militaires*. — Päällystö = *Officiers*. — Miehistö = *Troupe*. — Poliisilaitos = *Police*. — Päällystö = *Officiers*. — Miehistö = *Service*. — Palosammutuslaitos = *Service du feu*. — Päällystö = *Officiers*. — Miehistö = *Service*. — VI. Opetuslaitos = *Enseignement*. — Kansakoulunopettajia = *Instituteurs, institutrices*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Muita	8	58	12	26	—	19	—	—	20	103
Luokittelemattomia	83	133	57	124	—	83	—	—	140	340
VII. Terveyslaitos	94	184	49	116	—	104	—	—	143	404
Lääkäreitä, ilm. lähemp. tietoja	25	1	21	39	—	47	—	—	46	87
Hammaslääkäreitä	6	2	4	6	—	11	—	—	10	19
Hammasteknikkoja	3	—	—	2	—	—	—	—	3	2
Eläinlääkäreitä	4	—	3	4	—	8	—	—	7	12
Apteekkareita	11	—	8	30	—	26	—	—	19	56
Proviisoreita	6	—	5	7	—	6	—	—	11	13
Farmaseutteja	10	5	3	3	—	—	—	—	13	8
Apteekkioppilaita	17	6	—	2	—	—	—	—	17	8
Sairasvoimistelijoita, hierojia..	2	42	3	9	—	—	—	—	5	51
Sairaanhoidajia	6	92	—	4	—	4	—	—	6	100
Kättilöitä	—	34	—	5	—	1	—	—	—	40
Muita	4	2	2	5	—	1	—	—	6	8
VIII. Vapaat elinkeinot	147	8	69	129	—	47	—	—	216	184
Asianajajia	36	—	16	17	—	23	—	—	52	40
Sanomalehtimiehiä	27	—	12	31	—	10	—	—	39	41
Näyttelijöitä, musiikkitaiteilijoi- joita, maalareita	84	8	41	81	—	14	—	—	125	103
IX. Muut luettelematta jääneet ammatit.	986	897	540	1 012	—	309	1	—	1 527	2 218
Insinöörejä	35	—	25	49	—	27	—	—	60	76
Teknikkoja	11	—	2	6	—	—	—	—	13	6
Disponentteja	15	1	11	26	—	10	—	—	26	37
Ekonoomeja	22	2	16	28	—	21	—	—	38	51

1) Muita = *Autres*. — Luokittelemattomia = *Non classifiés*. — VII. Terveyslaitos = *Hygiène (service sanitaire)*. — Lääkäreitä, ilman lähempiä tietoja = *Médecins, sans données précises*. — Hammaslääkäreitä = *Chirurgiens dentistes*. — Hammasteknikkoja = *Techniciens-dentistes*. — Eläinlääkäreitä = *Vétérinaires*. — Apteekkareita = *Pharmaciens*. — Proviisoreita = *Premiers clercs de pharmacien*. — Farmaseutteja = *Étudiants en pharmacie*. — Apteekkioppilaita = *Élèves en pharmacie*. — Sairasvoimistelijoita, hierojia = *Élèves en gymnastique-médicale, masseurs*. — Sairaanhoidajia = *Infirmiers, infirmières*. — Kättilöitä = *Sages-femmes*. — Muita = *Autres*. — VIII. Vapaat elinkeinot = *Professions libérales*. — Asianajajia = *Avocats*. — Sanomalehtimiehiä = *Publicistes*. — Näyttelijöitä, musiikkitaiteilijoita, maalareita = *Artistes dramatiques, musiciens, artistes peintres*. — IX. Muut luettelematta jääneet ammatit = *Autres professions non mentionnées ci-dessus*. — Insinöörejä = *Ingénieurs*. — Teknikkoja = *Techniciens*. — Disponentteja = *Gérants*. — Ekonoomeja = *Économés*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Työnjohtajia	82	7	71	139	—	22	—	—	153	168
Konttoristeja	318	450	154	286	—	112	—	—	472	848
Piirustajia	11	7	10	18	—	2	—	—	21	27
Puhtaaksikirjoittajia.....	17	35	18	25	—	6	—	—	35	66
Tarkastajia	9	—	8	15	—	8	—	—	17	23
Kamreereja, kanslistejä, sihteerijä.....	16	2	9	26	—	12	—	—	25	40
Laitosten johtajia	3	22	4	11	—	4	—	—	7	37
Täysihoidolanpitäjiä.....	3	68	17	30	—	8	—	—	20	106
Taloudenhoitajia	—	156	29	34	—	—	—	—	29	190
Vaakamestareita	8	—	7	14	—	1	—	—	15	15
Vahtimestareita.....	108	20	65	139	—	22	—	—	173	181
Partureita, kähertäjiä	27	21	16	32	—	3	—	—	43	56
Juoksupoikia, juoksutyttöjä ..	224	73	11	12	—	—	—	—	235	85
Muita.....	77	33	67	122	—	51	1	—	145	206
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämainittua ammattia.	2 594	1 692	1 627	3 078	—	38	—	—	4 221	4 808
Palvelijoita, palvelijattaria....	—	658	25	22	—	—	—	—	25	680
Renkiä	287	—	88	177	—	—	—	—	375	177
Talonmiehiä	53	—	45	84	—	1	—	—	98	85
Koneenkäyttäjiä, lämmittäjiä..	267	5	213	431	—	10	—	—	480	446
Varastojen työväkeä	25	3	9	44	—	2	—	—	34	49
Vahteja	79	16	38	105	—	—	—	—	117	121
Nokikolareita	23	—	6	17	—	2	—	—	29	19
Pesijättäriä	—	185	60	62	—	—	—	—	60	247

1) Työnjohtajia = *Contremaîtres*. — Konttoristeja = *Commis de bureau*. — Piirustajia = *Dessinateurs*. — Puhtaaksikirjoittajia = *Copistes*. — Tarkastajia = *Contrôleurs*. — Kamreereja, kanslistejä, sihteerijä = *Chefs de comptabilité, employés de bureau, secrétaires*. — Laitosten johtajia = *Directeurs d'établissements*. — Täysihoidolanpitäjiä = *Teneurs de pensions*. — Taloudenhoitajia = *Ménagers*. — Vaakamestareita = *Maitres-peseurs*. — Vahtimestareita = *Huissiers*. — Partureita, kähertäjiä = *Coiffeurs, coiffeuses*. — Juoksupoikia, juoksutyttöjä = *Jeunes commissionnaires des deux sexes*. — Muita = *Autres*. — X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämainittua ammattia = *Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus*. — Palvelijoita, palvelijattaria = *Domestiques, servantes*. — Renkiä = *Valets de ferme*. — Talonmiehiä = *Concierges*. — Koneenkäyttäjiä, lämmittäjiä = *Mécaniciens, chauffeurs*. — Varastojen työväkeä = *Ouvriers d'entrepôts*. — Vahteja = *Gardiens*. — Nokikolareita = *Ramoneurs*. — Pesijättäriä = *Blanchisseuses*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä yynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. .	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Silittäjiä	—	164	11	23	—	2	—	—	11	189
Siivoojia	—	212	57	55	—	1	—	—	57	268
Kylvettäjiä	—	67	24	22	—	—	—	—	24	89
Muita	105	38	50	113	—	3	—	—	155	154
Työläisiä ilman tarkempaa mää- rittelyä	1 755	344	1 001	1 923	—	17	—	—	2 756	2 284
XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä (lai- toksissa).	1 498	590	—	—	—	—	—	—	1 498	590
Sairaaloiden potilaita	164	179	—	—	—	—	—	—	164	179
Vaivaistalon hoidokkeja	210	244	—	—	—	—	—	—	210	244
Vankeja	1 019	31	—	—	—	—	—	—	1 019	31
Lastenkotien hoidokkeja	21	60	—	—	—	—	—	—	21	60
Muita	84	76	—	—	—	—	—	—	84	76
XII. Pääomastaan, koroista tai eläkkeestä eläjiä.	209	537	207	392	—	224	1	—	417	1 153
Koroillaan eläjiä	13	114	12	27	—	47	—	—	25	188
Talonomistajia	157	164	133	260	—	70	1	—	291	494
Eläkkeennauttijiä	39	259	62	105	—	107	—	—	101	471
XIII. Muut, varattomat henkilöt (ei per- heenjäseniä).	10	63	7	17	—	—	—	—	17	80
XIV. Toimi tuntematon.	1 210	1 615	371	654	—	128	—	1	1 591	2 398
Ylioppilaita ja koululaisia	507	421	1	1	—	20	—	—	508	442
Vaimoja ja leskiä ilman ilmoit- tettua ammattia	—	493	157	197	—	42	—	—	157	732
Matkustajia hotelleissa ja mat- kailijakodeissa	299	75	—	—	—	—	—	—	299	75

1) Silittäjiä = *Repasseuses*. — Siivoojia = *Femmes de ménage*. — Kylvettäjiä = *Servantes de bains*. — Muita = *Autres*. — Työläisiä ilman tarkempaa määrittelyä = *Ouvriers sans données précisées*. — XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä (laitoksissa) = *Personnes sans professions, prisonniers, pensionnaires des asiles des pauvres, etc.* — Sairaaloiden potilaita = *Malades hospitalisés*. — Vaivaistalon hoidokkeja = *Pensionnaires des asiles des pauvres*. — Vankeja = *Détenus*. — Lastenkotien hoidokkeja = *Pensionnaires des asiles des enfants*. — Muita = *Autres*. — XII. Pääomastaan, koroista tai eläkkeestä eläjiä = *Personnes vivant de leur capital, d'une pension ou de leurs rentes*. — Koroillaan eläjiä = *Rentiers*. — Talonomistajia = *Propriétaires d'immeubles*. — Eläkkeennauttijiä = *Pensionnés*. — XIII. Muut, varattomat henkilöt (ei perheenjäseniä) = *Autres personnes sans ressources (n'étant pas membres d'une famille)*. — XIV. Toimi tuntematon = *Profession inconnue*. — Ylioppilaita ja koululaisia = *Étudiants et écoliers*. — Vaimoja ja leskiä ilman ilmoitettua ammattia = *Femmes et veuves sans données précisées*. — Matkustajia hotelleissa ja matkailijakodeissa = *Voyageurs descendus dans les hôtels et maisons meublées*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. ¹⁾</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>
Ent. ammatinhar., ryhm. I kuuluv.	18	5	9	19	—	1	—	—	27	25
» » » II »	60	28	26	71	—	3	—	—	86	102
» » » III »	65	—	13	64	—	8	—	—	78	72
» » » IV »	27	28	19	41	—	13	—	—	46	82
» » » V »	35	1	12	40	—	4	—	—	47	45
» » » VI »	8	11	5	8	—	7	—	—	13	26
» » » VII »	—	9	—	1	—	—	—	—	—	10
» » » VIII »	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—
» » » IX »	10	18	—	10	—	5	—	—	10	33
» » » X »	38	131	16	34	—	1	—	—	54	166
Muita.....	141	395	113	168	—	24	—	1	254	588
Yhteensä	15 419	11 521	8 781	16 896	18	2 039	6	7	24 224	30 463

¹⁾ Entisiä ammatinharjoittajia, ryhmään I kuuluvia = *Ci-devant industriels (voir gr. I)*. — Muita = *Autres*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä yynnä yksityi- siä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de fa- mille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen	77	30	51	85	—	26	—	—	128	141
1. Maanviljelys ja karjanhoito	36	10	34	47	—	18	—	—	70	75
Maanomistajia	32	4	33	39	—	13	—	—	65	56
Karjakoja	—	6	—	—	—	—	—	—	—	6
Agronomeja	4	—	1	8	—	5	—	—	5	13
2. Puutarhatoimi	39	16	16	35	—	7	—	—	55	58
Puutarhureita	31	—	16	32	—	7	—	—	47	39
Puutarhatyöläisiä	8	16	—	3	—	—	—	—	8	19
3. Meijeritoimi	—	4	1	1	—	—	—	—	1	5
Meijeristejä	—	4	1	1	—	—	—	—	1	5
4. Metsänhoito	2	—	—	2	—	1	—	—	2	3
Metsänvartioita	2	—	—	2	—	1	—	—	2	3
5. Metsästäjiä ja kalastajia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. Teollisuus	3 900	1 833	2 288	4 546	—	218	—	—	6 188	6 597
1. Kaivosteollisuus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Metall- ja koneteollisuus	659	—	359	789	—	2	—	—	1 018	791
Mekaanikkoja	14	—	8	17	—	1	—	—	22	18
Konetyöntekijöitä	55	—	31	80	—	—	—	—	86	80
Seppiä	138	—	85	201	—	—	—	—	223	201
Viilajia	120	—	60	120	—	—	—	—	180	120
Valureita	42	—	24	45	—	—	—	—	66	45
Sorvareita	51	—	35	60	—	1	—	—	86	61
Rauta- ja metallityöntekijöitä	45	—	16	45	—	—	—	—	61	45
Levy- ja vaskiseppiä	194	—	100	221	—	—	—	—	294	221
3. Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollis.	156	1	142	269	—	3	—	—	298	273
Kivityöntekijöitä	146	—	128	247	—	2	—	—	274	249

1) *Traduction de rubriques*: I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen = *Agriculture et dérivés*. — Maanviljelys ja karjanhoito = *Agriculture et élevage*. — Maanomistajia = *Propriétaires fonciers*. — Karjakoja = *Vachères*. — Agronomeja = *Agronomes*. — Puutarhatoimi = *Horticulture*. — Puutarhureita = *Jardiniers*. — Meijeritoimi = *Laiterie*. — Meijeristejä = *Régisseurs de laiterie, maîtresses-laitières*. — Metsänhoito = *Sylviculture*. — Metsänvartioita = *Gardes forestiers*. — Metsästäjiä ja kalastajia = *Chasseurs et pêcheurs*. — II. Teollisuus = *Industrie*. — Kaivosteollisuus = *Mines et abatages*. — Metall- ja koneteollisuus = *Métallurgie et ateliers de construction de machines*. — Mekaanikkoja = *Mécaniciens*. — Konetyöntekijöitä = *Ouvriers mécaniciens*. — Seppiä = *Forgerons*. — Viilajia = *Limeurs*. — Valureita = *Fondeurs*. — Sorvareita = *Ouvriers tourneurs*. — Rauta- ja metallityöntekijöitä = *Ouvriers en fer et en métaux*. — Levy- ja vaskiseppiä = *Ferblantiers et chaudronniers*. — Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollisuus = *Industries de la pierre, de l'argile, du verre, etc.* — Kivityöntekijöitä = *Carriers et tailleurs de pierres*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Kaakelityöntekijöitä.....	7	—	7	15	—	—	—	—	14	15
Muita.....	3	1	7	7	—	1	—	—	10	9
4. Nahka- ja karvateollisuus.....	48	3	18	31	—	—	—	—	66	34
Nahkureita, karvuutehtaan työntekijöitä.....	15	—	7	10	—	—	—	—	22	10
Satulaseppiä, satulasepäntyönt.	21	—	6	18	—	—	—	—	27	18
Harjantekijöitä, harjatyöntek..	12	3	5	3	—	—	—	—	17	6
5. Kutomateollisuus.....	2	101	7	12	—	1	—	—	9	114
Kankureita.....	—	101	6	9	—	—	—	—	6	110
Värjääjiä.....	2	—	1	3	—	1	—	—	3	4
6. Vaatetusteollisuus.....	740	1039	409	808	—	53	—	—	1149	1900
Räätäleitä, räätälytyöntekijöitä	414	—	148	332	—	31	—	—	562	363
Ompelijoita, muotiompelijoita	—	1000	75	99	—	11	—	—	75	1110
Suutareita, suutarityöntekij..	306	—	173	359	—	8	—	—	479	367
Turkkureita.....	4	—	1	5	—	2	—	—	5	7
Hatuntekijöitä.....	16	39	12	13	—	1	—	—	28	53
7. Paperiteollisuus.....	44	20	19	36	—	2	—	—	63	58
Tapettitehtaalaisia.....	6	—	4	6	—	—	—	—	10	6
Kirjansitojia, kirjansitojatyönt.	25	12	6	17	—	2	—	—	31	31
Kartonki- ja kotelotyöntekij..	13	8	9	13	—	—	—	—	22	21
8. Puuteollisuus.....	324	—	160	324	—	5	—	—	484	329
Sahatyöntekijöitä.....	129	—	33	80	—	—	—	—	162	80
Puuseppiä, puusepäntyöntekij.	191	—	125	237	—	5	—	—	316	242
Tynnyrintekijöitä.....	4	—	2	7	—	—	—	—	6	7
9. Rakennusteollisuus.....	1082	32	751	1494	—	51	—	—	1833	1577
Arkitehteja.....	13	—	6	20	—	17	—	—	19	37
Rakennusmestareita.....	51	—	42	82	—	17	—	—	93	99

¹⁾ Kaakelityöntekijöitä = *Poëliers*. — Muita = *Autres*. — Nahka- ja karvateollisuus = *Industries des cuirs et des poils*. — Nahkureita, karvuutehtaan työntekijöitä = *Tanneurs, ouvriers tanneurs*. — Satulaseppiä, satulasepäntyöntekijöitä = *Selliers, ouvriers selliers*. — Harjantekijöitä, harjatyöntekijöitä = *Brossiers, ouvriers brossiers*. — Kutomateollisuus = *Industrie textile*. — Kankureita = *Tisserands*. — Värjääjiä = *Teinturiers*. — Vaatetusteollisuus = *Industrie de l'habillement*. — Räätäleitä, räätälytyöntekijöitä = *Tailleurs*. — Ompelijoita, muotiompelijoita = *Couturières, modistes*. — Suutareita, suutarityöntekijöitä = *Cordonniers, garçons cordonniers*. — Turkkureita = *Pelletiers*. — Hatuntekijöitä = *Ouvriers chapeliers*. — Paperiteollisuus = *Industrie du papier*. — Tapettitehtaalaisia = *Ouvriers des manufactures de papiers peints*. — Kirjansitojia, kirjansitojatyöntekijöitä = *Relieurs*. — Kartonki- ja kotelotyöntekijöitä = *Ouvriers cartonniers*. — Puuteollisuus = *Industrie du bois*. — Sahatyöntekijöitä = *Ouvriers des scieries*. — Puuseppiä, puusepäntyöntekijöitä = *Menuisiers, ouvriers de menuiserie*. — Tynnyrintekijöitä = *Tonneliers*. — Rakennusteollisuus = *Constructions*. — Arkitehteja = *Architectes*. — Rakennusmestareita = *Entrepreneurs en bâtiment*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä yynnä yksityi- siä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de fa- mille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Muurareita	208	—	158	305	—	2	—	—	366	307
Maalareita, maalarityöntekij... ..	272	—	189	310	—	9	—	—	411	319
Kirvesmiehiä	438	—	345	674	—	—	—	—	783	674
Uunintekijöitä	23	—	7	18	—	1	—	—	30	19
Verhoilijoita	27	—	9	23	—	2	—	—	36	25
Lasimestareita	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1
Kalkki- ja sementtityönteki- jöitä	34	—	13	25	—	1	—	—	47	26
Muita rakennustyöntekijöitä..	15	32	32	36	—	2	—	—	47	70
10. Kemiallinen sekä terva-, öljy- y. m. s. teollisuus	38	77	22	41	—	—	—	—	60	118
Saippuantekijöitä	9	1	2	15	—	—	—	—	11	16
Tulitikkutehtaalaisia	26	73	17	20	—	—	—	—	43	93
Muita työläisiä	3	3	3	6	—	—	—	—	6	9
11. Valaistus-, lämmitys- ja sähkö- teollisuus	76	—	38	73	—	2	—	—	114	75
Sähkömonttöörejä ja -työnte- kijöitä	68	—	36	55	—	2	—	—	104	57
Kaasutehtaalaisia	8	—	2	18	—	—	—	—	10	18
12. Ravintoaineteollisuus	227	63	102	151	—	31	—	—	329	245
Mylläreitä	5	—	10	8	—	—	—	—	15	8
Leipureita, leipurityöntekijöitä	177	63	81	130	—	31	—	—	258	224
Teurastajia	7	—	7	8	—	—	—	—	14	8
Makkarantekijöitä	38	—	4	5	—	—	—	—	42	5
13. Väki- ja mallasjuomateollisuus ..	43	12	41	64	—	3	—	—	84	79
Työnjohtajia	5	—	2	5	—	3	—	—	7	8
Työläisiä	38	12	39	59	—	—	—	—	77	71

1) Muurareita = *Maçons*. — Maalareita, maalarityöntekijöitä = *Peintres en bâtiment*. — Kirvesmiehiä = *Charpentiers*. — Uunintekijöitä = *Poëliers*. — Verhoilijoita = *Tapissiers*. — Lasimestareita = *Vitriers*. — Kalkki- ja sementtityöntekijöitä = *Chaufourniers et cimentiers*. — Muita rakennustyöntekijöitä = *Autres ouvriers en bâtiment*. — Kemiallinen sekä terva-, öljy- y. m. s. teollisuus = *Produits chimiques et industries du goudron, des huiles, etc.* — Saippuantekijöitä = *Ouvriers de savonneries*. — Tulitikkutehtaalaisia = *Allumettiers*. — Muita työläisiä = *Autres ouvriers*. — Valaistus-, lämmitys- ja sähköteollisuus = *Éclairage, chauffage et électricité*. — Sähkömonttöörejä ja -työntekijöitä = *Monteurs et ouvriers d'électricité*. — Kaasutehtaalaisia = *Gaziers*. — Ravintoaineteollisuus = *Industrie des denrées alimentaires*. — Mylläreitä = *Mouliniers*. — Leipureita, leipurityöntekijöitä = *Boulangers, garçons boulangers*. — Teurastajia = *Bouchers*. — Makkarantekijöitä = *Charcutiers, garçons charcutiers*. — Väki- ja mallasjuomateollisuus = *Industrie de l'eau de vie et des boissons fermentées*. — Työnjohtajia = *Contremaîtres*. — Työläisiä = *Ouvriers*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>
14. Tupakka- y. m. nautintoaineteollisuus	107	398	71	137	—	1	—	—	178	536
Tupakkatehtaalaisia	89	383	68	120	—	1	—	—	157	504
Karamellitehtaalaisia	4	12	1	3	—	—	—	—	5	15
Virvoitusjuomatehtaalaisia	14	3	2	14	—	—	—	—	16	17
15. Graafillinen ja taideteollisuus ..	162	46	47	99	—	15	—	—	209	160
Kirjaltajia ja kirjapainotyönt.	115	14	29	67	—	6	—	—	144	87
Kivipainajia ja -piirtäjiä	34	18	11	15	—	4	—	—	45	37
Valokuvaajia ja heidän apulaisiaan	13	14	7	17	—	5	—	—	20	36
16. Muu teollisuus	145	1	75	147	—	16	—	—	220	164
Kelloseppiä, kellosepäntyönt.	41	—	14	30	—	11	—	—	55	41
Kultaseppiä, kultasepäntyönt.	29	1	10	19	—	4	—	—	39	24
Kultaajia	2	—	—	2	—	—	—	—	2	2
Hienotaontatyöntekijöitä	3	—	2	5	—	—	—	—	5	5
Leimasintehdastyöntekijöitä ..	8	—	2	7	—	—	—	—	10	7
Vesijohtotyöntekijöitä	15	—	14	23	—	—	—	—	29	23
Muita työläisiä	47	—	33	61	—	1	—	—	80	62
17. Luokittelemattomia	47	40	27	71	—	33	—	—	74	144
Tehtailijoita	26	—	18	44	—	24	—	—	44	68
Tehtaan disponentteja	9	—	3	12	—	9	—	—	12	21
Tehtaalaisia	12	40	6	15	—	—	—	—	18	55
III. Kulkulaitokset	1 893	146	1 362	2 849	—	126	—	—	3 255	3 121
1. Rautatiet	900	37	760	1 478	—	65	—	—	1 660	1 580
Päällystöä ja virkailijoita	74	21	33	81	—	39	—	—	107	141
Palveluskuntaa	826	16	727	1 397	—	26	—	—	1 553	1 439

¹⁾ Tupakka- y. m. nautintoaineteollisuus = *Industries du tabac et des denrées de jouissance*. — Tupakkatehtaalaisia = *Tabatiers*. — Karamellitehtaalaisia = *Confiseurs*. — Virvoitusjuomatehtaalaisia = *Ouvriers attachés à la fabrication des boissons rafraîchissantes*. — Graafillinen ja taideteollisuus = *Industrie graphique et art appliquée*. — Kirjaltajia, kirjapainotyöntekijöitä = *Typographes et ouvriers typographes*. — Kivipainajia ja -piirtäjiä = *Lithographes*. — Valokuvaajia ja heidän apulaisiaan = *Photographes, aides-photographes*. — Muu teollisuus = *Autres industries*. — Kelloseppiä, kellosepäntyöntekijöitä = *Horlogers, ouvriers horlogers*. — Kultaseppiä, kultasepäntyöntekijöitä = *Orfèvres, compagnons orfèvres*. — Kultaajia = *Doreurs*. — Hienotaontatyöntekijöitä = *Fabricants d'instruments de précision*. — Leimasintehdastyöntekijöitä = *Graveurs*. — Vesijohtotyöntekijöitä = *Ouvriers attachés au service des eaux*. — Muita työläisiä = *Autres ouvriers*. — Luokittelemattomia = *Non classifiés*. — Tehtailijoita = *Fabricants*. — Tehtaan disponentteja = *Directeurs de fabriques*. — Tehtaalaisia = *Ouvriers de fabriques*. — III. Kulkulaitokset = *Communications*. — Rautatiet = *Chemins de fer*. — Päällystöä ja virkailijoita = *Chefs, fonctionnaires*. — Palveluskunta = *Employés subalternes*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöellinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
2. Raitiotiet, ajuriliike	528	—	337	804	—	18	—	—	865	822
Ajuriliikkeen harjoittajia, ajurinrenkejä	526	—	337	803	—	18	—	—	863	821
Autonkuljettajia	2	—	—	1	—	—	—	—	2	1
3. Luotsi- ja majakkalaitos	22	—	19	52	—	1	—	—	41	53
Virkamiehiä	1	—	—	1	—	1	—	—	1	2
Luotseja	21	—	19	51	—	—	—	—	40	51
4. Merenkulku	90	7	29	56	—	8	—	—	119	71
Kapteenoja, perämiehiä	37	—	21	43	—	8	—	—	58	51
Merimiehiä ja palveluskuntaa	53	7	8	13	—	—	—	—	61	20
5. Lastaus-, lossaus- y. m. s. toimi.	239	1	136	305	—	—	—	—	375	306
Satamatyöläisiä	233	—	135	297	—	—	—	—	368	297
Kantajia	6	1	1	8	—	—	—	—	7	9
6. Posti-, sähkölennätin- ja puhelinlaitos	114	101	81	154	—	34	—	—	195	289
Postivirkamiehiä	20	21	12	33	—	14	—	—	32	68
Kirjeenkantajia	69	—	57	94	—	7	—	—	126	101
Sähkölennätinvirkamiehiä	25	30	11	25	—	11	—	—	36	66
Puhelinvirkamiehiä, -neitejä ..	—	50	1	2	—	2	—	—	1	54
IV. Kauppa	1 420	1 130	813	1 649	4	600	—	—	2 237	3 379
1. Raha- ja vakuutuslaitos	32	44	26	41	—	52	—	—	58	137
Pankinjohtajia	10	—	9	20	—	26	—	—	19	46
Pankkivirkailijoita	22	44	17	21	—	26	—	—	39	91
2. Kaupanvälitys- ja asioimisliike ..	146	6	97	191	—	60	—	—	243	257
Asiamiehiä	69	—	45	83	—	36	—	—	114	119

¹⁾ Raitiotiet, ajuriliike = *Tramways, voitureage*. — Ajuriliikkeen harjoittajia, ajurinrenkejä = *Cochers de fiacre*. — Autonkuljettajia = *Chauffeurs*. — Luotsi- ja majakkalaitos = *Pilotage et phares*. — Virkamiehiä = *Fonctionnaires*. — Luotseja = *Pilotes*. — Merenkulku = *Navigaton*. — Kapteenoja, perämiehiä = *Capitaines de navires marchands, seconds de navire*. — Merimiehiä ja palveluskuntaa = *Matelots, serviteurs des navires*. — Lastaus-, lossaus- y. m. s. toimi = *Chargement, déchargement etc.* — Satamatyöläisiä = *Débardeurs*. — Kantajia = *Chargeurs*. — Posti-, sähkölennätin- ja puhelinlaitos = *Postes, télégraphes et téléphones*. — Postivirkamiehiä = *Fonctionnaires de la poste*. — Kirjeenkantajia = *Facteurs*. — Sähkölennätinvirkamiehiä = *Télégraphistes*. — Puhelinvirkamiehiä, puhelinneitejä = *Téléphonistes*. — **IV. Kauppa** = **Commerce**. — Raha- ja vakuutuslaitos = *Banques et sociétés d'assurances*. — Pankinjohtajia = *Directeurs de banque*. — Pankkivirkailijoita = *Employés de banques*. — Kaupanvälitys- ja asioimisliike = *Agences et bureaux de commissions*. — Asiamiehiä = *Agents*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä yynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Kauppamatkustajia	59	6	40	86	—	22	—	—	99	114
Muita,	18	—	12	22	—	2	—	—	30	24
3. Ravintola- ja väkijuomaliike ..	101	371	47	128	—	6	—	—	148	505
Ravintoloitsijoita, ravintolan- pitäjiä.....	23	24	23	52	—	—	—	—	46	76
Matkustajakotien, kahviloiden y. m. s. pitäjiä.....	5	33	10	24	—	—	—	—	15	57
Palveluskuntaa	73	314	14	52	—	6	—	—	87	372
4. Muu kauppaliike.....	1 141	709	643	1 289	4	482	—	—	1 788	2 480
Kauppiaita	484	138	443	862	3	413	—	—	930	1 413
Kaupanhoitajia	44	3	20	55	1	22	—	—	65	80
Kauppa-apulaisia	533	444	119	266	—	40	—	—	652	750
Kaupustelijoita	74	124	57	102	—	7	—	—	131	233
Muita.....	6	—	4	4	—	—	—	—	10	4
V. Julkinen toiminta	879	16	644	1 301	41	342	—	—	1 564	1 659
1. Kirkko	56	—	50	103	1	34	—	—	107	137
Pappeja, saarnaajia	36	—	39	75	1	30	—	—	76	105
Lukkareita, urkureita	11	—	4	8	—	1	—	—	15	9
Kirkkojen palveluskuntaa....	9	—	7	20	—	3	—	—	16	23
2. Oikeuslaitos, vankeinhoito	83	4	70	121	—	73	—	—	153	198
Virkamiehiä.....	53	—	32	69	—	72	—	—	85	141
Palveluskuntaa	30	4	38	52	—	1	—	—	68	57
3. Siviilihallinto	174	9	128	261	—	91	—	—	302	361
Valtion virkamiehiä.....	76	8	55	113	—	68	—	—	131	189
Kaupungin virkamiehiä.....	13	1	11	20	—	15	—	—	24	36

1) Kauppamatkustajia = *Voyageurs de commerce*. — Muita = *Autres*. — Ravintola- ja väkijuomaliike = *Restaurants et commerce de spiritueux*. — Ravintoloitsijoita, ravintolanpitäjiä = *Restaurateurs, propriétaires de restaurants*. — Matkustajakotien, kahviloiden y. m. s. pitäjiä = *Teneurs de chambres garnies, cafés etc.* — Palveluskunta = *Personnel*. — Muu kauppaliike = *Autres professions*. — Kauppiaita = *Commerçants*. — Kaupanhoitajia = *Gérants*. — Kauppa-apulaisia = *Commis*. — Kaupustelijoita = *Revendeurs*. — Muita = *Autres*. — V. Julkinen toiminta = *Services publics*. — Kirkko = *Culte*. — Pappeja, saarnaajia = *Pasteurs, prédicateurs*. — Lukkareita, urkureita = *Sacristains, organistes*. — Kirkkojen palveluskuntaa = *Personnel des églises*. — Oikeuslaitos, vankeinhoito = *Justice, administration des prisons*. — Virkamiehiä = *Fonctionnaires*. — Palveluskuntaa = *Employés subalternes*. — Siviilihallinto = *Administration civile*. — Valtion virkamiehiä = *Fonctionnaires de l'État*. — Kaupungin virkamiehiä = *Fonctionnaires municipaux*.

Päähenkilöiden ammatti tai einkeno. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Valtion palveluskuntaa	76	—	58	108	—	6	—	—	134	114
Kaupungin palveluskuntaa....	9	—	4	20	—	2	—	—	13	22
4. Sotalaitos	248	—	123	337	40	119	—	—	411	456
Päälystö	207	—	104	287	40	119	—	—	351	406
Miehistö	41	—	19	50	—	—	—	—	60	50
5. Poliisilaitos	266	3	268	459	—	20	—	—	534	482
Päälystö	3	—	2	3	—	2	—	—	5	5
Miehistö	263	3	266	456	—	18	—	—	529	477
6. Palosammutuslaitos	52	—	5	20	—	5	—	—	57	25
Päälystö	2	—	1	2	—	1	—	—	3	3
Miehistö	50	—	4	18	—	4	—	—	54	22
VI. Opetuslaitos	108	228	103	165	1	140	—	—	212	533
Kansakoulunopettajia	23	71	19	32	—	27	—	—	42	130
Muita	85	157	84	133	1	113	—	—	170	403
VII. Terveyslaitos	89	223	70	143	2	94	—	—	161	460
Lääkäreitä, ilm. lähemp. tietoja	30	1	24	61	2	52	—	—	56	114
Hammaslääkäreitä	6	1	1	2	—	8	—	—	7	11
Hammasteknikkoja	3	1	1	4	—	—	—	—	4	5
Eläinlääkäreitä	4	—	5	5	—	6	—	—	9	11
Välskäreitä	2	—	2	4	—	—	—	—	4	4
Apteekkareita	6	—	11	17	—	13	—	—	17	30
Proviisoreita	9	1	3	10	—	3	—	—	12	14
Farmaseutteja	13	2	1	1	—	—	—	—	14	3
Apteekkioppilaita	8	3	—	—	—	—	—	—	8	3
Sairasvoimistelijoita, hieroja..	3	76	14	17	—	6	—	—	17	99

1) Valtion palveluskuntaa = *Employés subalternes de l'État*. — Kaupungin palveluskuntaa = *Employés subalternes municipaux*. — Sotalaitos = *Organisations militaires*. — Päälystö = *Officiers*. — Miehistö = *Troupe*. — Poliisilaitos = *Police*. — Päälystö = *Officiers*. — Miehistö = *Service*. — Palosammutuslaitos = *Service du feu*. — Päälystö = *Officiers*. — Miehistö = *Service*. — VI. Opetuslaitos = *Enseignement*. — Kansakoulunopettajia = *Instituteurs, institutrices*. — Muita = *Autres*. — VII. Terveyslaitos = *Hygiène (service sanitaire)*. — Lääkäreitä, ilman lähempiä tietoja = *Médecins, sans données précisées*. — Hammaslääkäreitä = *Chirurgiens dentistes*. — Hammasteknikkoja = *Techniciens-dentistes*. — Eläinlääkäreitä = *Vétérinaires*. — Välskäreitä = *Aides-chirurgiens*. — Apteekkareita = *Pharmaciens*. — Proviisoreita = *Premiers clercs de pharmacien*. — Farmaseutteja = *Étudiants en pharmacie*. — Apteekkioppilaita = *Élèves en pharmacie*. — Sairasvoimistelijoita, hieroja = *Élèves en gymnastique-médicale, masseurs*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Sairaanhoidtajia	2	107	2	3	—	3	—	—	4	113
Kättilöitä	—	31	1	5	—	1	—	—	1	37
Muita	3	—	5	14	—	2	—	—	8	16
VIII. Vapaat elinkeinot	169	15	49	113	—	45	—	—	218	173
Asianajajia	15	—	4	12	—	14	—	—	19	26
Sanomalehtimiehiä	29	—	8	21	—	8	—	—	37	29
Kielenkääntäjiä	9	2	6	8	—	5	—	—	15	15
Näyttelijöitä, musiikkitaiteilijoita, maalareita	116	13	31	72	—	18	—	—	147	103
IX. Muut luettelematta jääneet ammatit.	873	432	413	809	—	257	—	—	1 286	1 498
Insinöörejä	40	—	20	57	—	36	—	—	60	93
Teknikkoja	3	—	3	3	—	—	—	—	6	3
Ekonoomeja	15	—	13	17	—	15	—	—	28	32
Työnjohtajia	52	—	51	102	—	16	—	—	103	118
Konttoristeja	347	270	131	275	—	120	—	—	478	665
Varastonhoitajia	19	—	12	32	—	5	—	—	31	37
Piirustajia	7	2	2	4	—	3	—	—	9	9
Puhtaaksikirjoittajia	1	49	6	11	—	6	—	—	7	66
Sihteerejä	13	—	9	16	—	7	—	—	22	23
Kanslisteja	8	7	5	11	—	1	—	—	13	19
Täysihoidolanpitäjiä	1	53	14	23	—	—	—	—	15	76
Vaakamestareita	4	—	10	6	—	2	—	—	14	8
Vahtimestareita	142	7	127	210	—	29	—	—	269	246
Partureita, kähertäjiä	35	6	6	20	—	7	—	—	41	33

¹⁾ Sairaanhoidtajia = *Infirmiers, infirmières.* — Kättilöitä = *Sages-femmes.* — Muita = *Autres.* — VIII. Vapaat elinkeinot = *Professions libérales.* — Asianajajia = *Avocats.* — Sanomalehtimiehiä = *Publicistes.* — Kielenkääntäjiä = *Traducteurs.* — Näyttelijöitä, musiikkitaiteilijoita, maalareita = *Artistes dramatiques, musiciens, artistes peintres.* — IX. Muut luettelematta jääneet ammatit = *Autres professions non mentionnées ci-dessus.* — Insinöörejä = *Ingénieurs.* — Teknikkoja = *Techniciens.* — Ekonoomeja = *Économes.* — Työnjohtajia = *Contremaîtres.* — Konttoristeja = *Commis de bureau.* — Varastonhoitajia = *Chefs de dépôt.* — Piirustajia = *Dessinateurs.* — Puhtaaksikirjoittajia = *Copistes.* — Sihteerejä = *Secrétaires.* — Kanslisteja = *Employés de bureau.* — Täysihoidolanpitäjiä = *Teneurs de pensions.* — Vaakamestareita = *Maitres-peseurs.* — Vahtimestareita = *Huissiers.* — Partureita, kähertäjiä = *Coiffeurs, coiffeuses.*

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä yynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Juoksupoikia, juoksutyttöjä ..	173	31	—	2	—	—	—	—	173	33
Muita.....	13	7	4	20	—	10	—	—	17	37
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämainittua ammattia.	3 191	2 110	1 844	3 568	—	19	—	—	5 035	5 697
Palvelijoita, palvelijattaria....	—	1 017	25	30	—	2	—	—	25	1 049
Renkiä	252	—	20	71	—	—	—	—	272	71
Talonmiehiä	94	11	77	169	—	3	—	—	171	183
Koneenkäyttäjiä, lämmittäjiä..	95	—	61	112	—	2	—	—	156	114
Varastojen työväkeä	53	—	39	66	—	1	—	—	92	67
Vahteja.....	31	—	12	41	—	—	—	—	43	41
Nokikolareita.....	16	—	8	20	—	2	—	—	24	22
Pesijättäriä	—	327	96	108	—	—	—	—	96	435
Silittäjiä	—	112	11	14	—	3	—	—	11	129
Siivoojia	—	64	25	14	—	—	—	—	25	78
Kylvettäjiä	—	37	19	22	—	1	—	—	19	60
Työläisiä ilman tarkempaa määrittelyä	2 650	542	1 451	2 901	—	5	—	—	4 101	3 448
XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä (laitoksissa).	561	410	—	—	—	—	—	—	561	410
Sairaaloiden potilaita	205	193	—	—	—	—	—	—	205	193
Vaivaistalon hoidokkeja	98	143	—	—	—	—	—	—	98	143
Vankeja	249	30	—	—	—	—	—	—	249	30
Lastenkotien hoidokkeja	—	24	—	—	—	—	—	—	—	24
Muita.....	9	20	—	—	—	—	—	—	9	20

1) Juoksupoikia, juoksutyttöjä = *Jeunes commissionnaires des deux sexes*. — Muita = *Autres*. — X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämainittua ammattia = *Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus*. — Palvelijoita, palvelijattaria = *Domestiques, servantes*. — Renkiä = *Valets de ferme*. — Talonmiehiä = *Concierges*. — Koneenkäyttäjiä, lämmittäjiä = *Mécaniciens, chauffeurs*. — Varastojen työväkeä = *Ouvriers d'entrepôts*. — Vahteja = *Gardiens*. — Nokikolareita = *Ramoneurs*. — Pesijättäriä = *Blanchisseuses*. — Silittäjiä = *Repassseuses*. — Siivoojia = *Femmes de ménage*. — Kylvettäjiä = *Servantes de bains*. — Työläisiä ilman tarkempaa määrittelyä = *Ouvriers sans données précises*. — XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä (laitoksissa) = *Personnes sans professions (prisonniers, pensionnaires des asiles des pauvres, etc.)*. — Sairaaloiden potilaita = *Malades hospitalisés*. — Vaivaistalon hoidokkeja = *Pensionnaires des asiles des pauvres*. — Vankeja = *Détenus*. — Lastenkotien hoidokkeja = *Pensionnaires des asiles des enfants*. — Muita = *Autres*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>
XII. Pääomastaan, koroista tai eläkkeestä eläjiä.	203	490	221	476	3	218	—	—	427	1 184
Koroillaan eläjiä	115	295	134	314	2	108	—	—	251	717
Eläkkeennauttija	88	195	87	162	1	110	—	—	176	467
XIII. Muut, varattomat henkilöt (ei perheenjäseniä).	76	180	9	21	—	—	—	—	85	201
XIV. Toimi tuntematon.	837	1 060	244	371	—	85	—	—	1 081	1 516
Ylioppilaita ja koululaisia....	419	362	1	2	—	10	—	—	420	374
Vaimoja ja leskiä ilman ilmoitettua ammattia	—	340	152	189	—	38	—	—	152	567
Matkustajia hotelleissa ja matkailijakodeissa	219	126	—	—	—	—	—	—	219	126
Ent. ammatinhar., ryhm. I kuuluv.	6	2	3	11	—	1	—	—	9	14
» » » II »	35	11	17	37	—	5	—	—	52	58
» » » III »	6	—	4	8	—	—	—	—	10	8
» » » IV »	34	10	25	42	—	15	—	—	59	67
» » » V »	8	—	4	11	—	1	—	—	12	12
» » » VI »	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
» » » VII »	2	2	1	1	—	—	—	—	3	3
» » » VIII »	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
» » » IX »	23	—	5	20	—	9	—	—	28	29
» » » X »	15	50	3	11	—	—	—	—	18	61
Muita	70	155	29	39	—	6	—	—	99	200
Yhteensä	14 276	8 303	8 111	16 096	51	2 170	—	—	22 438	26 569

¹⁾ XII. Pääomastaan, koroista tai eläkkeestä eläjiä = *Personnes vivant de leur capital, d'une pension ou de leurs rentes.* — Koroillaan eläjiä = *Rentiers.* — Eläkkeennauttija = *Pensionnés.* — XIII. Muut, varattomat henkilöt (ei perheenjäseniä) = *Autres personnes sans ressources (n'étant pas membres d'une famille).* — XIV. Toimi tuntematon = *Profession inconnue.* — Ylioppilaita ja koululaisia = *Étudiants et écoliers.* — Vaimoja ja leskiä ilman ilmoitettua ammattia = *Femmes et veuves sans données précises.* — Matkustajia hotelleissa ja matkailijakodeissa = *Voyageurs descendus dans les hôtels et maisons meublées.* — Entisiä ammatinharjoittajia, ryhmään I kuuluvia = *Ci-devant industriels (voir gr. I).* — Muita = *Autres.*

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen	93	13	55	82	—	20	—	—	148	115
1. Maanviljelys ja karjanhoito	40	6	9	21	—	12	—	—	49	39
Maanomistajia	36	4	7	18	—	8	—	—	43	30
Agronomeja	4	—	2	3	—	4	—	—	6	7
Karjakkoja	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2
2. Puutarhatoimi	43	7	39	52	—	7	—	—	82	66
Puutarhureita	22	1	26	39	—	5	—	—	48	45
Puutarhatyöläisiä	21	6	13	13	—	2	—	—	34	21
3. Meijeritoimi	4	—	—	—	—	—	—	—	4	—
Meijeristejä	4	—	—	—	—	—	—	—	4	—
4. Metsänhoito	6	—	7	9	—	1	—	—	13	10
Metsänvartioita	6	—	7	9	—	1	—	—	13	10
II. Teollisuus	5 063	5 532	3 614	6 749	1	242	—	—	8 678	12 523
1. Kaivosteollisuus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Metall- ja koneteollisuus	849	—	522	971	—	16	—	—	1 371	987
Mekaanikkoja	11	—	11	11	—	1	—	—	22	12
Konetyöntekijöitä	40	—	32	53	—	2	—	—	72	55
Seppiä	277	—	181	336	—	5	—	—	458	341
Viilaaajia	166	—	89	158	—	4	—	—	255	162
Valureita	74	—	35	58	—	1	—	—	109	59
Sorvareita	85	—	57	91	—	1	—	—	142	92
Rauta- ja metallityöntekijöitä	34	—	23	40	—	—	—	—	57	40
Levy- ja vaskiseppiä	162	—	94	224	—	2	—	—	256	226
3. Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollis.	132	8	107	211	—	4	—	—	239	223
Kivityöntekijöitä	97	—	84	162	—	2	—	—	181	164

1) *Traduction de rubriques*: I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen = *Agriculture et dérivés*. — Maanviljelys ja karjanhoito = *Agriculture et élevage*. — Maanomistajia = *Propriétaires fonciers*. — Agronomeja = *Agronomes*. — Karjakkoja = *Vachères*. — Puutarhatoimi = *Horticulture*. — Puutarhureita = *Jardiniers*. — Puutarhatyöläisiä = *Ouvriers jardiniers*. — Meijeritoimi = *Laiterie*. — Meijeristejä = *Régisseurs de laiterie, maîtresses-laitières*. — Metsänhoito = *Sylviculture*. — Metsänvartioita = *Gardes forestiers*. — II. Teollisuus = *Industrie*. — Kaivosteollisuus = *Mines et abatages*. — Metall- ja koneteollisuus = *Métallurgie et ateliers de construction de machines*. — Mekaanikkoja = *Mécaniciens*. — Konetyöntekijöitä = *Ouvriers mécaniciens*. — Seppiä = *Forgerons*. — Viilaaajia = *Limeurs*. — Valureita = *Fondeurs*. — Sorvareita = *Ouvriers tourneurs*. — Rauta- ja metallityöntekijöitä = *Ouvriers en fer et en métaux*. — Levy- ja vaskiseppiä = *Ferblantiers et chaudronniers*. — Kivi-, savi-, lasi y. m. s. teollisuus = *Industries de la pierre, de l'argile, du verre etc.* — Kivityöntekijöitä = *Carriers et tailleurs de pierres*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Kaakelityöntekijöitä.....	28	3	21	46	—	2	—	—	49	51
Muita.....	7	5	2	3	—	—	—	—	9	8
4. Nahka- ja karvateollisuus.....	93	—	75	118	—	7	—	—	168	125
Nahkureita, karvuutehtaan työväkeä.....	57	—	54	84	—	6	—	—	111	90
Satulaseppiä, satulasepäntöyönt.	20	—	13	28	—	1	—	—	33	29
Harjantekijöitä, harjatyöntek.	16	—	8	6	—	—	—	—	24	6
5. Kutomateollisuus.....	1 174	3 640	908	1 752	—	22	—	—	2 082	5 414
Puuvillatehtaalaisia.....	454	1 357	330	673	—	3	—	—	784	2 033
Pellavatehtaalaisia.....	403	1 039	269	522	—	1	—	—	672	1 562
Villatehtaalaisia.....	21	112	21	33	—	—	—	—	42	145
Verkatehtaalaisia.....	59	238	61	105	—	3	—	—	120	346
Trikootehtaalaisia.....	37	346	33	77	—	1	—	—	70	424
Kehääjiä, luokittelemattomia	35	132	29	38	—	3	—	—	64	173
Kankureita »	52	342	67	119	—	2	—	—	119	463
Värjääjiä »	91	3	73	139	—	8	—	—	164	150
Kutojia »	—	67	15	12	—	—	—	—	15	79
Muita.....	22	4	10	34	—	1	—	—	32	39
6. Vaatetusteollisuus.....	574	1 083	384	700	—	28	—	—	958	1 811
Räätäleitä, räätälyöntekijöitä	189	12	124	218	—	16	—	—	313	246
Ompelijoita, muotiompelijoita	—	849	81	120	—	2	—	—	81	971
Suutareita, suutarityöntekij..	364	154	178	350	—	9	—	—	542	513
Turkkureita.....	3	1	—	—	—	—	—	—	3	1
Hatuntekijöitä.....	18	67	1	12	—	1	—	—	19	80
7. Paperiteollisuus.....	349	284	252	477	—	2	—	—	601	763
Paperitehtaalaisia.....	236	205	186	313	—	1	—	—	422	519
Tapettitehtaalaisia.....	13	8	12	19	—	—	—	—	25	27

1) Kaakelityöntekijöitä = *Poëliers*. — Muita = *Autres*. — Nahka- ja karvateollisuus = *Industries de cuirs et des poils*. — Nahkureita, karvuutehtaan työväkeä = *Tanneurs, ouvriers tanneurs*. — Satulaseppiä, satulasepäntöyöntekijöitä = *Selliers, ouvriers selliers*. — Harjantekijöitä, harjatyöntekijöitä = *Brossiers, ouvriers brossiers*. — Kutomateollisuus = *Industrie textile*. — Puuvillatehtaalaisia = *Fileurs de coton*. — Pellavatehtaalaisia = *Fileurs de lin*. — Villatehtaalaisia = *Tisserands de laine*. — Verkatehtaalaisia = *Tisseurs de drap*. — Trikootehtaalaisia = *Tricoteurs*. — Kehääjiä, luokittelemattomia = *Fileurs, non classifiés*. — Kankureita = *Tisserands*. — Värjääjiä = *Teinturiers*. — Kutojia = *Piqueurs*. — Muita = *Autres*. — Vaatetusteollisuus = *Industrie de l'habillement*. — Räätäleitä, räätälyöntekijöitä = *Tailleurs*. — Ompelijoita, muotiompelijoita = *Couturières, modistes*. — Suutareita, suutarityöntekijöitä = *Cordonniers, garçons cordonniers*. — Turkkureita = *Pelletiers*. — Hatuntekijöitä = *Ouvriers chapeliers*. — Paperiteollisuus = *Industrie du papier*. — Paperitehtaalaisia = *Ouvriers papetiers*. — Tapettitehtaalaisia = *Ouvriers des manufactures de papiers peints*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä yynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>
Kirjansitojia, kirjansitojatyönt.	40	54	17	33	—	1	—	—	57	88
Kartonki- ja kotelotyöntekij. . .	—	2	—	2	—	—	—	—	—	4
Muita	60	15	37	110	—	—	—	—	97	125
8. Puuteollisuus	440	38	311	601	—	14	—	—	751	653
Sahatyöntekijöitä	130	37	89	164	—	2	—	—	219	203
Puuseppiä, puusepäntyöntekij.	285	—	195	396	—	10	—	—	480	406
Tynnyrintekijöitä	4	—	6	7	—	1	—	—	10	8
Rottinkityöntekijöitä	21	1	21	34	—	1	—	—	42	36
9. Rakennusteollisuus	690	11	608	1 083	—	28	—	—	1 298	1 122
Arkitehteja	5	1	2	4	—	4	—	—	7	9
Rakennusmestareita	45	—	57	88	—	14	—	—	102	102
Muurareita	126	—	105	214	—	1	—	—	231	215
Maalareita, maalarityöntekij. . .	189	—	106	207	—	5	—	—	295	212
Kirvesmiehiä	249	—	251	438	—	2	—	—	500	440
Uunintekijöitä	17	—	29	51	—	1	—	—	46	52
Verhoilijoita	14	—	8	12	—	—	—	—	22	12
Lasimestareita, lasinleikkaajia.	8	1	9	12	—	1	—	—	17	14
Kalkki- ja sementtityönteki- jöitä	21	—	22	40	—	—	—	—	43	40
Muita rakennustyöntekijöitä . .	16	9	19	17	—	—	—	—	35	26
10. Kemiallinen sekä terva-, öljy- y. m. s. teollisuus	3	—	3	5	—	—	—	—	6	5
Saippuantekijöitä	3	—	3	5	—	—	—	—	6	5
11. Valaistus-, lämmitys- ja sähkö- teollisuus	98	5	55	98	—	2	—	—	153	105
Sähkömonttöörejä ja -työnte- kijöitä	98	5	55	98	—	2	—	—	153	105

¹⁾ Kirjansitojia, kirjansitojatyöntekijöitä = *Relieurs*. — Kartonki- ja kotelotyöntekijöitä = *Ouvriers cartonniers*. — Muita = *Autres*. — Puuteollisuus = *Industrie du bois*. — Sahatyöntekijöitä = *Ouvriers des scieries*. — Puuseppiä, puusepäntyöntekijöitä = *Menuisiers, ouvriers de menuiserie*. — Tynnyrintekijöitä = *Tonneliers*. — Rottinkityöntekijöitä = *Vanniers*. — Rakennusteollisuus = *Constructions*. — Arkitehteja = *Architectes*. — Rakennusmestareita = *Entrepreneurs en bâtiment*. — Muurareita = *Maçons*. — Maalareita, maalarityöntekijöitä = *Peintres en bâtiment*. — Kirvesmiehiä = *Charpentiers*. — Uunintekijöitä = *Poêliers*. — Verhoilijoita = *Tapissiers*. — Lasimestareita, lasinleikkaajia = *Vitriers*. — Kalkki- ja sementtityöntekijöitä = *Chaufourniers et cimentiers*. — Muita rakennustyöntekijöitä = *Autres ouvriers en bâtiment*. — Kemiallinen sekä terva-, öljy- y. m. s. teollisuus = *Produits chimiques et industries du goudron, des huiles etc.* — Saippuantekijöitä = *Ouvriers de savonneries*. — Valaistus-, lämmitys- ja sähköteollisuus = *Éclairage, chauffage et électricité*. — Sähkömonttöörejä ja -työntekijöitä = *Monteurs et ouvriers d'électricité*.

Pähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä yynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>
12. Ravintoaineteollisuus	150	126	98	154	—	28	—	—	248	308
Mylläreitä	2	—	1	3	—	—	—	—	3	3
Leipureita, leipurityöntekijöitä	96	126	67	108	—	27	—	—	163	261
Teurastajia	25	—	25	33	—	—	—	—	50	33
Makkarantekijöitä	27	—	5	10	—	1	—	—	32	11
13. Väki- ja mallasjuomateollisuus..	32	4	31	64	—	3	—	—	63	71
Työläisiä	32	4	31	64	—	3	—	—	63	71
14. Tupakka- y. m. nautintoaineteol- lisuus	17	37	19	21	—	—	—	—	36	58
Tupakkatehtaalaisia	3	5	3	4	—	—	—	—	6	9
Karamellitehtaalaisia	5	28	4	3	—	—	—	—	9	31
Virvoitusjuomatehtaalaisia. ...	9	4	12	14	—	—	—	—	21	18
15. Graafillinen ja taideollisuus ..	157	62	42	87	—	18	—	—	199	167
Kirjaltajia	97	32	36	74	—	10	—	—	133	116
Kivipainajia ja -piirtäjiä	14	1	1	1	—	2	—	—	15	4
Kirjapainotyöntekijöitä	39	10	1	4	—	1	—	—	40	15
Valokuvaajia ja heidän apulai- siaan	7	19	4	8	—	5	—	—	11	32
16. Muu teollisuus	92	2	44	99	—	13	—	—	136	114
Kelloseppiä, kellosepäntyönt.	37	—	9	29	—	8	—	—	46	37
Kultaseppiä, kultasepäntyönt.	28	—	6	19	—	4	—	—	34	23
Muita työläisiä	27	2	29	51	—	1	—	—	56	54
17. Luokittelemattomia	213	232	155	308	1	57	—	—	369	597
Tehtailijoita	32	—	41	58	1	29	—	—	74	87
Tehtaan disponentteja	16	—	13	35	—	22	—	—	29	57
Työnjohtajia	11	—	7	24	—	6	—	—	18	30
Tehtaalaisia	154	232	94	191	—	—	—	—	248	423

1) Ravintoaineteollisuus = *Industrie des denrées alimentaires.* — Mylläreitä = *Meuniers.* — Leipureita, leipurityöntekijöitä = *Boulangers, garçons boulangers.* — Teurastajia = *Bouchers.* — Makkarantekijöitä = *Charcutiers, garçons charcutiers.* — Väki- ja mallasjuomateollisuus = *Industrie de l'eau de vie et des boissons fermentées.* — Työläisiä = *Ouvriers.* — Tupakka- y. m. nautintoaineteollisuus = *Industries du tabac et des denrées de jouissance.* — Tupakkatehtaalaisia = *Tabatiers.* — Karamellitehtaalaisia = *Confiseurs.* — Virvoitusjuomatehtaalaisia = *Ouvriers attachés à la fabrication des boissons rafraîchissantes.* — Graafillinen ja taideollisuus = *Industrie graphique et art appliquée.* — Kirjaltajia = *Typographes.* — Kivipainajia ja -piirtäjiä = *Lithographes.* — Kirjapainotyöntekijöitä = *Ouvriers typographes.* — Valokuvaajia ja heidän apulaisiaan = *Photographes, aides-photographes.* — Muu teollisuus = *Autres industries.* — Kelloseppiä, kellosepäntyöntekijöitä = *Horlogers, ouvriers horlogers.* — Kultaseppiä, kultasepäntyöntekijöitä = *Orfèvres, compagnons orfèvres.* — Muita työläisiä = *Autres ouvriers.* — Luokittelemattomia = *Non classifiés.* — Tehtailijoita = *Fabricants.* — Tehtaan disponentteja = *Directeurs de fabriques.* — Työnjohtajia = *Contremaîtres.* — Tehtaalaisia = *Ouvriers de fabriques.*

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityi- siä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de fa- mille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäsenit ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp. S. m.	Np. S. f.	Mp. S. m.	Np. S. f.	Mp. S. m.	Np. S. f.	Mp. S. m.	Np. S. f.	Mp. S. m.	Np. S. f.
III. Kulkulaitokset	864	60	716	1 330	—	73	—	—	1 580	1 463
1. Rautatiet	360	10	370	625	—	45	—	—	730	680
Päällystä ja virkailijoita	27	8	26	43	—	18	—	—	53	69
Palveluskuntaa	333	2	344	582	—	27	—	—	677	611
2. Raitiotiet, ajuriliike	393	—	264	540	—	11	—	—	657	551
Ajuriliikkeen harjoittajia, ajuri- renrenkejä	393	—	264	540	—	11	—	—	657	551
3. Luotsi- ja majakkalaitos	3	—	3	7	—	—	—	—	6	7
Luotseja	3	—	3	7	—	—	—	—	6	7
4. Merenkulku	40	—	32	42	—	3	—	—	72	45
Kapteenoja, perämiehiä	5	—	6	9	—	3	—	—	11	12
Merimiehiä ja palveluskuntaa	35	—	26	33	—	—	—	—	61	33
5. Lastaus-, lossaus- y. m. s. toimi.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Posti-, sähkölennätin- ja puhelin- laitos	68	50	47	116	—	14	—	—	115	180
Postivirkamiehiä	14	21	8	21	—	8	—	—	22	50
Kirjeenkantajia	46	—	38	91	—	3	—	—	84	94
Sähkölennätinvirkamiehiä	7	3	—	3	—	3	—	—	7	9
Puhelinvirkamiehiä, -neitejä ..	1	26	1	1	—	—	—	—	2	27
IV. Kauppa	760	781	587	1 141	—	411	—	—	1 347	2 333
1. Raha- ja vakuutuslaitos	32	26	24	42	—	35	—	—	56	103
Pankinjohtajia	11	—	10	21	—	18	—	—	21	39
Pankkivirkailijoita	18	26	10	18	—	15	—	—	28	59
Vakuutuslaitosten johtajia ja virkailijoita	3	—	4	3	—	2	—	—	7	5

1) III. Kulkulaitokset = *Communications*. — Rautatiet = *Chemins de fer*. — Päällystä ja virkailijoita = *Chefs, fonctionnaires*. — Palveluskunta = *Employés subalternes*. — Raitiotiet, ajuriliike = *Tramways, voituration*. — Ajuriliikkeen harjoittajia, ajurirenkejä = *Cochers de fiacre*. — Luotsi- ja majakkalaitos = *Pilotage et phares*. — Luotseja = *Pilotes*. — Merenkulku = *Navigations*. — Kapteenoja, perämiehiä = *Capitaines de navires marchands, seconds de navire*. — Merimiehiä ja palveluskuntaa = *Matelots, serviteurs des navires*. — Lastaus-, lossaus- y. m. s. toimi = *Chargement, déchargement etc.* — Posti-, sähkölennätin- ja puhelinlaitos = *Postes, télégraphes et téléphones*. — Postivirkamiehiä = *Fonctionnaires de la poste*. — Kirjeenkantajia = *Facteurs*. — Sähkölennätinvirkamiehiä = *Télégraphistes*. — Puhelinvirkamiehiä, puhelinneitejä = *Téléphonistes*. — IV. Kauppa = *Commerce*. — Raha- ja vakuutuslaitos = *Banques et sociétés d'assurances*. — Pankinjohtajia = *Directeurs de banque*. — Pankkivirkailijoita = *Employés de banques*. — Vakuutuslaitosten johtajia ja virkailijoita = *Directeurs et employés des sociétés d'assurance*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöellinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>
2. Kaupanvälitys- ja asioimisliike ..	126	8	93	173	—	30	—	—	219	211
Asiamiehiä	77	7	51	96	—	9	—	—	128	112
Kauppamatkustajia	49	1	42	77	—	21	—	—	91	99
3. Ravintola- ja väkijomaliike ..	49	122	49	89	—	87	—	—	98	298
Ravintoloitsijoita, ravintolanpitäjiä.....	6	11	14	14	—	6	—	—	20	31
Matkustajakotien, kahviloiden y. m. s. pitäjiä.....	20	44	29	63	—	71	—	—	49	178
Palveluskuntaa	23	67	6	12	—	10	—	—	29	89
4. Muu kauppaliike.....	553	625	421	837	—	259	—	—	974	1721
Kauppiaita	305	161	336	630	—	231	—	—	641	1022
Kaupanhoitajia	17	14	7	22	—	8	—	—	24	44
Kauppa-apulaisia	152	384	27	83	—	17	—	—	179	484
Kaupustelijoita	74	63	47	97	—	3	—	—	121	163
Muita.....	5	3	4	5	—	—	—	—	9	8
V. Julkinen toiminta	276	12	246	462	—	96	—	—	522	570
1. Kirkko	30	1	26	58	—	25	—	—	56	84
Pappeja, saarnaajia	20	1	26	50	—	22	—	—	46	73
Lukkareita, urkureita	7	—	—	4	—	3	—	—	7	7
Kirkkojen palveluskuntaa....	3	—	—	4	—	—	—	—	3	4
2. Oikeuslaitos, vankeinhoito	4	—	1	1	—	2	—	—	5	3
Virkamiehiä.....	2	—	—	—	—	2	—	—	2	2
Palveluskuntaa	2	—	1	1	—	—	—	—	3	1
3. Siviilihallinto	74	9	67	123	—	52	—	—	141	184
Valtion virkamiehiä.....	29	5	20	36	—	20	—	—	49	61
Kaupungin virkamiehiä	22	3	23	41	—	27	—	—	45	71

¹⁾ Kaupanvälitys- ja asioimisliike = *Agences et bureaux de commissions*. — Asiamiehiä = *Agents*. — Kauppamatkustajia = *Voyageurs de commerce*. — Ravintola- ja väkijomaliike = *Restaurants et commerce de spiritueux*. — Ravintoloitsijoita, ravintolanpitäjiä = *Restaurateurs, propriétaires de restaurants*. — Matkustajakotien, kahviloiden y. m. s. pitäjiä = *Teneurs de chambres garnies, cafés etc.* — Palveluskunta = *Personnel*. — Muu kauppaliike = *Autres professions*. — Kauppiaita = *Commerçants*. — Kaupanhoitajia = *Gérants*. — Kauppa-apulaisia = *Commis*. — Kaupustelijoita = *Revendeurs*. — Muita = *Autres*. — V. Julkinen toiminta = *SerVICES publics*. — Kirkko = *Culte*. — Pappeja, saarnaajia = *Pasteurs, prédicateurs*. — Lukkareita, urkureita = *Sacristains, organistes*. — Kirkkojen palveluskuntaa = *Personnel des églises*. — Oikeuslaitos, vankeinhoito = *Justice, administration des prisons*. — Virkamiehiä = *Fonctionnaires*. — Palveluskuntaa = *Employés subalternes*. — Siviilihallinto = *Administration civile*. — Valtion virkamiehiä = *Fonctionnaires de l'État*. — Kaupungin virkamiehiä = *Fonctionnaires municipaux*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. ¹⁾</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöellinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Valtion palveluskuntaa	15	1	13	29	—	4	—	—	28	34
Kaupungin palveluskuntaa.....	8	—	11	17	—	1	—	—	19	18
4. Sotailaitos	1	—	3	2	—	4	—	—	4	6
Päällystö	1	—	3	2	—	4	—	—	4	6
5. Poliisilaitos	135	2	145	263	—	13	—	—	280	278
Päällystö	4	—	1	5	—	3	—	—	5	8
Miehistö	131	2	144	258	—	10	—	—	275	270
6. Palosammutuslaitos	32	—	4	15	—	—	—	—	36	15
Päällystö	1	—	1	2	—	—	—	—	2	2
Miehistö	31	—	3	13	—	—	—	—	34	13
VI. Opetuslaitos	106	205	89	176	—	101	—	—	195	482
Kansakoulunopettajia	50	92	49	79	—	37	—	—	99	208
Muita	56	113	40	97	—	64	—	—	96	274
VII. Terveyslaitos	64	143	53	93	—	64	—	—	117	300
Lääkäreitä, ilm. lähemp. tietoja	16	—	19	32	—	31	—	—	35	63
Hammaslääkäreitä	3	1	3	4	—	7	—	—	6	12
Hammasteknikkoja	2	—	—	1	—	—	—	—	2	1
Eläinlääkäreitä	3	—	1	5	—	2	—	—	4	7
Välskäreitä	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Apteekkareita	6	—	11	14	—	15	—	—	17	29
Proviisoreita	3	2	3	7	—	3	—	—	6	12
Farmaseutteja	4	7	1	3	—	1	—	—	5	11
Apteekkioppilaita	14	2	—	—	—	—	—	—	14	2
Sairasvoimistelijoita, hierojia..	4	46	4	8	—	1	—	—	8	55

¹⁾ Valtion palveluskuntaa = *Employés subalternes de l'État.* — Kaupungin palveluskuntaa = *Employés subalternes municipaux.* — Sotailaitos = *Organisations militaires.* — Päällystö = *Officiers.* — Poliisilaitos = *Police.* — Päällystö = *Officiers.* — Miehistö = *Service.* — Palosammutuslaitos = *Service du feu.* — Päällystö = *Officiers.* — Miehistö = *Service.* — VI. Opetuslaitos = *Enseignement.* — Kansakoulunopettajia = *Instituteurs, institutrices.* — Muita = *Autres.* — VII. Terveyslaitos = *Hygiène (service sanitaire).* — Lääkäreitä, ilman lähempiä tietoja = *Médecins, sans données précisées.* — Hammaslääkäreitä = *Chirurgiens dentistes.* — Hammasteknikkoja = *Techniciens-dentistes.* — Eläinlääkäreitä = *Vétérinaires.* — Välskäreitä = *Aides-chirurgiens.* — Apteekkareita = *Pharmaciens.* — Proviisoreita = *Premiers clercs de pharmacien.* — Farmaseutteja = *Étudiants en pharmacie.* — Apteekkioppilaita = *Élèves en pharmacie.* — Sairasvoimistelijoita, hierojia = *Élèves en gymnastique-médicale, masseurs.*

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. ¹⁾</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>
Sairaanhoidtajia	4	56	—	2	—	3	—	—	4	61
Kättilöitä	—	28	7	4	—	1	—	—	7	33
Muita.....	4	1	4	13	—	—	—	—	8	14
VIII. Vapaat elinkeinot.	76	10	30	57	—	32	—	—	106	99
Asianajajia	19	—	16	17	—	18	—	—	35	35
Sanomalehtimiehiä	25	—	10	31	—	7	—	—	35	38
Näyttelijöitä, musiikkitaiteilijoita, maalareita	32	10	4	9	—	7	—	—	36	26
IX. Muut luettelematta jääneet ammatit.	748	350	378	768	—	238	—	—	1 126	1 356
Insinöörejä	43	—	33	57	—	52	—	—	76	109
Teknikkoja	5	2	—	1	—	—	—	—	5	3
Ekonoomeja	31	35	22	72	—	34	—	—	53	141
Työnjohtajia	91	6	85	169	—	15	—	—	176	190
Konttoristeja	225	191	107	220	—	83	—	—	332	494
Varastonhoitajia	32	3	40	75	—	8	—	—	72	86
Piirustajia	7	4	1	4	—	—	—	—	8	8
Puhtaaksikirjoittajia.....	—	13	—	—	—	—	—	—	—	13
Laitosten johtajia.....	1	7	1	2	—	5	—	—	2	14
Täysihoidolanpitäjiä.....	1	41	18	9	—	17	—	—	19	67
Vahtimestareita.....	81	9	39	101	—	8	—	—	120	118
Partureita, kähertäjiä	21	17	16	33	—	7	—	—	37	57
Juoksupoikia, juoksutyttöjä ..	198	18	—	1	—	—	—	—	198	19
Muita.....	12	4	16	24	—	9	—	—	28	37
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämainittua ammattia.	2 013	1 111	1 512	2 709	—	21	—	—	3 525	3 841
Palvelijoita, palvelijattaria....	38	480	25	28	—	—	—	—	63	508
Renkiä	42	—	18	26	—	—	—	—	60	26

¹⁾ Sairaanhoidtajia = *Infirmiers, infirmières*. — Kättilöitä = *Sages-femmes*. — Muita = *Autres*. — VIII. Vapaat elinkeinot = *Professions libérales*. — Asianajajia = *Avocats*. — Sanomalehtimiehiä = *Publicistes*. — Näyttelijöitä, musiikkitaiteilijoita, maalareita = *Artistes dramatiques, musiciens, artistes peintres*. — IX. Muut luettelematta jääneet ammatit = *Autres professions non mentionnées ci-dessus*. — Insinöörejä = *Ingénieurs*. — Teknikkoja = *Techniciens*. — Ekonoomeja = *Économes*. — Työnjohtajia = *Contremaîtres*. — Konttoristeja = *Commis de bureau*. — Varastonhoitajia = *Chefs de dépôt*. — Piirustajia = *Dessinateurs*. — Puhtaaksikirjoittajia = *Copistes*. — Laitosten johtajia = *Directeurs d'établissements*. — Täysihoidolanpitäjiä = *Teneurs de pensions*. — Vahtimestareita = *Huissiers*. — Partureita, kähertäjiä = *Coiffeurs, coiffeuses*. — Juoksupoikia, juoksutyttöjä = *Jeunes commissionnaires des deux sexes*. — Muita = *Autres*. — X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämainittua ammattia = *Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus*. — Palvelijoita, palvelijattaria = *Domestiques, servantes*. — Renkiä = *Valets de ferme*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Talonmiehiä	49	7	34	86	—	5	—	—	83	98
Koneenkäyttäjiä, lämmittäjiä..	193	2	178	288	—	4	—	—	371	294
Varastojen työväkeä	52	7	39	57	—	1	—	—	91	65
Vahteja	25	—	8	28	—	—	—	—	33	28
Nokikolareita	14	—	9	32	—	1	—	—	23	33
Pesijättäriä	—	140	46	69	—	2	—	—	46	211
Silittäjiä	—	88	16	21	—	1	—	—	16	110
Siivoojia	—	83	22	29	—	—	—	—	22	112
Kylvettäjiä	—	34	21	9	—	—	—	—	21	43
Työläisiä ilman tarkempaa mää- rittelyä	1 600	270	1 096	2 036	—	7	—	—	2 696	2 313
XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä (lai- toksissa).	245	302	—	—	—	—	—	—	245	302
Sairaaloiden potilaita	99	145	—	—	—	—	—	—	99	145
Vaivaistalon hoidokkeja	117	84	—	—	—	—	—	—	117	84
Vankeja	9	—	—	—	—	—	—	—	9	—
Muita	20	73	—	—	—	—	—	—	20	73
XII. Pääomastaan, koroista tai eläkkeestä eläjiä.	242	398	217	453	7	91	—	—	466	882
Koroillaan eläjiä	193	129	184	389	7	70	—	—	384	588
Eläkkeennauttija	49	209	33	64	—	21	—	—	82	294
XIII. Muut, varattomat henkilöt (ei per- heenjäseniä).	49	112	7	13	—	—	—	—	56	125

1) Talonmiehiä = *Concierges*. — Koneenkäyttäjiä, lämmittäjiä = *Mécaniciens, chauffeurs*. — Varastojen työväkeä = *Ouvriers d'entrepôts*. — Vahteja = *Gardiens*. — Nokikolareita = *Ramoneurs*. — Pesijättäriä = *Blanchisseuses*. — Silittäjiä = *Repasseuses*. — Siivoojia = *Femmes de ménage*. — Kylvettäjiä = *Servantes de bains*. — Työläisiä ilman tarkempaa määrittelyä = *Ouvriers sans données précises*. — XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä (laitoksissa) = *Personnes sans professions (prisonniers, pensionnaires des asiles des pauvres, etc.)*. — Sairaaloiden potilaita = *Malades hospitalisés*. — Vaivaistalon hoidokkeja = *Pensionnaires des asiles des pauvres*. — Vankeja = *Détenus*. — Muita = *Autres*. — XII. Pääomastaan, koroista tai eläkkeestä eläjiä = *Personnes vivant de leur capital, d'une pension ou de leurs rentes*. — Koroillaan eläjiä = *Rentiers*. — Eläkkeennauttija = *Pensionnés*. — XIII. Muut, varattomat henkilöt (ei perheenjäseniä) = *Autres personnes sans ressources (n'étant pas membres d'une famille)*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. ¹⁾</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöellinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>
XIV. Toimi tuntematon.....	576	766	78	169	—	56	—	—	654	991
Ylioppilaita ja koululaisia....	404	434	7	12	—	36	—	—	411	482
Vaimoja ja leskiä ilman ilmoitettua ammattia.....	—	99	32	47	—	10	—	—	32	156
Matkustajia hotelleissa ja matkailijakodeissa.....	60	21	—	2	—	—	—	—	60	23
Ent. ammatinhar., ryhm. I kuuluv.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » II »	33	37	10	31	—	3	—	—	43	71
» » » III »	10	1	2	11	—	—	—	—	12	12
» » » IV »	22	11	6	27	—	3	—	—	28	41
» » » V »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » VI »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » VII »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » VIII »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » IX »	6	2	1	5	—	1	—	—	7	8
» » » X »	7	38	5	13	—	1	—	—	12	52
Muita.....	34	123	15	21	—	2	—	—	49	146
Yhteensä	11 175	9 735	7 582	14 202	8	1 445	—	—	18 765	25 382

¹⁾ XIV. Toimi tuntematon = *Profession inconnue*. — Ylioppilaita ja koululaisia = *Étudiants et écoliers*. — Vaimoja ja leskiä ilman ilmoitettua ammattia = *Femmes et veuves sans données précisées*. — Matkustajia hotelleissa ja matkailijakodeissa = *Voyageurs descendus dans les hôtels et maisons meublées*. — Entisiä ammatinharjoittajia, ryhmään I kuuluvia = *Ci-devant industriels (voir gr. I)*. — Muita = *Autres*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityi- siä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de fa- mille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen	69	19	38	90	—	9	—	2	107	120
1. Maanviljelys ja karjanhoito	40	12	28	58	—	4	—	2	68	76
Maanomistajia	27	6	25	46	—	2	—	2	52	56
Agronomeja	3	—	2	6	—	2	—	—	5	8
Maanviljelystyöväkeä	10	6	1	6	—	—	—	—	11	12
2. Puutarhatoimi	22	7	5	20	—	5	—	—	27	32
Puutarhureita	16	1	3	18	—	5	—	—	19	24
Puutarhatyöläisiä	6	6	2	2	—	—	—	—	8	8
3. Meijeritoimi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Metsänhoito	1	—	1	3	—	—	—	—	2	3
Metsänvartioita	1	—	1	3	—	—	—	—	2	3
5. Metsästäjiä ja kalastajia	6	—	4	9	—	—	—	—	10	9
Kalastajia	6	—	4	9	—	—	—	—	10	9
II. Teollisuus	1 754	1 371	1 342	2 428	—	136	—	—	3 096	3 935
1. Kaivosteollisuus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Metall- ja koneteollisuus	356	—	183	364	—	13	—	—	539	377
Työnjohtajia	12	—	10	27	—	4	—	—	22	31
Konetyöntekijöitä	125	—	47	102	—	3	—	—	172	105
Seppiä	55	—	25	67	—	1	—	—	80	68
Viilaajia	40	—	25	45	—	1	—	—	65	46
Valureita	28	—	15	28	—	1	—	—	43	29
Sorvareita	37	—	18	31	—	2	—	—	55	33
Rauta- ja metallityöntekijöitä	2	—	2	4	—	—	—	—	4	4
Levy- ja vaskiseppiä	57	—	41	60	—	1	—	—	98	61
3. Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollis.	106	1	91	167	—	1	—	—	197	169
Kivityöntekijöitä	101	—	88	159	—	1	—	—	189	160

1) *Traduction de rubriques: I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen = Agriculture et dérivés. — Maanviljelys ja karjanhoito = Agriculture et élevage. — Maanomistajia = Propriétaires fonciers. — Agronomeja = Agronomes. — Maanviljelystyöväkeä = Ouvriers agricoles. — Puutarhatoimi = Horticulture. — Puutarhureita = Jardiniers. — Puutarhatyöläisiä = Ouvriers jardiniers. — Meijeritoimi = Laiterie. — Metsänhoito = Sylviculture. — Metsänvartioita = Gardes forestiers. — Metsästäjiä ja kalastajia = Chasseurs et pêcheurs. — Kalastajia = Pêcheurs. — II. Teollisuus = Industrie. — Kaivosteollisuus = Mines et abatages. — Metall- ja koneteollisuus = Métallurgie et ateliers de construction de machines. — Työnjohtajia = Contremaîtres. — Konetyöntekijöitä = Ouvriers mécaniciens. — Seppiä = Forgerons. — Viilaajia = Limeurs. — Valureita = Fondeurs. — Sorvareita = Ouvriers tourneurs. — Rauta- ja metallityöntekijöitä = Ouvriers en fer et en métaux. — Levy- ja vaskiseppiä = Ferblantiers et chaudronniers. — Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollisuus = Industries de la pierre, de l'argile, du verre etc. — Kivityöntekijöitä = Carriers et tailleurs de pierres.*

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Kaakelityöntekijöitä	5	1	3	8	—	—	—	—	8	9
4. Nahka- ja karvateollisuus	16	1	3	24	—	1	—	—	19	26
Nahkureita, karvuutehtaan työv.	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Satulaseppiä, satulasepäntätyönt.	8	—	—	5	—	—	—	—	8	5
Nahkatehtaan työväkeä	4	—	—	12	—	—	—	—	4	12
Harjantekijöitä, harjatyöntek.	2	1	3	7	—	1	—	—	5	9
5. Kutomateollisuus	163	770	236	340	—	14	—	—	399	1 124
Työnjohtajia	7	—	2	8	—	7	—	—	9	15
Puuvillatehtaalaisia	143	606	215	308	—	5	—	—	358	919
Villatehtaalaisia	1	36	4	3	—	—	—	—	5	39
Kankureita, luokittelemattomia	6	29	5	12	—	1	—	—	11	42
Värjääjiä »	4	—	3	5	—	—	—	—	7	5
Kutojia »	2	99	7	4	—	1	—	—	9	104
6. Vaatetusteollisuus	172	323	138	235	—	13	—	—	310	571
Rääätäleitä, räätälytyöntekijöitä	77	—	45	84	—	4	—	—	122	88
Ompelijoita, muotiompelijoita	—	316	29	34	—	2	—	—	29	352
Suutareita, suutarityöntekij.	93	2	63	114	—	7	—	—	156	123
Turkkureita	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1
Hatuntekijöitä	1	4	1	3	—	—	—	—	2	7
7. Paperiteollisuus	14	1	4	5	—	1	—	—	18	7
Kirjansitojia, kirjansitojatyönt.	14	1	4	5	—	1	—	—	18	7
8. Puuteollisuus	117	5	80	156	—	3	—	—	197	164
Työnjohtajia	3	—	3	12	—	—	—	—	6	12
Sahatyöntekijöitä	17	—	4	19	—	—	—	—	21	19
Puuseppiä, puusepäntätyöntekij.	90	—	71	111	—	3	—	—	161	114
Tynnyrintekijöitä	5	—	2	11	—	—	—	—	7	11
Muita	2	5	—	3	—	—	—	—	2	8

1) Kaakelityöntekijöitä = *Poëliers*. — Nahka- ja karvateollisuus = *Industries de cuirs et des poils*. — Nahkureita, karvuutehtaan työväkeä = *Tanneurs, ouvriers tanneurs*. — Satulaseppiä, satulasepäntätyöntekijöitä = *Selliers, ouvriers selliers*. — Nahkatehtaan työväkeä = *Ouvriers des fabriques de cuir*. — Harjantekijöitä, harjatyöntekijöitä = *Brossiers, ouvriers brossiers*. — Kutomateollisuus = *Industrie textile*. — Työnjohtajia = *Contremaîtres*. — Puuvillatehtaalaisia = *Fileurs de coton*. — Villatehtaalaisia = *Tisserands de laine*. — Kankureita, luokittelemattomia = *Tisserands, non classifiés*. — Värjääjiä = *Teinturiers*. — Kutojia = *Piqueurs*. — Vaatetusteollisuus = *Industrie de l'habillement*. — Rääätäleitä, räätälytyöntekijöitä = *Tailleurs*. — Ompelijoita, muotiompelijoita = *Couturières, modistes*. — Suutareita, suutarityöntekijöitä = *Cordonniers, garçons cordonniers*. — Turkkureita = *Pelletiers*. — Hatuntekijöitä = *Ouvriers chapeliers*. — Paperiteollisuus = *Industrie du papier*. — Kirjansitojia, kirjansitojatyöntekijöitä = *Relieurs*. — Puuteollisuus = *Industrie du bois*. — Työnjohtajia = *Contremaîtres*. — Sahatyöntekijöitä = *Ouvriers des scieries*. — Puuseppiä, puusepäntätyöntekijöitä = *Menuisiers, ouvriers de menuiserie*. — Tynnyrintekijöitä = *Tonneliers*. — Muita = *Autres*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä yhdä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
9. Rakennusteollisuus	364	10	275	509	—	23	—	—	639	542
Arkitehteja	5	—	2	10	—	6	—	—	7	16
Rakennusmestareita	39	—	30	55	—	9	—	—	69	64
Muurareita	68	—	59	88	—	2	—	—	127	90
Maalareita, maalarityöntekij..	90	—	67	124	—	3	—	—	157	127
Kirvesmiehiä	124	—	90	187	—	3	—	—	214	190
Uunintekijöitä	9	—	5	4	—	—	—	—	14	4
Verhoilijoita	10	1	3	9	—	—	—	—	13	10
Lasimestareita, lasinleikkaajia.	2	1	4	4	—	—	—	—	6	5
Muita rakennustyöntekijöitä..	17	8	15	28	—	—	—	—	32	36
10. Kemiallinen sekä terva-, öljy- y. m. s. teollisuus	27	8	22	46	—	2	—	—	49	56
Saippuantekijöitä	21	7	15	29	—	—	—	—	36	36
Muita	6	1	7	17	—	2	—	—	13	20
11. Valaistus-, lämmitys- ja sähkö- teollisuus	23	—	12	14	—	2	—	—	35	16
Sähkömönttöorejä ja -työnte- kijöitä	23	—	12	14	—	2	—	—	35	16
12. Ravintoaineteollisuus	229	139	194	361	—	40	—	—	423	540
Työnjohtajia	7	—	6	16	—	4	—	—	13	20
Myllyjen työväkeä	25	4	19	53	—	—	—	—	44	57
Leipureita, leipurityöntekijöitä	59	99	54	72	—	28	—	—	113	199
Teurastajia	8	1	16	24	—	2	—	—	24	27
Makkarantekijöitä	33	—	6	27	—	5	—	—	39	32
Sokeritehtaan työväkeä	97	35	93	169	—	1	—	—	190	205
13. Väki- ja mallasjuomateollisuus..	28	11	23	62	—	2	—	—	51	75
Työläisiä	28	11	23	62	—	2	—	—	51	75

1) Rakennusteollisuus = *Constructions*. — Arkitehteja = *Architectes*. — Rakennusmestareita = *Entrepreneurs en bâtiment*. — Muurareita = *Maçons*. — Maalareita, maalarityöntekijöitä = *Peintres en bâtiment*. — Kirvesmiehiä = *Churpentiers*. — Uunintekijöitä = *Poëliers*. — Verhoilijoita = *Tapissiers*. — Lasimestareita, lasinleikkaajia = *Vitriers*. — Muita rakennustyöntekijöitä = *Autres ouvriers en bâtiment*. — Kemiallinen sekä terva-, öljy- y. m. s. teollisuus = *Produits chimiques et industries du goudron, des huiles etc.* — Saippuantekijöitä = *Ouvriers de savonneries*. — Muita = *Autres*. — Valaistus-, lämmitys- ja sähköteollisuus = *Éclairage, chauffage et électricité*. — Sähkömönttöorejä ja -työntekijöitä = *Monteurs et ouvriers d'électricité*. — Ravintoaineteollisuus = *Industrie des denrées alimentaires*. — Työnjohtajia = *Contremaitres*. — Myllyjen työväkeä = *Meuniers*. — Leipureita, leipurityöntekijöitä = *Boulangers, garçons boulangers*. — Teurastajia = *Bouchers*. — Makkarantekijöitä = *Charcutiers, garçons charcutiers*. — Sokeritehtaan työväkeä = *Ouvriers sucriers*. — Väki- ja mallasjuomateollisuus = *Industrie de l'eau de vie et des boissons fermentées*. — Työläisiä = *Ouvriers*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä yynnä yksityisiä itsenkisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
14. Tupakka- y. m. nautintoaineteol- lisuus	9	13	8	20	—	2	—	—	17	35
Työnjohtajia	4	1	4	7	—	2	—	—	8	10
Tupakkatehtaalaisia	5	10	4	13	—	—	—	—	9	23
Karamellitehtaalaisia	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Virvoitusjuomatehtaalaisia	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
15. Graafillinen ja taideteollisuus ..	76	31	29	68	—	8	—	—	105	107
Työnjohtajia	4	1	2	7	—	4	—	—	6	12
Kirjapainotyöväkeä	66	22	23	51	—	2	—	—	89	75
Valokuvaajia ja heidän apulai- siaan	6	8	4	10	—	2	—	—	10	20
16. Muu teollisuus	40	4	22	31	—	8	—	—	62	43
Kelloseppiä, kellosepäntyönt. Kultaseppiä, kultasepäntyönt. Muita työläisiä	17	—	5	10	—	3	—	—	22	13
20	—	14	15	—	5	—	—	—	34	20
3	4	3	6	—	—	—	—	—	6	10
17. Luokittelemattomia	14	54	22	26	—	3	—	—	36	83
Tehtailijoita	3	—	6	7	—	3	—	—	9	10
Tehtaalaisia	11	54	16	19	—	—	—	—	27	73
III. Kulkulaitokset	595	65	469	954	—	61	—	—	1 064	1 080
1. Rautatiet	223	10	202	392	—	34	—	—	425	436
Päällystöä ja virkailijoita	51	4	33	82	—	19	—	—	84	105
Palveluskuntaa	172	6	169	310	—	15	—	—	341	331
2. Raitiotiet, ajuriliike	154	4	139	298	—	2	—	—	293	304
Ajuriliikkeen harjoittajia, ajuri- renrenkejä	154	4	139	298	—	2	—	—	293	304

¹⁾ Tupakka- y. m. nautintoaineteollisuus = *Industries du tabac et des denrées de jouissance*. — Työnjohtajia = *Contremaîtres*. — Tupakkatehtaalaisia = *Tabatiers*. — Karamellitehtaalaisia = *Confiseurs*. — Virvoitusjuomatehtaalaisia = *Ouvriers attachés à la fabrication des boissons rafraîchissantes*. — Graafillinen ja taideteollisuus = *Industrie graphique et art appliquée*. — Kirjapainotyöväkeä = *Ouvriers typographes*. — Valokuvaajia ja heidän apulaisiaan = *Photographes, aides-photographes*. — Muu teollisuus = *Autres industries*. — Kelloseppiä, kellosepäntyöntekijöitä = *Horlogers, ouvriers horlogers*. — Kultaseppiä, kultasepäntyöntekijöitä = *Orfèvres, compagnons orfèvres*. — Muita työläisiä = *Autres ouvriers*. — Luokittelemattomia = *Non classifiés*. — Tehtailijoita = *Fabricants*. — Tehtaalaisia = *Ouvriers de fabriques*. — III. Kulkulaitokset = *Communications*. — Rautatiet = *Chemins de fer*. — Päällystöä ja virkailijoita = *Chefs, fonctionnaires*. — Palveluskunta = *Employés subalternes*. — Raitiotiet, ajuriliike = *Tramways, voiturage*. — Ajuriliikkeen harjoittajia, ajurirenkejä = *Cochers de fiacre*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. ¹⁾</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
3. Luotsi- ja majakkalaitos	11	—	8	13	—	2	—	—	19	15
Virkamiehiä	2	—	2	3	—	2	—	—	4	5
Luotseja	9	—	6	10	—	—	—	—	15	10
4. Merenkulku	96	—	40	93	—	13	—	—	136	106
Kapteeneja, perämiehiä	32	—	24	58	—	13	—	—	56	71
Merimiehiä ja palveluskuntaa	64	—	16	35	—	—	—	—	80	35
5. Lastaus-, lossaus- y. m. s. toimi.	62	9	46	81	—	1	—	—	108	91
Työväkeä	62	9	46	81	—	1	—	—	108	91
6. Posti-, sähkölennätin- ja puhelin- laitos	49	42	34	77	—	9	—	—	83	128
Postivirkamiehiä	17	20	15	19	—	5	—	—	32	44
Kirjeenkantajia	20	—	17	47	—	1	—	—	37	48
Sähkölennätinvirkamiehiä	12	5	2	8	—	3	—	—	14	16
Puhelinvirkamiehiä, -neitejä ..	—	17	—	3	—	—	—	—	—	20
IV. Kauppa	403	547	298	508	—	228	—	—	701	1 283
1. Raha- ja vakuutuslaitos	34	27	19	33	—	28	—	—	53	88
Pankinjohtajia	7	—	8	15	—	14	—	—	15	29
Pankkivirkailijoita	27	27	11	18	—	14	—	—	38	59
2. Kaupanvälitys- ja asioimisläike ..	30	1	26	48	—	14	—	—	56	63
Asiamiehiä	30	1	26	48	—	14	—	—	56	63
3. Ravintola- ja väkijuomaliike ..	23	139	11	12	—	2	—	—	34	153
Ravintoloitsijoita, ravintolan- pitäjiä	4	5	3	7	—	2	—	—	7	14
Matkustajakotien, kahviloiden y. m. s. pitäjiä	1	17	7	5	—	—	—	—	8	22
Palveluskuntaa	18	117	1	—	—	—	—	—	19	117

¹⁾ Luotsi- ja majakkalaitos = *Pilotage et phares*. — Virkamiehiä = *Fonctionnaires*. — Luotseja = *Pilotes*. — Merenkulku = *Navigation*. — Kapteeneja, perämiehiä = *Capitaines de navires marchands, seconds de navire*. — Merimiehiä ja palveluskuntaa = *Matelots, serviteurs des navires*. — Lastaus-, lossaus- y. m. s. toimi = *Chargement, déchargement etc.* — Työväkeä = *Ouvriers*. — Posti-, sähkölennätin- ja puhelinlaitos = *Postes, télégraphes et téléphones*. — Postivirkamiehiä = *Fonctionnaires de la poste*. — Kirjeenkantajia = *Facteurs*. — Sähkölennätinvirkamiehiä = *Télégraphistes*. — Puhelinvirkamiehiä, puhelinneitejä = *Téléphonistes*. — IV. Kauppa = *Commerce*. — Raha- ja vakuutuslaitos = *Banques et sociétés d'assurances*. — Pankinjohtajia = *Directeurs de banque*. — Pankkivirkailijoita = *Employés de banques*. — Kaupanvälitys- ja asioimisläike = *Agences et bureaux de commissions*. — Asiamiehiä = *Agents*. — Ravintola- ja väkijuomaliike = *Restaurants et commerce de spiritueux*. — Ravintoloitsijoita, ravintolanpitäjiä = *Restaurateurs, propriétaires de restaurants*. — Matkustajakotien, kahviloiden y. m. s. pitäjiä = *Teneurs de chambres garnies, cafés etc.* — Palveluskunta = *Personnel*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsensäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>
4. Muu kauppaliike.....	316	380	242	415	—	184	—	—	558	979
Kauppiaita	157	114	148	259	—	160	—	—	305	533
Kauppa-apulaisia	142	177	54	115	—	19	—	—	196	311
Kaupustelijoita	17	89	40	41	—	5	—	—	57	135
V. Julkinen toiminta	258	6	238	429	1	114	—	—	497	549
1. Kirkko	30	2	27	52	—	17	—	—	57	71
Pappeja, saarnaajia	23	2	26	46	—	16	—	—	49	64
Kirkkojen palveluskuntaa	7	—	1	6	—	1	—	—	8	7
2. Oikeuslaitos, vankeinhoito	51	2	51	80	—	35	—	—	102	117
Virkamiehiä	29	—	28	38	—	33	—	—	57	71
Palveluskuntaa	22	2	23	42	—	2	—	—	45	46
3. Siviilihallinto	86	2	81	149	1	50	—	—	168	201
Virkamiehiä	55	2	53	96	1	46	—	—	109	144
Palveluskuntaa	31	—	28	53	—	4	—	—	59	57
4. Sotalaitos	10	—	2	12	—	4	—	—	12	16
Päällystö	3	—	2	8	—	4	—	—	5	12
Miehistö	7	—	—	4	—	—	—	—	7	4
5. Poliisilaitos	66	—	76	135	—	8	—	—	142	143
Päällystö	4	—	3	8	—	2	—	—	7	10
Miehistö	62	—	73	127	—	6	—	—	135	133
6. Palosammutuslaitos	15	—	1	1	—	—	—	—	16	1
Päällystö	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Miehistö	14	—	1	1	—	—	—	—	15	1
VI. Opetuslaitos	48	113	44	87	—	55	—	—	92	255
Opettajia, ilm. lähem. tietoja	48	113	44	87	—	55	—	—	92	255

¹⁾ Muu kauppaliike = *Autres professions.* — Kauppiaita = *Commerçants.* — Kauppa-apulaisia = *Commis.* — Kaupustelijoita = *Revendeurs.* — V. Julkinen toiminta = *Services publics.* — Kirkko = *Culte.* — Pappeja, saarnaajia = *Pasteurs, prédicateurs.* — Kirkkojen palveluskuntaa = *Personnel des églises.* — Oikeuslaitos, vankeinhoito = *Justice, administration des prisons.* — Virkamiehiä = *Fonctionnaires.* — Palveluskuntaa = *Employés subalternes.* — Siviilihallinto = *Administration civile.* — Virkamiehiä = *Fonctionnaires.* — Palveluskuntaa = *Empolyés subalternes.* — Sotalaitos = *Organisations militaires.* — Päällystö = *Officiers.* — Miehistö = *Troupe.* — Poliisilaitos = *Police.* — Päällystö = *Officiers.* — Miehistö = *Service.* — Palosammutuslaitos = *Service du feu.* — Päällystö = *Officiers.* — Miehistö = *Service.* — VI. Opetuslaitos = *Enseignement.* — Opettajia, ilman lähempiä tietoja = *Professeurs, non classifiés.*

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöellinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
VII. Terveystaitos	42	85	25	35	—	38	—	—	67	158
Lääkäreitä, ilm. lähemp. tietoja	11	2	12	17	—	18	—	—	23	37
Hammaslääkäreitä	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—
Eläinlääkäreitä	2	—	—	2	—	2	—	—	2	4
Apteekkareita	3	—	4	3	—	7	—	—	7	10
Proviisoreita	3	—	2	2	—	4	—	—	5	6
Farmaseutteja	5	4	—	—	—	—	—	—	5	4
Apteekkioppilaita	4	3	—	—	—	—	—	—	4	3
Sairasvoimistelijoita, hierojia..	1	20	4	2	—	1	—	—	5	23
Sairaanhoidtajia	7	47	3	6	—	3	—	—	10	56
Kättilöitä	—	8	—	1	—	1	—	—	—	10
Muita	3	1	—	2	—	2	—	—	3	5
VIII. Vapaat elinkeinot	62	13	16	36	—	14	—	—	78	63
Asianajajia	12	—	5	7	—	8	—	—	17	15
Sanomalehtimiehiä	16	1	5	15	—	4	—	—	21	20
Näyttelijöitä, musiikkitaiteilijoita, maalareita	34	12	6	14	—	2	—	—	40	28
IX. Muut luettelematta jääneet ammatit	295	323	187	341	—	94	—	—	482	758
Insinöörejä	18	—	13	27	—	14	—	—	31	41
Työnjohtajia	17	9	18	39	—	3	—	—	35	51
Konttoristeja	121	132	60	106	—	46	—	—	181	284
Piirustajia	5	2	—	3	—	—	—	—	5	5
Puhtaaksikirjoittajia	5	17	7	10	—	4	—	—	12	31
Taloudenhoitajia	—	119	35	23	—	6	—	—	35	148
Vahtimestareita	35	8	24	65	—	12	—	—	59	85
Partureita, kähertäjiä	13	4	5	17	—	2	—	—	18	23

1) VII. Terveystaitos = *Hygiène (service sanitaire)*. — Lääkäreitä, ilman lähempiä tietoja = *Médecins, sans données précises*. — Hammaslääkäreitä = *Chirurgiens dentistes*. — Eläinlääkäreitä = *Vétérinaires*. — Apteekkareita = *Pharmaciens*. — Proviisoreita = *Premiers clercs de pharmacien*. — Farmaseutteja = *Éludiants en pharmacie*. — Apteekkioppilaita = *Élèves en pharmacie*. — Sairasvoimistelijoita, hierojia = *Élèves en gymnastique-médicale, masseurs*. — Sairaanhoidtajia = *Infirmiers, infirmières*. — Kättilöitä = *Sages-femmes*. — Muita = *Autres*. — VIII. Vapaat elinkeinot = *Professions libérales*. — Asianajajia = *Avocats*. — Sanomalehtimiehiä = *Publicistes*. — Näyttelijöitä, musiikkitaiteilijoita, maalareita = *Artistes dramatiques, musiciens, artistes peintres*. — IX. Muut luettelematta jääneet ammatit = *Autres professions non mentionnées ci-dessus*. — Insinöörejä = *Ingénieurs*. — Työnjohtajia = *Contremaîtres*. — Konttoristeja = *Commis de bureau*. — Piirustajia = *Dessinateurs*. — Puhtaaksikirjoittajia = *Copistes*. — Vahtimestareita = *Huissiers*. — Partureita, kähertäjiä = *Coiffeurs, coiffeuses*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. ¹⁾</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöellinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Juoksupoikia, juoksutyttöjä ..	47	22	1	3	—	—	—	—	48	25
Muita.....	34	10	24	48	—	7	—	—	58	65
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämaintuttua ammattia.	677	612	479	871	—	19	—	—	1 156	1 502
Palvelijoita, palvelijattaria....	120	137	70	143	—	—	—	—	190	280
Talonmiehiä	27	3	15	46	—	1	—	—	42	50
Koneenkäyttäjiä, lämmittäjiä..	72	—	56	108	—	2	—	—	128	110
Vahteja	19	—	6	21	—	—	—	—	25	21
Nokikolareita	5	—	6	6	—	—	—	—	11	6
Pesijättäriä	—	121	34	39	—	3	—	—	34	163
Silittäjiä	—	37	2	8	—	—	—	—	2	45
Siivoojia	—	87	9	20	—	1	—	—	9	108
Kylvettäjiä	—	17	1	8	—	—	—	—	1	25
Työläisiä ilman tarkempaa määrittelyä	434	210	280	472	—	12	—	—	714	694
XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä (laitoksissa).	290	222	—	—	—	—	—	—	290	222
Sairaaloitten potilaita	99	87	—	—	—	—	—	—	99	87
Vaivaistalon hoidokkeja	46	76	—	—	—	—	—	—	46	76
Vankeja	145	16	—	—	—	—	—	—	145	16
Muita.....	—	43	—	—	—	—	—	—	—	43
XII. Pääomastaan, koroista tai eläkkeestä eläjiä.	108	187	110	225	—	50	—	—	218	462
Talonomistajia	85	83	94	169	—	16	—	—	179	268
Koroillaan eläjiä	5	22	3	10	—	4	—	—	8	36
Eläkkeennauttjia	18	82	13	46	—	30	—	—	31	158

¹⁾ Juoksupoikia, juoksutyttöjä = *Jeunes commissionnaires des deux sexes.* — Muita = *Autres.* — X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämaintuttua ammattia = *Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus.* — Palvelijoita, palvelijattaria = *Domestiques, servantes.* — Talonmiehiä = *Concierges.* — Koneenkäyttäjiä, lämmittäjiä = *Mécaniciens, chauffeurs.* — Vahteja = *Gardiens.* — Nokikolareita = *Ramoneurs.* — Pesijättäriä = *Blanchisseuses.* — Silittäjiä = *Repasseuses.* — Siivoojia = *Femmes de ménage.* — Kylvettäjiä = *Servantes de bains.* — Työläisiä ilman tarkempaa määrittelyä = *Ouvriers sans données précisées.* — XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä (laitoksissa) = *Personnes sans professions (prisonniers, pensionnaires des asiles des pauvres, etc.).* — Sairaaloitten potilaita = *Malades hospitalisés.* — Vaivaistalon hoidokkeja = *Pensionnaires des asiles des pauvres.* — Vankeja = *Détenus.* — Muita = *Autres.* — XII. Pääomastaan, koroista tai eläkkeestä eläjiä = *Personnes vivant de leur capital, d'une pension ou de leurs rentes.* — Talonomistajia = *Propriétaires de maisons.* — Koroillaan eläjiä = *Rentiers.* — Eläkkeennauttjia = *Pensionnés.*

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöilinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
XIII. Muut, varattomat henkilöt (ei perheenjäseniä).	2	27	3	1	—	—	—	—	5	28
XIV. Toimi tuntematon.	273	475	124	179	—	51	—	—	397	705
Ylioppilaita ja koululaisia	145	103	—	5	—	4	—	—	145	112
Vaimoja ja leskiä ilman ilmoitettua ammattia	—	187	86	73	—	16	—	—	86	276
Ent. ammatinhar., ryhm. I kuuluv.	7	2	—	2	—	1	—	—	7	5
» » » II »	13	23	—	18	—	—	—	—	13	41
» » » III »	12	3	—	8	—	—	—	—	12	11
» » » IV »	7	4	—	4	—	1	—	—	7	9
» » » V »	11	—	—	7	—	1	—	—	11	8
» » » VII »	2	1	4	5	—	3	—	—	6	9
» » » VIII »	1	—	—	1	—	2	—	—	1	3
» » » IX »	3	25	3	6	—	2	—	—	6	33
» » » X »	7	11	1	5	—	1	—	—	8	17
Muita	65	116	30	45	—	20	—	—	95	181
Yhteensä	4 876	4 065	3 373	6 184	1	869	—	2	8 250	11 120

¹⁾ XIII. Muut, varattomat henkilöt (ei perheenjäseniä) = *Autres personnes sans ressources (n'étant pas membres d'une famille)*. — XIV. Toimi tuntematon = *Profession inconnue*. — Ylioppilaita ja koululaisia = *Étudiants et écoliers*. — Vaimoja ja leskiä ilman ilmoitettua ammattia = *Femmes et veuves sans données précisées*. — Entisiä ammatinharjoittajia, ryhmään I kuuluvia = *Ci-devant industriels (voir gr. I)*. — Muita = *Autres*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityi- sii itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de fa- mille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kuunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen	82	20	60	112	—	19	—	—	142	151
1. Maanviljelys ja karjanhoito	44	15	38	60	—	9	—	—	82	84
Maanomistajia	2	4	—	1	—	—	—	—	2	5
Maanviljelystyöväkeä	1	8	1	1	—	—	—	—	2	9
Maanviljelijöitä, ilm. lähemp. ilmoitusta	41	36	37	58	—	9	—	—	78	70
2. Puutarhatoimi	18	2	12	29	—	5	—	—	30	36
Puutarhureita	13	2	12	29	—	5	—	—	25	36
Puutarhatyöläisiä	5	—	—	—	—	—	—	—	5	—
3. Meijeritoimi	1	3	—	1	—	—	—	—	1	4
Työläisiä	1	3	—	1	—	—	—	—	1	4
4. Metsänhoito	1	—	1	1	—	—	—	—	2	1
Metsänvartioita	1	—	1	1	—	—	—	—	2	1
5. Metsästäjiä ja kalastajia	18	—	9	21	—	5	—	—	27	26
Kalastajia	18	—	9	21	—	5	—	—	27	26
II. Teollisuus	1 638	1 167	1 358	2 433	—	102	1	—	2 997	3 702
1. Kaivosteollisuus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Metall- ja koneteollisuus	293	4	200	356	—	8	—	—	493	368
Seppiä	53	—	34	86	—	2	—	—	87	88
Viilaaajia	57	—	32	58	—	—	—	—	89	58
Valureita	32	—	26	35	—	1	—	—	58	36
Sorvareita	21	—	8	25	—	2	—	—	29	27
Rauta- ja metallityöntekijöitä Levy- ja vaskiseppiä	46	4	33	44	—	2	—	—	79	50
Levy- ja vaskiseppiä	84	—	67	108	—	1	—	—	151	109
3. Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollis. Kivityöntekijöitä	35	—	48	65	—	—	—	—	83	65
Kivityöntekijöitä	23	—	35	47	—	—	—	—	58	47
Kaakelityöntekijöitä	12	—	13	18	—	—	—	—	25	18

1) Traduction de rubriques: I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen = *Agriculture et dérivés*. — Maanviljelys ja karjanhoito = *Agriculture et élevage*. — Maanomistajia = *Propriétaires fonciers*. — Maanviljelystyöväkeä = *Ouvriers agricoles*. — Maanviljelijöitä, ilman lähempää ilmoitusta = *Agriculteurs, non classifiés*. — Puutarhatoimi = *Horticulture*. — Puutarhureita = *Jardiniers*. — Puutarhatyöläisiä = *Ouvriers jardiniers*. — Meijeritoimi = *Laiterie*. — Työläisiä = *Ouvriers*. — Metsänhoito = *Sylviculture*. — Metsänvartioita = *Gardes forestiers*. — Metsästäjiä ja kalastajia = *Chasseurs et pêcheurs*. — Kalastajia = *Pêcheurs*. — II. Teollisuus = *Industrie*. — Kaivosteollisuus = *Mines et abatages*. — Metall- ja koneteollisuus = *Métallurgie et ateliers de construction de machines*. — Seppiä = *Forgerons*. — Viilaaajia = *Limeurs*. — Valureita = *Fondeurs*. — Sorvareita = *Ouvriers tourneurs*. — Rauta- ja metallityöntekijöitä = *Ouvriers en fer et en métaux*. — Levy- ja vaskiseppiä = *Ferblantiers et chaudronniers*. — Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollisuus = *Industries de la pierre, de l'argile, du verre etc.* — Kivityöntekijöitä = *Carriers et tailleurs de pierres*. — Kaakelityöntekijöitä = *Poëliers*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä yhdessä yksityi- sillä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
4. Nahka- ja karvateollisuus,	12	—	9	32	—	1	—	—	21	33
Nahkureita, karvuutehtaan työv.	7	—	5	17	—	1	—	—	12	18
Satulaseppiä, satulasepäntyönt.	5	—	4	15	—	—	—	—	9	15
5. Kutomateollisuus	54	510	99	159	—	5	—	—	153	674
Puuvillatehtaalaisia	33	425	64	112	—	4	—	—	97	541
Kankureita, luokittelemattomia	5	85	18	19	—	1	—	—	23	105
Värjääjiä »	16	—	17	28	—	—	—	—	33	28
6. Vaatetusteollisuus	181	319	157	264	—	13	1	—	339	596
Räätäleitä, räätälyöntekijöitä	58	—	28	60	—	6	—	—	86	66
Ompelijoita, muotiompelijoita	—	317	41	49	—	4	—	—	41	370
Suutareita, suutarityöntekij. . .	123	1	88	155	—	3	1	—	212	159
Hatuntekijöitä	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
7. Paperiteollisuus	10	5	3	12	—	2	—	—	13	19
Kirjansitojia, kirjansitojatyönt.	10	5	3	12	—	2	—	—	13	19
8. Puuteollisuus	661	145	522	942	—	11	—	—	1 183	1 098
Työnjohtajia	5	—	4	6	—	4	—	—	9	10
Sahatyöntekijöitä	522	141	410	734	—	4	—	—	932	879
Puuseppiä, puusepäntyöntekij.	129	—	108	199	—	3	—	—	237	202
Tynnyrintekijöitä	3	—	—	2	—	—	—	—	3	2
Muita	2	4	—	1	—	—	—	—	2	5
9. Rakennusteollisuus	199	1	175	324	—	12	—	—	374	337
Arkitehteja	1	1	—	4	—	1	—	—	1	6
Rakennusmestareita	14	—	15	17	—	6	—	—	29	23
Muurareita	34	—	50	71	—	—	—	—	84	71
Maalareita, maalarityöntekij. . .	75	—	43	102	—	5	—	—	118	107
Kirvesmiehiä	65	—	54	112	—	—	—	—	119	112
Uunintekijöitä	3	—	8	7	—	—	—	—	11	7

¹⁾ Nahka- ja karvateollisuus = *Industries de cuirs et des poils*. — Nahkureita, karvuutehtaan työväkeä = *Tanneurs, ouvriers tanneurs*. — Satulaseppiä, satulasepäntyöntekijöitä = *Selliers, ouvriers selliers*. — Kutomateollisuus = *Industrie textile*. — Puuvillatehtaalaisia = *Fileurs de coton*. — Kankureita, luokittelemattomia = *Tisserands, non classifiés*. — Värjääjiä = *Teinturiers*. — Vaatetusteollisuus = *Industrie de l'habillement*. — Räätäleitä, räätälyöntekijöitä = *Tailleurs, ouvriers tailleurs*. — Ompelijoita, muotiompelijoita = *Couturières, modistes*. — Suutareita, suutarityöntekijöitä = *Cordonniers, garçons cordonniers*. — Hatuntekijöitä = *Ouvriers chapeliers*. — Paperiteollisuus = *Industrie du papier*. — Kirjansitojia, kirjansitojatyöntekijöitä = *Relieurs, ouvriers relieurs*. — Puuteollisuus = *Industrie du bois*. — Työnjohtajia = *Contremaîtres*. — Sahatyöntekijöitä = *Ouvriers des scieries*. — Puuseppiä, puusepäntyöntekijöitä = *Menuisiers, ouvriers de menuiserie*. — Tynnyrintekijöitä = *Tonneliers*. — Muita = *Autres*. — Rakennusteollisuus = *Constructions*. — Arkitehteja = *Architectes*. — Rakennusmestareita = *Entrepreneurs en bâtiment*. — Muurareita = *Maçons*. — Maalareita, maalarityöntekijöitä = *Peintres en bâtiment*. — Kirvesmiehiä = *Charpentiers*. — Uunintekijöitä = *Poêliers*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityi- siä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de fa- mille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Verhoilijoita	3	—	2	6	—	—	—	—	5	6
Lasimestareita, lasinleikkaajia.	3	—	3	5	—	—	—	—	6	5
Muita rakennustyöntekijöitä..	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
10. Kemiallinen sekä terva-, öljy- y. m. s. teollisuus.....	8	76	16	29	—	—	—	—	24	105
Tulitikkutehtaalaisia	8	76	16	29	—	—	—	—	24	105
11. Valaistus-, lämmitys- ja sähkö- teollisuus.....	10	—	5	8	—	1	—	—	15	9
Sähkömonttöörejä ja -työnte- kijöitä.....	10	—	5	8	—	1	—	—	15	9
12. Ravintoaineteollisuus	67	70	63	87	—	27	—	—	130	184
Mylyjen työväkeä	1	—	2	1	—	—	—	—	3	1
Leipureita, leipurityöntekijöitä	26	68	22	41	—	18	—	—	48	127
Teurastajia	22	—	27	32	—	6	—	—	49	38
Makkarantekijöitä.....	18	2	12	13	—	3	—	—	30	18
13. Väki- ja mallasjuomateollisuus..	12	1	12	19	—	3	—	—	24	23
Työnjohtajia	4	—	3	8	—	1	—	—	7	9
Työläisiä	8	1	9	11	—	2	—	—	17	14
14. Tupakka- y. m. nautintoaineteol- lisuus	4	9	3	5	—	1	—	—	7	15
Työnjohtajia.....	3	1	3	4	—	1	—	—	6	6
Tupakkatehtaalaisia	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Karamellitehtaalaisia	—	7	—	1	—	—	—	—	—	8
Virvoitusjuomatehtaalaisia....	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
15. Graafillinen ja taideteollisuus ..	48	15	19	58	—	5	—	—	67	78
Työnjohtajia	2	—	1	5	—	1	—	—	3	6
Kirjapainotyöväkeä	44	9	17	47	—	2	—	—	61	58

1) Verhoilijoita = *Tapissiers*. — Lasimestareita, lasinleikkaajia = *Vitriers*. — Muita rakennustyöntekijöitä = *Autres ouvriers en bâtiment*. — Kemiallinen sekä terva-, öljy- y. m. s. teollisuus = *Produits chimiques et industries du goudron, des huiles etc.* — Tulitikkutehtaalaisia = *Allumettiers*. — Valaistus-, lämmitys- ja sähköteollisuus = *Éclairage, chauffage et électricité*. — Sähkömonttöörejä ja -työntekijöitä = *Monteurs et ouvriers d'électricité*. — Ravintoaineteollisuus = *Industrie des denrées alimentaires*. — Mylyjen työväkeä = *Meuniers*. — Leipureita, leipurityöntekijöitä = *Boulangers, garçons boulangers*. — Teurastajia = *Bouchers*. — Makkarantekijöitä = *Charcutiers, garçons charcutiers*. — Väki- ja mallasjuomateollisuus = *Industrie de l'eau de vie et des boissons fermentées*. — Työnjohtajia = *Contremaîtres*. — Työläisiä = *Ouvriers*. — Tupakka- y. m. nautintoaineteollisuus = *Industries du tabac et des denrées de jouissance*. — Työnjohtajia = *Contremaîtres*. — Tupakkatehtaalaisia = *Tabatiers*. — Karamellitehtaalaisia = *Confiseurs*. — Virvoitusjuomatehtaalaisia = *Ouvriers attachés à la fabrication des boissons rafraîchissantes*. — Graafillinen ja taideteollisuus = *Industrie graphique et art appliquée*. — Työnjohtajia = *Contremaîtres*. — Kirjapainotyöväkeä = *Ouvriers typographes*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöillinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Valokuvaajia ja heidän apulaisiaan	2	6	1	6	—	2	—	—	3	14
16. Muu teollisuus	30	—	17	41	—	6	—	—	47	47
Kelloseppiä, kellosepäntyönt.	17	—	5	20	—	4	—	—	22	24
Kultaseppiä, kultasepäntyönt.	11	—	9	17	—	2	—	—	20	19
Muita työläisiä	2	—	3	4	—	—	—	—	5	4
17. Luokittelemattomia	14	12	10	32	—	7	—	—	24	51
Tehtailijoita	5	—	6	12	—	4	—	—	11	16
Tehtaan disponentteja	6	—	1	11	—	3	—	—	7	14
Tehtaalaisia	3	12	3	9	—	—	—	—	6	21
III. Kulkulaitokset	514	40	365	584	—	52	—	—	879	676
1. Rautatiet	107	4	110	98	—	24	—	—	217	126
Päällystöä ja virkailijoita ...	16	4	6	19	—	7	—	—	22	30
Palveluskuntaa	91	—	104	79	—	17	—	—	195	96
2. Raitiotiet, ajuriliike	136	—	91	191	—	11	—	—	227	202
Ajuriliikkeen harjoittajia, ajurinrenkejä	136	—	91	191	—	11	—	—	227	202
3. Luotsi- ja majakkalaitos	8	—	9	19	—	2	—	—	17	21
Luotseja	8	—	9	19	—	2	—	—	17	21
4. Merenkulku	135	1	59	111	—	6	—	—	194	118
Kapteeneja, perämiehiä	24	—	17	29	—	5	—	—	41	34
Merimiehiä ja palveluskuntaa	111	1	42	82	—	1	—	—	153	84
5. Lastaus-, lossaus- y. m. s. toimi.	98	9	81	125	—	4	—	—	179	138
Työväkeä	98	9	81	125	—	4	—	—	179	138
6. Posti-, sähkölennätin- ja puhelinlaitos	30	26	15	40	—	5	—	—	45	71
Postivirkkamiehiä	4	9	1	10	—	2	—	—	5	21

¹⁾ Valokuvaajia ja heidän apulaisiaan = *Photographes, aides-photographes*. — Muu teollisuus = *Autres industries*. — Kelloseppiä, kellosepäntyöntekijöitä = *Horlogers, ouvriers horlogers*. — Kultaseppiä, kultasepäntyöntekijöitä = *Orfèvres, compagnons orfèvres*. — Muita työläisiä = *Autres ouvriers*. — Luokittelemattomia = *Non classifiés*. — Tehtailijoita = *Fabricants*. — Tehtaan disponentteja = *Directeurs de fabriques*. — Tehtaalaisia = *Ouvriers de fabriques*. — III. Kulkulaitokset = *Communications*. — Rautatiet = *Chemins de fer*. — Päällystöä ja virkailijoita = *Chefs, fonctionnaires*. — Palveluskunta = *Employés subalternes*. — Raitiotiet, ajuriliike = *Tramways, voiture*. — Ajuriliikkeen harjoittajia, ajurinrenkejä = *Cochers de fiacre*. — Luotsi- ja majakkalaitos = *Pilotage et phares*. — Luotseja = *Pilotes*. — Merenkulku = *Navigation*. — Kapteeneja, perämiehiä = *Capitaines de navires marchands, seconds de navire*. — Merimiehiä ja palveluskuntaa = *Matelots, serviteurs des navires*. — Lastaus-, lossaus- y. m. s. toimi = *Chargement, déchargement etc.* — Työväkeä = *Ouvriers*. — Posti-, sähkölennätin- ja puhelinlaitos = *Postes, télégraphes et téléphones*. — Postivirkkamiehiä = *Fonctionnaires de la poste*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- matia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Kirjeenkantajia	16	—	11	19	—	—	—	—	27	19
Sähkölennätinvirkkamiehiä	10	6	1	5	—	3	—	—	11	14
Puhelinvirkkamiehiä, -neitejä ..	—	11	2	6	—	—	—	—	2	17
IV. Kauppa	307	314	200	439	—	152	—	—	507	905
1. Raha- ja vakuutuslaitos	13	10	10	15	—	15	—	—	23	40
Pankinjohtajia	5	—	5	11	—	9	—	—	10	20
Pankkivirkailijoita	8	10	5	4	—	6	—	—	13	20
2. Kaupanvälitys- ja asioimislake ..	29	1	28	63	—	6	—	—	57	70
Asiamiehiä	29	1	28	63	—	6	—	—	57	70
3. Ravintola- ja väkijuomalake ..	12	71	14	23	—	21	—	—	26	115
Ravintoloitsijoita, ravintolan- pitäjiä	3	4	2	6	—	11	—	—	5	21
Matkustajakotien, kahviloiden y. m. s. pitäjiä	1	24	9	13	—	10	—	—	10	47
Palveluskuntaa	8	43	3	4	—	—	—	—	11	47
4. Muu kauppalake	253	232	148	338	—	110	—	—	401	680
Kauppiaita	145	53	110	238	—	104	—	—	255	395
Kauppa-apulaisia	85	124	20	57	—	4	—	—	105	185
Kaupustelijoita	23	55	18	43	—	2	—	—	41	100
V. Julkinen toiminta	115	2	103	212	—	37	—	—	218	251
1. Kirkko	13	—	8	24	—	6	—	—	21	30
Pappeja, saarnaajia	6	—	2	8	—	4	—	—	8	12
Kirkkojen palveluskuntaa	7	—	6	16	—	2	—	—	13	18
2. Oikeuslaitos, vankeinhoito	5	—	3	8	—	1	—	—	8	9
Virkkamiehiä	1	—	—	1	—	1	—	—	1	2
Palveluskuntaa	4	—	3	7	—	—	—	—	7	7

¹⁾ Kirjeenkantajia = *Facteurs*. — Sähkölennätinvirkkamiehiä = *Télégraphistes*. — Puhelinvirkkamiehiä, puhelinneitejä = *Téléphonistes*. — IV. Kauppa = *Commerce*. — Raha- ja vakuutuslaitos = *Banques et sociétés d'assurances*. — Pankinjohtajia = *Directeurs de banque*. — Pankkivirkailijoita = *Employés de banques*. — Kaupanvälitys- ja asioimislake = *Agences et bureaux de commissions*. — Asiamiehiä = *Agents*. — Ravintola- ja väkijuomalake = *Restaurants et commerce de spiritueux*. — Ravintoloitsijoita, ravintolanpitäjiä = *Restaurateurs, propriétaires de restaurants*. — Matkustajakotien, kahviloiden y. m. s. pitäjiä = *Teneurs de chambres garnies, cafés etc.* — Palveluskunta = *Personnel*. — Muu kauppalake = *Autres professions*. — Kauppiaita = *Commerçants*. — Kauppa-apulaisia = *Commis*. — Kaupustelijoita = *Revendeurs*. — V. Julkinen toiminta = *Services publics*. — Kirkko = *Culte*. — Pappeja, saarnaajia = *Pasteurs, prédicateurs*. — Kirkkojen palveluskuntaa = *Personnel des églises*. — Oikeuslaitos, vankeinhoito = *Justice, administration des prisons*. — Virkamiehiä = *Fonctionnaires*. — Palveluskuntaa = *Employés subalternes*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöellinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
3. Siviilihallinto	42	2	36	69	—	18	—	—	78	89
Virkamiehiä	25	2	22	45	—	18	—	—	47	65
Palveluskuntaa	17	—	14	24	—	—	—	—	31	24
4. Sotalaitos	2	—	—	1	—	—	—	—	2	1
Päällystö	2	—	—	1	—	—	—	—	2	1
5. Poliisilaitos	52	—	55	107	—	12	—	—	107	119
Päällystö	3	—	2	3	—	2	—	—	5	5
Miehistö	49	—	53	104	—	10	—	—	102	114
6. Palosammutuslaitos	1	—	1	3	—	—	—	—	2	3
Päällystö	1	—	1	3	—	—	—	—	2	3
VI. Opetuslaitos	40	87	41	86	—	37	—	—	81	210
Opettajia, ilm. lähemp. tietoja	40	87	41	86	—	37	—	—	81	210
VII. Terveyslaitos	38	51	18	44	1	31	—	—	57	126
Lääkäreitä, ilm. lähemp. tietoja	6	—	7	12	1	13	—	—	14	25
Hammaslääkäreitä	4	—	—	1	—	2	—	—	4	3
Eläinlääkäreitä	2	—	—	4	—	1	—	—	2	5
Apteekkareita	5	—	2	8	—	6	—	—	7	14
Proviisoreita	5	—	2	3	—	3	—	—	7	6
Farmaseutteja	4	—	1	1	—	1	—	—	5	2
Apteekkioppilaita	7	1	—	—	—	—	—	—	7	1
Sairasvoimistelijoita, hierojia..	1	16	5	10	—	2	—	—	6	28
Sairaanhoidtajia	2	23	—	3	—	3	—	—	2	29
Kättilöitä	—	11	1	—	—	—	—	—	1	11
Muita	2	—	—	2	—	—	—	—	2	2
VIII. Vapaat elinkeinot	32	2	20	40	—	10	—	—	52	52
Asianajajia	12	—	11	16	—	8	—	—	23	24

¹⁾ Siviilihallinto = *Administration civile*. — Virkamiehiä = *Fonctionnaires*. — Palveluskuntaa = *Employés subalternes*. — Sotalaitos = *Organisations militaires*. — Päällystö = *Officiers*. — Poliisilaitos = *Police*. — Päällystö = *Officiers*. — Miehistö = *Service*. — Palosammutuslaitos = *Service du feu*. — Päällystö = *Officiers*. — VI. Opetuslaitos = *Enseignement*. — Opettajia, ilman lähempiä tietoja = *Professeurs, non classifiés*. — VII. Terveyslaitos = *Hygiène (service sanitaire)*. — Lääkäreitä, ilman lähempiä tietoja = *Médecins, non classifiés*. — Hammaslääkäreitä = *Chirurgiens dentistes*. — Eläinlääkäreitä = *Vétérinaires*. — Apteekkareita = *Pharmaciens*. — Proviisoreita = *Premiers clercs de pharmacien*. — Farmaseutteja = *Étudiants en pharmacie*. — Apteekkioppilaita = *Élèves en pharmacie*. — Sairasvoimistelijoita, hierojia = *Élèves en gymnastique-médicale, masseurs*. — Sairaanhoidtajia = *Infirmiers, infirmières*. — Kättilöitä = *Sages-femmes*. — Muita = *Autres*. — VIII. Vapaat elinkeinot = *Professions libérales*. — Asianajajia = *Avocats*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöilinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>
Sanomalehtimiehiä	8	2	8	12	—	2	—	—	16	16
Näyttelijöitä, musiikkitaiteilijoita, maalareita	12	—	1	12	—	—	—	—	13	12
IX. Muut luettelematta jääneet ammatit.	200	132	128	276	—	73	1	—	329	481
Insinöörejä	7	—	4	14	—	9	—	—	11	23
Työnjohtajia	28	—	26	52	—	2	—	—	54	54
Konttoristeja	88	66	43	108	—	34	—	—	131	208
Puhtaaksikirjoittajia	—	6	1	2	—	—	—	—	1	8
Taloudenhoitajia	—	27	1	4	—	3	—	—	1	34
Vahtimestareita	23	7	17	34	—	1	—	—	40	42
Partureita, kähertäjiä	6	4	4	5	—	2	—	—	10	11
Juoksupoikia, juoksutyttyjä ..	19	5	—	—	—	—	—	—	19	5
Muita	29	17	32	57	—	22	1	—	62	96
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämainittua ammattia.	1 094	500	837	1 576	—	26	—	—	1 931	2 192
Palvelijoita, palvelijattaria	35	97	12	30	—	—	—	—	47	127
Talonmiehiä	16	—	5	24	—	—	—	—	21	24
Koneenkäyttäjiä, lämmittäjiä ..	82	—	77	145	—	4	—	—	159	149
Vahteja	17	1	14	26	—	—	—	—	31	27
Nokikolareita	5	—	4	9	—	—	—	—	9	9
Pesijättäriä	—	83	31	40	—	—	—	—	31	123
Silittäjiä	—	44	7	13	—	—	—	—	7	57
Siiivojia	—	84	20	22	—	1	—	—	20	107
Kylvettäjiä	—	10	8	3	—	—	—	—	8	13
Työläisiä ilman tarkempaa määrittelyä	939	271	659	1 264	—	21	—	—	1 598	1 556

¹⁾ Sanomalehtimiehiä = *Publicistes*. — Näyttelijöitä, musiikkitaiteilijoita, maalareita = *Artistes dramatiques, musiciens, artistes peintres*. — IX. Muut luettelematta jääneet ammatit = *Autres professions non mentionnées ci-dessus*. — Insinöörejä = *Ingénieurs*. — Työnjohtajia = *Contremaîtres*. — Konttoristeja = *Commis de bureau*. — Puhtaaksikirjoittajia = *Copistes des deux sexes*. — Taloudenhoitajia = *Ménagères*. — Vahtimestareita = *Huissiers*. — Partureita, kähertäjiä = *Coiffeurs, coiffeuses*. — Juoksupoikia, juoksutyttyjä = *Jeunes commissionnaires des deux sexes*. — Muita = *Autres*. — X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämainittua ammattia = *Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus*. — Palvelijoita, palvelijattaria = *Domestiques, servantes*. — Talonmiehiä = *Concierges*. — Koneenkäyttäjiä, lämmittäjiä = *Mécaniciens, chauffeurs*. — Vahteja = *Gardiens*. — Nokikolareita = *Ramoneurs*. — Pesijättäriä = *Blanchisseuses*. — Silittäjiä = *Repasseuses*. — Siiivojia = *Femmes de ménage*. — Kylvettäjiä = *Servantes de bains*. — Työläisiä ilman tarkempaa määrittelyä = *Ouvriers sans données précises*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityi- siä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de fa- mille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>
XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä (lai- toksissa).	127	132	—	—	—	—	—	—	127	132
Sairaaloiden potilaita	34	53	—	—	—	—	—	—	34	53
Vaivaistalon hoidokkeja	81	65	—	—	—	—	—	—	81	65
Vankeja	4	—	—	—	—	—	—	—	4	—
Muita	8	14	—	—	—	—	—	—	8	14
XII. Pääomastaan, koroista tai eläkkeestä eläjiä.	69	161	53	147	—	30	—	—	122	338
Talonomistajia	55	67	36	119	—	14	—	—	91	200
Koroillaan eläjiä	6	47	8	12	—	9	—	—	14	68
Eläkkeennauttija	8	47	9	16	—	7	—	—	17	70
XIII. Muut, varattomat henkilöt (ei per- heenjäseniä).	2	32	7	7	—	—	—	—	9	39
XIV. Toimi tuntematon.	211	312	48	166	1	22	—	—	260	500
Ylioppilaita ja koululaisia	96	121	1	1	—	3	—	—	97	125
Vaimoja ja leskiä ilman ilmoit- tettua ammattia	—	78	12	15	—	3	—	—	12	96
Ent. ammatinhar., ryhm. I kuuluv.	2	2	2	3	—	1	—	—	4	6
» » » II »	10	5	6	13	—	—	—	—	16	18
» » » III »	19	—	8	22	—	—	—	—	27	22
» » » IV »	10	3	6	13	1	4	—	—	17	20
» » » V »	6	—	2	2	—	—	—	—	8	2
» » » VII »	1	2	1	1	—	1	—	—	2	4
» » » IX »	5	—	—	6	—	2	—	—	5	8
» » » X »	9	26	4	8	—	1	—	—	13	35
Muita	53	75	6	82	—	7	—	—	59	164
Yhteensä	4 469	3 042	3 238	6 122	2	591	2	—	7 711	9 755

1) XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä (laitoksissa) = *Personnes sans professions (prisonniers, pensionnaires des asiles des pauvres, etc.)*. — Sairaaloiden potilaita = *Malades hospitalisés*. — Vaivaistalon hoidokkeja = *Pensionnaires des asiles des pauvres*. — Vankeja = *Détenus*. — Muita = *Autres*. — XII. Pääomastaan, koroista tai eläkkeestä eläjiä = *Personnes vivant de leur capital, d'une pension ou de leurs rentes*. — Talonomistajia = *Propriétaires de maisons*. — Koroillaan eläjiä = *Rentiers*. — Eläkkeennauttija = *Pensionnés*. — XIII. Muut, varattomat henkilöt (ei perheenjäseniä) = *Autres personnes sans ressources (n'étant pas membres d'une famille)*. — XIV. Toimi tuntematon = *Profession inconnue*. — Ylioppilaita ja koululaisia = *Étudiants et écoliers*. — Vaimoja ja leskiä ilman ilmoitettua ammattia = *Femmes et veuves sans données précises*. — Entisiä ammatinharjoittajia, ryhmään I kuuluvia = *Ci-devant industriels (voir gr. I)*. — Muita = *Autres*.

Päähenkilöiden ammatti tai olinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. ¹⁾</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityi- siä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de fa- mille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen	114	24	23	38	—	5	—	—	137	67
1. Maanviljelys ja karjanhoito	103	22	14	27	—	5	—	—	117	54
Maanviljelijöitä, ilm. lähemp. ilmoitusta	103	10	13	27	—	5	—	—	116	42
Karjakkoja	—	12	1	—	—	—	—	—	1	12
2. Puutarhatoimi	8	1	9	11	—	—	—	—	17	12
Puutarhureita	6	—	9	11	—	—	—	—	15	11
Puutarhatyöläisiä	2	1	—	—	—	—	—	—	2	1
3. Meijeritoimi	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Työläisiä	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
4. Metsänhoito	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Metsänvartioita	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
5. Metsästäjiä ja kalastajia	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Kalastajia	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—
II. Teollisuus	1 742	747	1 097	2 137	—	168	—	—	2 839	3 052
1. Kaivosteollisuus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Metall- ja koneteollisuus	276	2	129	311	—	10	—	—	405	323
Seppiä	44	—	28	54	—	—	—	—	72	54
Viilajia	65	—	23	71	—	3	—	—	88	74
Valureita	19	—	4	21	—	3	—	—	23	24
Sorvareita	23	—	14	26	—	2	—	—	37	28
Rauta- ja metallityöntekijöitä	79	—	35	83	—	—	—	—	114	83
Levy- ja vaskiseppiä	46	2	25	56	—	2	—	—	71	60
3. Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollis.	38	—	48	73	—	4	—	—	86	77
Kivityöntekijöitä	38	—	48	73	—	4	—	—	86	77

¹⁾ Traduction de rubriques: I. Maanviljelys sivuelinkeinoineen = *Agriculture et dérivés*. — Maanviljelys ja karjanhoito = *Agriculture et élevage*. — Maanviljelijöitä, ilman lähempää ilmoitusta = *Agriculteurs, non classifiés*. — Karjakkoja = *Vachères*. — Puutarhatoimi = *Horticulture*. — Puutarhureita = *Jardiniers*. — Puutarhatyöläisiä = *Ouvriers jardiniers*. — Meijeritoimi = *Laiterie*. — Työläisiä = *Ouvriers*. — Metsänhoito = *Sylviculture*. — Metsänvartioita = *Gardes forestiers*. — Metsästäjiä ja kalastajia = *Chasseurs et pêcheurs*. — Kalastajia = *Pêcheurs*. — II. Teollisuus = *Industrie*. — Kaivosteollisuus = *Mines et abatages*. — Metall- ja koneteollisuus = *Métallurgie et ateliers de construction de machines*. — Seppiä = *Forgerons*. — Viilajia = *Limiers*. — Valureita = *Fondeurs*. — Sorvareita = *Ouvriers tourneurs*. — Rauta- ja metallityöntekijöitä = *Ouvriers en fer et en métaux*. — Levy- ja vaskiseppiä = *Ferblantiers et chaudronniers*. — Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollisuus = *Industries de la pierre, de l'argile, du verre etc.* — Kivityöntekijöitä = *Carriers et tailleurs de pierres*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>
4. Nahka- ja karvateollisuus.....	366	42	245	419	—	12	—	—	611	473
Nahkureita, karvuutehtaan työv.	8	—	5	8	—	—	—	—	13	8
Satulaseppiä, satulasepäntätyönt.	55	2	40	72	—	3	—	—	95	77
Nahkatehtaiden työnjohtajia..	7	—	3	11	—	3	—	—	10	14
Nahkatehtaan työväkeä.....	294	40	196	326	—	6	—	—	490	372
Harjantekijöitä, harjantätyönt.	2	—	1	2	—	—	—	—	3	2
5. Kutomateollisuus.....	5	73	22	16	—	1	—	—	27	90
Kebrääjiä ja kankureita.....	1	73	16	10	—	1	—	—	17	84
Värjääjiä.....	4	—	6	6	—	—	—	—	10	6
6. Vaatetusteollisuus.....	298	476	206	382	—	32	—	—	504	890
Räätäleitä, räättäilyöntekijöitä	76	—	46	89	—	18	—	—	122	107
Ompelijoita, muotiompelijoita	—	448	35	67	—	5	—	—	35	520
Jalkinetehtaan työnjohtajia..	2	—	4	4	—	—	—	—	6	4
Suutareita, suutaritöntekij..	217	28	115	213	—	7	—	—	332	248
Turkkureita.....	2	—	6	8	—	1	—	—	8	9
Hatuntekijöitä.....	1	—	—	1	—	1	—	—	1	2
7. Paperiteollisuus.....	12	5	6	12	—	—	—	—	18	17
Kirjansitojia, kirjansitojatyönt.	12	5	6	12	—	—	—	—	18	17
8. Puuteollisuus.....	243	18	159	314	—	19	—	—	402	351
Työnjohtajia, päällystöä.....	6	1	12	20	—	5	—	—	18	26
Sahatyöntekijöitä.....	60	15	39	78	—	2	—	—	99	95
Puuseppiä, puusepäntätyöntekij.	98	—	66	130	—	7	—	—	164	137
Tynnyrintekijöitä.....	5	2	2	13	—	—	—	—	7	15
Muita.....	74	—	40	73	—	5	—	—	114	78
9. Rakennusteollisuus.....	260	6	159	340	—	29	—	—	419	375
Arkitehteja.....	1	—	—	—	—	1	—	—	1	1
Rakennusmestareita.....	26	—	23	41	—	15	—	—	49	56

¹⁾ Nahka- ja karvateollisuus = *Industries des cuirs et des poils*. — Nahkureita, karvuutehtaan työväkeä = *Tanneurs, ouvriers tanneurs*. — Satulaseppiä, satulasepäntätyöntekijöitä = *Selliers, ouvriers selliers*. — Nahkatehtaiden työnjohtajia = *Contremaîtres*. — Nahkatehtaan työväkeä = *Ouvriers des fabriques de cuir*. — Harjantekijöitä, harjantätyöntekijöitä = *Brossiers, ouvriers brossiers*. — Kutomateollisuus = *Industrie textile*. — Kebrääjiä ja kankureita = *Fileurs et tisserands*. — Värjääjiä = *Teinturiers*. — Vaatetusteollisuus = *Industrie de l'habillement*. — Räätäleitä, räättäilyöntekijöitä = *Tailleurs, ouvriers tailleurs*. — Ompelijoita, muotiompelijoita = *Couturières, modistes*. — Jalkinetehtaan työnjohtajia = *Contremaîtres*. — Suutareita, suutaritöntekijöitä = *Cordonniers, garçons cordonniers*. — Turkkureita = *Pelletiers*. — Hatuntekijöitä = *Ouvriers chapeliers*. — Paperiteollisuus = *Industrie du papier*. — Kirjansitojia, kirjansitojatyöntekijöitä = *Relieurs, ouvriers relieurs*. — Puuteollisuus = *Industrie du bois*. — Työnjohtajia, päällystöä = *Contremaîtres, chefs*. — Sahatyöntekijöitä = *Ouvriers des scieries*. — Puuseppiä, puusepäntätyöntekijöitä = *Menusiers, ouvriers de menuiserie*. — Tynnyrintekijöitä = *Tonneliers*. — Muita = *Autres*. — Rakennusteollisuus = *Constructions*. — Arkitehteja = *Architectes*. — Rakennusmestareita = *Entrepreneurs en bâtiment*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>	<i>S. m.</i>	<i>S. f.</i>
Muurareita	55	—	37	75	—	2	—	—	92	77
Maalareita, maalarityöntekij... ..	83	—	52	95	—	7	—	—	135	102
Kirvesmiehiä	79	—	43	114	—	2	—	—	122	116
Uunintekijöitä	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Verhoilijoita	4	—	1	5	—	1	—	—	5	6
Lasimestareita, lasinleikkaajia.	3	—	1	4	—	1	—	—	4	5
Muita rakennustyöläisiä	7	6	2	6	—	—	—	—	9	12
10. Kemiallinen sekä terva-, öljy- y. m. s. teollisuus	15	—	8	17	—	4	—	—	23	21
Saippuantekijöitä	2	—	—	1	—	—	—	—	2	1
Väritehtaan työväkeä	10	—	8	11	—	3	—	—	18	14
Muita	3	—	—	5	—	1	—	—	3	6
11. Valaistus-, lämmitys- ja sähkö- teollisuus	23	—	10	24	—	2	—	—	33	26
Sähkömonttöörejä ja -työläi- siä	23	—	10	24	—	2	—	—	33	26
12. Ravintoaineteollisuus	57	88	35	87	—	21	—	—	92	196
Mylläreitä	1	—	1	1	—	—	—	—	2	1
Leipureita, leipurityöntekijöitä	24	87	9	36	—	11	—	—	33	134
Teurastajia	13	—	11	21	—	5	—	—	24	26
Makkarantekijöitä	19	1	14	29	—	5	—	—	33	35
13. Väki- ja mallasjuomateollisuus ..	10	—	7	24	—	10	—	—	17	34
Työnjohtajia, päällystä	3	—	1	12	—	7	—	—	4	19
Työläisiä	7	—	6	12	—	3	—	—	13	15
14. Tupakka- y. m. nautintoaineteol- lisuus	4	—	2	4	—	1	—	—	6	5
Virvoitusjuomatehtaalaisia ...	4	—	2	4	—	1	—	—	6	5

¹⁾ Muurareita = *Maçons*. — Maalareita, maalarityöntekijöitä = *Peintres en bâtiment*. — Kirvesmiehiä = *Charpentiers*. — Uunintekijöitä = *Poëliers*. — Verhoilijoita = *Tapissiers*. — Lasimestareita, lasinleikkaajia = *Vitriers*. — Muita rakennustyöläisiä = *Autres ouvriers en bâtiment*. — Kemiallinen sekä terva-, öljy- y. m. s. teollisuus = *Produits chimiques et industries du goudron, des huiles etc.* — Saippuantekijöitä = *Ouvriers de savonneries*. — Väritehtaan työväkeä = *Ouvriers des fabriques de couleur*. — Muita = *Autres*. — Valaistus-, lämmitys- ja sähköteollisuus = *Éclairage, chauffage et électricité*. — Sähkömonttöörejä ja -työläisiä = *Monteurs et ouvriers d'électricité*. — Ravintoaineteollisuus = *Industrie des denrées alimentaires*. — Mylläreitä = *Meuniers*. — Leipureita, leipurityöntekijöitä = *Boulangers, garçons boulangers*. — Teurastajia = *Bouchers*. — Makkarantekijöitä = *Charcutiers, garçons charcutiers*. — Väki- ja mallasjuomateollisuus = *Industrie de l'eau de vie et des boissons fermentées*. — Työnjohtajia, päällystä = *Contremaîtres, chefs*. — Työläisiä = *Ouvriers*. — Tupakka- y. m. nautintoaineteollisuus = *Industries du tabac et des denrées de jouissance*. — Virvoitusjuomatehtaalaisia = *Ouvriers attachés à la fabrication des boissons rafraîchissantes*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
15. Graafillinen ja taideteollisuus ..	59	15	17	43	—	5	—	—	76	63
Työnjohtajia	5	—	5	7	—	2	—	—	10	9
Kirjapainotyöväkeä	44	3	4	19	—	—	—	—	48	22
Valokuvaajia ja heidän apulaisiaan	10	12	8	17	—	3	—	—	18	32
16. Muu teollisuus	40	4	26	43	—	6	—	—	66	53
Kelloseppiä, kellosepäntyönt.	16	—	13	17	—	4	—	—	29	21
Kultaseppiä, kultasepäntyönt.	15	4	4	11	—	2	—	—	19	17
Muita työläisiä	9	—	9	15	—	—	—	—	18	15
17. Luokittelemattomia	36	18	18	28	—	12	—	—	54	58
Tehtailijoita, työnjohtajia	7	—	10	7	—	11	—	—	17	18
Tehtaalaisia	27	5	7	19	—	1	—	—	34	25
Käsityöläisiä	2	13	1	2	—	—	—	—	3	15
III. Kulkulaitokset	454	37	342	615	—	66	—	—	796	718
1. Rautatiet	149	6	146	248	—	22	—	—	295	276
Virkamiehiä ja virkailijoita ..	20	5	5	18	—	7	—	—	25	30
Palveluskuntaa	129	1	141	230	—	15	—	—	270	246
2. Raitiotiet, ajuriliike	171	2	106	182	—	14	—	—	277	198
Ajuriliikkeen harjoittajia, ajurinrenkejä	171	2	106	182	—	14	—	—	277	198
3. Luotsi- ja majakkalaitos	5	—	4	11	—	1	—	—	9	12
Luotseja	5	—	4	11	—	1	—	—	9	12
4. Merenkulku	69	—	39	91	—	10	—	—	108	101
Kapteeneja, perämiehiä	18	—	15	36	—	5	—	—	33	41
Merimiehiä ja palveluskuntaa	51	—	24	55	—	5	—	—	75	60
5. Lastaus-, lossaus- y. m. s. toimi.	13	—	8	11	—	—	—	—	21	11
Työnjohtajia	1	—	1	1	—	—	—	—	2	1

¹⁾ Graafillinen ja taideteollisuus = *Industrie graphique et art appliquée*. — Työnjohtajia = *Contremaîtres*. — Kirjapainotyöväkeä = *Ouvriers typographes*. — Valokuvaajia ja heidän apulaisiaan = *Photographes, aides-photographes*. — Muu teollisuus = *Autres industries*. — Kelloseppiä, kellosepäntyöntekijöitä = *Horlogers, ouvriers horlogers*. — Kultaseppiä, kultasepäntyöntekijöitä = *Orfèvres, compagnons orfèvres*. — Muita työläisiä = *Autres ouvriers*. — Luokittelemattomia = *Non classifiés*. — Tehtailijoita, työnjohtajia = *Fabricants, contremaîtres*. — Tehtaalaisia = *Ouvriers de fabriques*. — Käsityöläisiä = *Artisans*. — III. Kulkulaitokset = *Communications*. — Rautatiet = *Chemins de fer*. — Virkamiehiä ja virkailijoita = *Chefs, fonctionnaires*. — Palveluskuntaa = *Employés subalternes*. — Raitiotiet, ajuriliike = *Tramways, voitures*. — Ajuriliikkeen harjoittajia, ajurinrenkejä = *Cochers de fiacre*. — Luotsi- ja majakkalaitos = *Pilotage et phares*. — Luotseja = *Pilotes*. — Merenkulku = *Navigaton*. — Kapteeneja, perämiehiä = *Capitaines de navires marchands, seconds de navire*. — Merimiehiä ja palveluskuntaa = *Matelots, personnel des serveurs des navires*. — Lastaus-, lossaus- y. m. s. toimi = *Chargement, déchargement etc.* — Työnjohtajia = *Contremaîtres*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityi- siä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de fa- mille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>
Työläisiä	12	—	7	10	—	—	—	—	19	10
6. Posti-, sähkölennätin- ja puhelin- laitos	47	29	39	72	—	19	—	—	86	120
Postivirkamiehiä	9	17	9	20	—	9	—	—	18	46
Kirjeenkantajia	23	—	27	41	—	8	—	—	50	49
Sähkölennätinvirkamiehiä	13	3	2	7	—	2	—	—	15	12
Puhelinvirkamiehiä, -neitejä..	2	9	1	4	—	—	—	—	3	13
IV. Kauppa	261	329	198	358	—	209	—	—	459	896
1. Raha- ja vakuutuslaitos	16	10	9	20	—	19	—	—	25	49
Pankinjohtajia.....	5	—	8	10	—	10	—	—	13	20
Pankkivirkailijoita	11	10	1	10	—	9	—	—	12	29
2. Kaupanvälitys- ja asioimislake ..	21	1	30	28	—	11	—	—	51	40
Asiamiehiä	21	1	30	28	—	11	—	—	51	40
3. Ravintola- ja väkijuomaliike ..	7	60	8	14	—	17	—	—	15	91
Ravintoloitsijoita, ravintolan- pitäjiä.....	3	6	4	4	—	12	—	—	7	22
Matkustajakotien, kahviloiden y. m. s. pitäjiä.....	—	15	1	5	—	5	—	—	1	25
Palveluskuntaa	4	39	3	5	—	—	—	—	7	44
4. Muu kauppaliike	217	258	151	296	—	162	—	—	368	716
Kauppiaita	111	61	97	212	—	146	—	—	208	419
Kauppa-apulaisia	75	151	26	35	—	5	—	—	101	191
Kaupustelijoita	31	46	28	49	—	11	—	—	59	106
V. Julkinen toiminta	183	4	144	299	—	113	—	—	327	416
1. Kirkko	20	—	14	34	—	17	—	—	34	51
Pappeja, saarnaajia	13	—	9	22	—	11	—	—	22	33

1) Työläisiä = *Ouvriers*. — Posti-, sähkölennätin- ja puhelinlaitos = *Postes, télégraphes et téléphones*. — Postivirkamiehiä = *Fonctionnaires de la poste*. — Kirjeenkantajia = *Facteurs*. — Sähkölennätinvirkamiehiä = *Télégraphistes*. — Puhelinvirkamiehiä, puhelinneitejä = *Téléphonistes*. — IV. Kauppa = *Commerce*. — Raha- ja vakuutuslaitos = *Banques et sociétés d'assurances*. — Pankinjohtajia = *Directeurs de banque*. — Pankkivirkailijoita = *Employés de banques*. — Kaupanvälitys- ja asioimislake = *Agences et bureaux de commissions*. — Asiamiehiä = *Agents*. — Ravintola- ja väkijuomaliike = *Restaurants et commerce de spiritueux*. — Ravintoloitsijoita, ravintolanpitäjiä = *Restaurateurs, propriétaires de restaurants*. — Matkustajakotien, kahviloiden y. m. s. pitäjiä = *Teneurs de chambres garnies, cafés etc.* — Palveluskunta = *Personnel*. — Muu kauppaliike = *Autres professions*. — Kauppiaita = *Commerçants*. — Kauppa-apulaisia = *Commis*. — Kaupustelijoita = *Revendeurs*. — V. Julkinen toiminta = *Services publics*. — Kirkko = *Culte*. — Pappeja, saarnaajia = *Pasteurs, prédicateurs*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityi- siä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de fa- mille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>
Virkamiehiä.....	2	—	1	4	—	3	—	—	3	7
Kirkkojen palveluskuntaa....	5	—	4	8	—	3	—	—	9	11
2. Oikeuslaitos, vankeinhoito.....	24	1	23	54	—	13	—	—	47	68
Virkamiehiä.....	8	—	5	11	—	12	—	—	13	23
Palveluskuntaa.....	16	1	18	43	—	1	—	—	34	45
3. Siviilihallinto.....	81	3	75	137	—	71	—	—	156	211
Virkamiehiä.....	63	3	59	110	—	67	—	—	122	180
Palveluskuntaa.....	18	—	16	27	—	4	—	—	34	31
4. Sotalaitos.....	8	—	—	—	—	—	—	—	8	—
Päällystö.....	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Miehistö.....	7	—	—	—	—	—	—	—	7	—
5. Poliisilaitos.....	50	—	32	74	—	12	—	—	82	86
Päällystö.....	3	—	3	2	—	3	—	—	6	5
Miehistö.....	47	—	29	72	—	9	—	—	76	81
6. Palosammutuslaitos.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VI. Opetuslaitos.....	61	105	56	99	—	75	—	—	117	279
Opettajia, ilm. lähemp. tietoja	61	105	56	99	—	75	—	—	117	279
VII. Terveyslaitos.....	42	137	35	71	—	48	—	—	77	256
Lääkäreitä, ilm. lähemp. tietoja	13	1	10	18	—	17	—	—	23	36
Hammaslääkäreitä.....	1	—	2	5	—	3	—	—	3	8
Eläinlääkäreitä.....	3	—	5	6	—	5	—	—	8	11
Apteekkareita.....	3	—	6	15	—	11	—	—	9	26
Proviisoreita.....	3	2	—	3	—	2	—	—	3	7
Farmaseutteja.....	4	2	—	—	—	—	—	—	4	2
Apteekkioppilaita.....	8	4	—	—	—	—	—	—	8	4

1) Virkamiehiä = *Fonctionnaires* — Kirkkojen palveluskuntaa = *Personnel des églises*. — Oikeuslaitos, vankeinhoito = *Justice, administration des prisons*. — Virkamiehiä = *Fonctionnaires*. — Palveluskuntaa = *Employés subalternes*. — Siviilihallinto = *Administration civile*. — Virkamiehiä = *Fonctionnaires*. — Palveluskuntaa = *Employés subalternes*. — Sotalaitos = *Organisations militaires*. — Päällystö = *Officiers*. — Miehistö = *Troupe*. — Poliisilaitos = *Police*. — Päällystö = *Officiers*. — Miehistö = *Service*. — Palosammutuslaitos = *Service du feu*. — VI. Opetuslaitos = *Enseignement*. — Opettajia, ilman lähempiä tietoja = *Professeurs, non classifiés*. — VII. Terveyslaitos = *Hygiène (service sanitaire)*. — Lääkäreitä, ilman lähempiä tietoja = *Médecins, non classifiés*. — Hammaslääkäreitä = *Chirurgiens dentistes*. — Eläinlääkäreitä = *Vétérinaires*. — Apteekkareita = *Pharmaciens*. — Proviisoreita = *Premiers clercs de pharmacien*. — Farmaseutteja = *Étudiants en pharmacie*. — Apteekkioppilaita = *Élèves en pharmacie*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöillinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Sairasvoimistelijoita, hierojia..	3	42	1	10	—	1	—	—	4	53
Sairaanhoidtajia	2	67	2	1	—	2	—	—	4	70
Kättilöitä	—	19	8	5	—	4	—	—	8	28
Muita.....	2	—	1	8	—	3	—	—	3	11
VIII. Vapaat elinkeinot.	42	1	21	43	—	18	—	—	63	62
Asianajajia	14	—	9	18	—	13	—	—	23	31
Sanomalehtimiehiä	11	—	6	10	—	4	—	—	17	14
Näyttelijöitä, musiikkitaiteilijoita, maalareita	17	1	6	15	—	1	—	—	23	17
IX. Muut luettelematta jääneet ammatit.	209	234	158	303	—	123	—	—	367	660
Insinöörejä	21	—	18	32	—	26	—	—	39	58
Työnjohtajia	12	—	14	18	—	7	—	—	26	25
Disponentteja.....	16	2	21	33	—	13	—	—	37	48
Konttoristeja	68	80	16	62	—	31	—	—	84	173
Puhtaaksikirjoittajia.....	6	20	1	6	—	1	—	—	7	27
Täysihoidtolanpitäjiä	2	20	9	8	—	10	—	—	11	38
Taloudenhoitajia	—	87	16	21	—	—	—	—	16	108
Vahtimestareita.....	29	8	36	60	—	14	—	—	65	82
Partureita, kähertäjiä	10	—	6	9	—	4	—	—	16	13
Juoksupoikia, juoksutyttöjä ..	21	10	3	5	—	—	—	—	24	15
Muita.....	24	7	18	49	—	17	—	—	42	73
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämainittua ammattia.	712	606	431	822	—	27	—	—	1 143	1 455
Palvelijoita, palvelijattaria....	94	226	31	54	—	—	—	—	125	280

1) Sairasvoimistelijoita, hierojia = *Élèves en gymnastique-médicale, masseurs.* — Sairaanhoidtajia = *Infirmiers, infirmières.* — Kättilöitä = *Sages-femmes.* — Muita = *Autres.* — VIII. Vapaat elinkeinot = *Professions libérales.* — Asianajajia = *Avocats.* — Sanomalehtimiehiä = *Publicistes.* — Näyttelijöitä, musiikkitaiteilijoita, maalareita = *Artistes dramatiques, musiciens, artistes peintres.* — IX. Muut luettelematta jääneet ammatit = *Autres professions non mentionnées ci-dessus.* — Insinöörejä = *Ingénieurs.* — Työnjohtajia = *Contremaîtres.* — Disponentteja = *Gérants.* — Konttoristeja = *Commis de bureau.* — Puhtaaksikirjoittajia = *Copistes des deux sexes.* — Täysihoidtolanpitäjiä = *Teneurs de pensions.* — Taloudenhoitajia = *Ménagères.* — Vahtimestareita = *Huissiers.* — Partureita, kähertäjiä = *Coiffeurs, coiffeuses.* — Juoksupoikia, juoksutyttöjä = *Jeunes commissionnaires des deux sexes.* — Muita = *Autres.* — X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämainittua ammattia = *Ouvriers, journaliers n'appartenant à aucunes des professions mentionnées ci-dessus.* — Palvelijoita, palvelijattaria = *Domestiques, servantes.*

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i> ¹⁾	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityisiä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöellinen palveluskunta. <i>Domestiques attachés à la première catégorie.</i>		Perheenjäseniä ilman erikoista ammattia. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.	Mp.	Np.
	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.	S. m.	S. f.
Talonmiehiä	4	2	5	8	—	—	—	—	9	10
Koneenkäyttäjiä, lämmittäjiä..	71	—	67	96	—	4	—	—	138	100
Vahteja	34	1	33	55	—	3	—	—	67	59
Nokikolareita	4	—	4	11	—	1	—	—	8	12
Pesijättäriä	—	150	37	48	—	—	—	—	37	198
Silittäjiä	—	41	5	6	—	3	—	—	5	50
Siivoojia	—	37	8	8	—	—	—	—	8	45
Kylvettäjiä	—	20	10	8	—	4	—	—	10	32
Työläisiä ilman tarkempaa määrittelyä	505	129	231	528	—	12	—	—	736	669
XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä (laitoksissa).	308	247	—	—	—	—	—	—	308	247
Sairaaloiden potilaita	113	88	—	—	—	—	—	—	113	88
Vaivaistalon hoidokkeja	79	100	—	—	—	—	—	—	79	100
Vankeja	83	16	—	—	—	—	—	—	83	16
Muita	33	43	—	—	—	—	—	—	33	43
XII. Pääomastaan, koroista tai eläkkeestä eläjiä.	69	168	63	127	—	65	—	—	132	360
Talonomistajia	51	52	32	66	—	24	—	—	83	142
Koroillaan eläjiä	5	38	10	16	—	11	—	—	15	65
Eläkkeennauttija	13	78	21	45	—	30	—	—	34	153
XIII. Muut, varattomat henkilöt (ei perheenjäseniä).	—	32	3	—	—	—	—	—	3	32
XIV. Toimi tuntematon.	329	372	42	76	—	27	—	—	371	475
Ylioppilaita ja koululaisia	258	199	—	1	—	3	—	—	258	203

¹⁾ Talonmiehiä = *Concierges*. — Koneenkäyttäjiä, lämmittäjiä = *Mécaniciens, chauffeurs*. — Vahteja = *Gardiens*. — Nokikolareita = *Ramoneurs*. — Pesijättäriä = *Blanchisseuses*. — Silittäjiä = *Repasseuses*. — Siivoojia = *Femmes de ménage*. — Kylvettäjiä = *Servantes de bains*. — Työläisiä ilman tarkempaa määrittelyä = *Ouvriers, sans données précises*. — XI. Ilman ammattia olevia henkilöitä (laitoksissa) = *Personnes sans professions (prisonniers, pensionnaires des asiles des pauvres, etc.)*. — Sairaaloiden potilaita = *Malades hospitalisés*. — Vaivaistalon hoidokkeja = *Pensionnaires des asiles des pauvres*. — Vankeja = *Détenus*. — Muita = *Autres*. — XII. Pääomastaan, koroista tai eläkkeestä eläjiä = *Personnes vivant de leur capital, d'une pension ou de leurs rentes*. — Talonomistajia = *Propriétaires de maisons*. — Koroillaan eläjiä = *Rentiers*. — Eläkkeennauttija = *Pensionnés*. — XIII. Muut, varattomat henkilöt (ei perheenjäseniä) = *Autres personnes sans ressources (n'étant pas membres d'une famille)*. — XIV. Toimi tuntematon = *Profession inconnue*. — Ylioppilaita ja koululaisia = *Étudiants et écoliers*.

Päähenkilöiden ammatti tai elinkeino. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille. 1)</i>	Perheiden päähenkilöitä ynnä yksityi- siä itsenäisiä päähenkilöitä. <i>Chefs de fa- mille et chefs particuliers.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Edellisten luona oleva henkilöllinen palvelus- kunta. <i>Domestiques attachés à la première ca- tégorie.</i>		Perheen- jäseniä ilman erikoista am- mattia. <i>Membres de la famille sans pro- fession.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>	Mp. <i>S. m.</i>	Np. <i>S. f.</i>
Vaimoja ja leskiä ilman ilmoitettua ammattia	—	75	13	19	—	15	—	—	13	109
Matkustajia hotelleissa ja matkailijakodeissa	22	1	1	—	—	—	—	—	23	1
Ent. ammatinhar., ryhm. I kuuluv.	2	—	—	5	—	1	—	—	2	6
» » » II »	7	5	4	12	—	1	—	—	11	18
» » » III »	12	—	2	10	—	3	—	—	14	13
» » » IV »	4	8	1	4	—	1	—	—	5	13
» » » VI »	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3
» » » VII »	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3
» » » IX »	2	24	2	4	—	—	—	—	4	28
» » » X »	2	—	—	1	—	—	—	—	2	1
Muita	20	54	19	20	—	3	—	—	39	77
Yhteensä	4 526	3 043	2 613	4 988	—	944	—	—	7 139	8 975

1) Vaimoja ja leskiä ilman ilmoitettua ammattia = *Femmes et veuves sans données précises*. — Matkustajia hotelleissa ja matkailijakodeissa = *Voyageurs descendus dans les hôtels et maisons meublées*. — Entisiä ammatinharjoittajia, ryhmään I kuuluvia = *Ci-devant industriels (voir gr. I)*. — Muita = *Autres*.